

Vadászok és fegyverkedvelők lapja

magasles

2

Független Információs Havilap

2003. november – I. évfolyam 2. szám

**INGYENES
APRÓHIRDETÉS!**

**SZAKÜZLETEK
ARLISTÁI!**

A tartalomból:

- CITES
- A muflon
- Nyomkereső
- Vadászetika
- GAZ és UAZ
- 12-es vagy 20-as?
- Rókagerezna előkészítése
- A hónap puskája: Blaser K 95

245 Ft

WALTHER
WEINRAUCH • RÖHM
DIANA • KORA • UMAREX
 önvédelmi, gáz-, lég- és flóbert fegyverek

TARGET
 fegyverbolt
 kis- és nagykereskedés

Budapest IX., Soroksári út. 132.
 Tel./fax: 216-7616
 www.extra.hu/okavango

TENGERDI TENGERDI VADÁSZATSZERVEZŐ IRODA
 BALATONMÁRIAPÉTER, VILMA U. 9.
 TEL: 30/9398-207; FAX: 83/376-818
 Web: www.tengerdi.hu; E-mail: tengerdi@axelero.hu

**CSOMAG-
 VADÁSZATOK
 AFRIKÁBAN,
 ÁZSIÁBAN**

Dél-Afrika
 6 vadásznapi 7 vad 2300 €-től

Namibia
 7 vadásznapi 5 vad 2375 €-től

Tanzánia
 7 vadásznapi 1 kafferbika 5700 \$-től

Zambia
 7 vadásznapi 1 kafferbika 5990 €-től

Kazahsztán
 7 vadásznapi 1 kőszál kecske 2990 €

Kérésére postázzuk reklámfilmünket!

**VADMACSKA
 VADÁSZ- ÉS FEGYVERBOLT**

- vadász- és maroklőfegyverek,
- sörétes és golyós löszerek,
- engedély nélkül tartható fegyverek,
- vadászati kellékek,
- légfegyverek,
- vadász és horgász ruházat.

Cím: Budaörs, Szabadság u. 139. (a rendőrséggel szemben)
 Tel.: 23/428-282 • Nyitva tartás: H-P 10-18-ig, Sz 9-13-ig

Erről olvashat

A hónap vadja / Márok Tamás: A muflon	4
Csak a nevükben juhok.	5
Muflonrokonság	6
Valóban muflon?	7
Múltidéző / Wagner István: Vadászfegyverek a Polgár Galéria árverésén	9
Kuriózum / Czirák Zoltán–Kőrösi Levente: A washingtoni egyezmény (CITES) vadászokat érintő előírásai	10
Bemutajuk / Schmidt és Bender / A vadász szeme	16
Vadászmozaik	19, 36
Négy keréken / Detrich János: GAZ és UAZ	20
Néhány gondolat az őszi karbantartásról.	22
Hasznos apróságok	23
Vadászetika / Detrich János: Vadászetika – etikus vadászok.	24
Csaholó / Szabó-Tóth Péter: Spánielről szó sem lehet?	26
Új szelek a (vadász)kutyázásban (is)	27
Ezt lőttem! – a Magasles havilap pályázata	27
Trófea / Subsics Bence: Róka gereznák előkészítése.	28
Vadászok és felfedezők Érdén	29
Erdőn, mezőn / Takács Szabolcs: Nyomkereső	30
Dr. Vadász / A mezei nyulak tularémiája	31
Lőpor / Kovács László A hónap puskája: Tökéletes szépség	14
Nehéz választás.	32
A hónap tölténye: Liliputi lőszer.	35
Tizenkettőt vagy húszast?	36
Muflonlövő vadászpuskák.	37
Naptár / November	38
Vadászpiac	40
Börze	48
Kedvezménykuponok	49
Terjesztő partnereink	49
Decemberi számunkból.	50

Ebben a lapszámunkban az alábbi partnereinkről talál bővebb információt

Erva Kft.	52	Momati Bt.	15, 27
Foto Mozaik.	51	Target fegyverbolt	2
Intermas Kft.		Tengerdi Kft.	2
Kátai Vadászboltok	3	Vadmacska	2

CHEVALIER
 QUALITY & CRAFTSMANSHIP

Kordbársony bélés a gallérban

Bőr vállrés

Rádiózseb

Kézmelegítő zseb

Tágas hátsó zseb

Deréknál és combnál összehúzó zsinór

Tágas oldalsó zsebek

GORE-TEX

Midland Pro
 Kapható még egy könnyített (Light) változat (rövid vagy hosszú) a mozgás közbeni vadászathoz.

Midland Pro

Tökéletes. A legjobb.

A ruházat és cipő területén elért 50 éves fejlesztés eredménye – vadászoknak és a természet szerelmeseinek.
 www.chevalier.se • www.kataivadaszbolt.inf.hu

A Chevalier termékeket keresse a nagyobb vadászboltokban. Rendelje meg katalógusunkat, hogy megismerje a teljes termékínálatot.

Kátai Vadászboltok

Szeged, Tisza Lajos krt. 19. • Tel.: 62/556-880
 Orosháza, Könd út 44. • Tel./fax: 68/411-612
 Szarvas, Kossuth u. 46. • Tel.: 66/312-288

A muflon

Márok Tamás

(Haszon Gábor felvétele)

A mai kor világhíró vadászainak csemegéi a vadbirkák. A magas hegyekben élő büszke kosokért kisebb vagyonokat és életüket hajlandók kockáztatni a megszállottak. Nem beszélve a hosszas menetelésről, a sok hegymászásról, az ázás-fázásról, vagy arról, hogy sok fajta Földünk kevésbé biztonságos országaiban él. A Pamíron trónoló másfél méteres szarvú Marco Polo, Ázsia hatalmas argalijai, vagy a hófehér alaskai vadjuh sajnos a legtöbb magyar vadász számára elérhetetlen zsákmány. Van viszont nekünk is egy saját vadbirkánk. Igaz, nem olyan hatalmas, nem olyan titokzatos, szarva is szerényebb, de kétségtelenül vadjuh, valódi hegyi vad. Itt, Európában igazi különlegesség. Természete- sen a muflonról van szó.

Itt volt, eltűnt, visszatelepítették

A múltkor bemutatott dámhoz hasonlít a muflon európai története. Ez a faj is honos volt az öreg kontinensen az utolsó jégkorszak előtt. A nagy hideg azonban nagyrészt kipusztította, kisebb állományrészét pedig délre szorította. Tiszta vérben Korzika és Szardínia szigetén maradt fenn, innen telepítették vissza a XIX. században. A leghíresebb vadbirkák a magas hegyek lakói, a Pamír vagy a Himalája

5-6000 méter magas csúcsainak urai. Ugray Tamás, a Kanadában élő világhíró magyar kosvadász így ír róluk: „Talán pont azért tette őket a Jóisten a világ tetjére, hogy közel legyenek hozzá, hogy gyönyörködhessen bennük.”

Nos, Teremtőnknek ezek szerint a muflon kevésbé áll közel a szívéhez. Ez a faj ugyanis a középhegységek lakója, 1500 méteres tengerszint fölötti magasságon nem találkozunk vele. Ez alkatából egyértel-

Tudta-e?

Csak a nevükben juhok

A sörényes juh (Ammontragus lervia) a világ egyik legismertebb patása. Ez persze nem véletlen, hiszen oly jól szaporodik fogsgában, hogy szinte minden állatkertben tartják, betelepítették a világ számos pontjára, és dekoratív volta miatt számos „állatos” könyvben szerepel.

S bár juhként emlegetik, rendszertanilag mégis valahol a kecskék és a juhok között áll. Hazája Észak-Afrika és a saharai sziget-hegységek. Állománya élőhelyén mintegy 50 000 példány lehet. Vadászati célból Kaliforniába, Új-Mexikóba és Texasba is bete-

lepítették. Sajnos a telepítés oly jól sikerült, hogy e területeken kiszorítja azt ott honos vastagszarvú vadjuhot.

Afrikai őshazájában csak kevés vadász lőtt sörényes juhot, közéjük tartozik Széchenyi Zsigmond, aki Szudánban 1935. február 19-én lőtt egy kos. (Vadászkalandját Hengergő homok c. könyvében írta le.)

Szintén csak „féljú” vadjuh a kék juh (Pseudois nayaur). Nem

véletlenül nevezik kéknek, ugyanis ha megfelelő szögben éri a nap, valóban ilyen színű. A kék juh színezete kitűnő álca, ugyanis hasonlít élőhelyének köveihez és sziklához. Nem véletlen, hogy veszély esetén gyakran mozdulatlaná merevedik. Közép-Ázsia déli részének hegységeit lakja, leginkább a fa- és hóhatár közötti területeket kedveli.

Kevés magyar vadász ejtett eddig kék juhot, közéjük tartozik gróf Apponyi Henrik és Ugray Tamás. A kék juhoknak egyébként egy törpe faja is ismert.

(K. Zs.)

műen következnek. A kifejlett kosok testmagassága 75–85, az anyajuhoké 65–75 cm, hozzávetőleges élő testtömegük 40, illetve 30 kg. Lábaik elég rövidek, ezért a magas hóban nehezen tudnak mozogni. Őshazájuk, a két földközi-tengeri sziget a mediterrán övbe tartozik, ezért hát elszoktak a didergéstől. A magas hóban és a nagy hidegben hasuk könnyen megfázik, és el is pusztulhatnak. Ráadásul ennél a fajnál épp az öregebb kosok a leginkább veszélyeztetettek.

Ezeknek herezacskója ugyanis mélyen lelóg, s adott esetben a kérges, jeges hóban kisebesedik, s az állat könnyebben fölfázik. A 80-as évek egyik zord telén a Vértes egyik csákvári területén tömegesen pusztultak el a nagy kosok.

Az ilyen kemény tél azonban Magyarországon ritka. Hegységeink viszont kivétel nélkül abba a zónába tartoznak, 300–1200 méter közé, ahol a muflon legszívesebben tartózkodik. A Dunántúli- és az Észa- ▶

(Haszon Gábor felvétele)

(Haszon Gábor felvétele)

Tudta-e?

Muflonrokonság

El kell keserítenem azt a vadászt, aki a világ valamennyi vadjuh-féléjének trófeáját szobája falára szeretné aggatni. Ez ugyanis csaknem képtelenség. Egyfelől a fajok és alfajok száma harminchárom, közülük sok igen kis területen, megközelíthetetlen hegysegekben él, míg másokat szinte átléphetetlen határok, háborúk választanak el az európai vadásztól. A legritkább fajok védettek, a kevésbé ritkák pedig nagyon sok pénzbe kerülnek...

Ha azt a szót kiejtem: muflon, mindenkinek a hazánkba is betelepített csavart szarvú domb- és hegylakó jut eszébe. Pedig ennek a fajnak (Ovis orientalis) tizenkettő, egymástól igencsak különböző európai és ázsiai alfaja ismert. A legújabb rendszertanok szerint a muflonok közé tartoznak az egykor külön fajokba sorolt

urialok is. Az élőhelyek találkozásánál az egyes földrajzi alfajok és változatok természetesen kereszteződnek egymással.

Ázsiában él az argali (Ovis ammon), melynek trófeája az egyik legkedveltebb vadászsákmány. A muflonnál jóval nagyobb testű faj, marmagassága 120 cm körüli. A rekord Marco Polo vadjuh szarvának hossza pedig 190,5 cm! Az argalik közé egyébként nyolc, egymástól felettébb eltérő trófeájú alfaj tartozik.

A harmadik faj az Észak-Amerikában élő vastagszarvú vadjuh (Ovis canadensis). Elterjedési területe óriási, hat alfaja Alaszkától Mexikóig fordul elő.

Szintén amerikai faj a mindig fehér színű Dall-féle vadjuh

(Ovis dalli), amelynek a törzsalkon kívül egy alfaja ismert.

A hó juhok (Ovis nivicola) négy alfajban Nyugat- és Északnyugat-Ázsiában élnek. Életmódjukról nagyon keveset tudunk, annyi bizonyos, hogy e távoli területeken élő vadjuhokat még nem veszélyezteti a kipusztulás.

S ha már a veszélyeztetettség-nél tartunk érdemes megemlíteni, hogy a világ legritkább vadjuha a Kara Tau argali (O. a. nigrimontana), amelynek állománya mindössze 250 példány körül van. A veszélyeztetettségi listán a következő a Weem vastagszarvú vadjuha (O. c. weemsi), melynek teljes állománya vélhetően 500 példány körüli. A helyzetet azonban bonyolítja, hogy néhány vadjuhfaj állományáról még hozzávetőleges adatok sem állnak rendelkezésünkre. (K. Zs.)

ki-középhegység kiváló élőhelyet biztosít számára. Legalábbis a vadászok szerint. A természetvédők ugyanis ezzel nem teljesen értenek egyet: szerintük a muflon taposásával és rágásával erősen károsítja a sziklagyepet és az ott élő ritka növényeket, ezért legszívesebben kiüldöznék Magyarországról.

A muflon európai szabadterületi visszatelepítése nekünk, magyaroknak köszönhető. 1868-ban Forgách Károly gróf hozatott a frankfurti állatkertből 2-2 korzikai és szardíniai egyedet a Nyitra megyei Ghymes

területén lévő vadaskertbe. (Ez ma Szlovákiához tartozik.) Eleinte szokatóként tartotta őket, de az állomány hamarosan mintegy 600 egyedre szaporodott, s ekkor jó részüket szabadon engedték a környéken, Nyitra, Nagypapony, Felsőelefánt és Tökésfaludéibe. Már a századfordulón megindult az állomány széttelepítése többek között Bikszád, Füzérradvány, Bakonyháza, Bárdibükk, Páprád, Szilvásvárad, Visegrád, Fehérvárcsurgó, Gyarmatpuszta, Gézaháza és Ugod környékére. A II. világháború a muflont is csaknem kipusztította, de utána sok helyre visszatelepítették. Ma legjelentősebb állományai a Pilisben, Telki-Budakeszi környékén, a Vértesben, a Bakony egyes részein, a Keszthelyi-hegységben, a Börzsönyben, a Bükkben, a Mátrában és a Zempléni-hegységben élnek, de tartanak muflont sok helyen vadaskertben is.

A dolog érdekessége, hogy ezenkívül őshazájában, Korzikán és Szardínián a muflon szinte kipusztult. A 9 ezer, illetve 24 ezer négyzetkilométernyi két kis szigeten részben a mértéktelen kilövés, részben a legeltetés és a pásztorkutyák portyázásai jelentették végzetét. A megma-

radt maroknyi törzsállomány létszáma már nem elegendő az egészséges továbbtenyésztéshez, ráadásul többször kereszteződött a házi juhval, s így elkorcsosult. A muflon mint faj fennmaradását csak azokon a területeken lehet biztosítani, ahová be-, illetve visszatelepítették. Ma Európában a legjelentősebb populációk Csehországban, Szlovákiában, Németországban, Ausztriában és nálunk élnek. Európai állományát 1964-ben RÁCZ SÁNDOR *Muflon* című könyvében (Nimród Alapítvány, Nimród Vadászújság kiadása, 1995) 18 ezer darabra teszi.

Magyarország muflonállománya és a teríték

év	állomány	teríték
1960	1 400	200
1970	2 319	166
1980	5 238	960
1990	10 679	2 976
1999	9 750	2 615

(Forrás: Millenniumi Vadászati Almanach, Magyarország, 2001)

Ugyanebben az időszakban az elbíralt mufloncsigák között az érmesek aránya 19,5–30,4% volt.

A vadbirkák életéből

A muflon életmódja, élőhelye meglehetősen eltér többi nagyvadfajunktól. Csak egy magasabb rendszertani kategóriája, a rendje egyezik meg velük (páros ujjú patás), illetve szarvasfélénkhez hasonlóan kérődző. Élőhelye elsősorban a középhegység. Az alföldre nem való, mert nem tudja koptatni a körmét, s az túlnő. Kedveli a sziklás köves oldalakat, szereti a gyér aljnövényzetű lomberdőket, elsősorban a tölgyest, és a bokrokkal teleszórt hegyi tisztásokat. A zárt bükköst és a nagyobb fiatalosokat elkerüli, mezőgazdasági területekre ritkán vált ki. Különösen télen szívesen keresi föl a déli kitettséggű, napsütötte oldalakat, ahol a hó kisebb és hamarabb elolvad. Kemény teleken, magas hóban lejjebb húzódik a védettebb völgyekbe.

A muflon nagyobb csapatokban, úgynevezett nyájakban él. Ezeket az idősebb anyajuhok alkotják bárányaikkal, de lehetnek velük fiatalabb koscskák is. Az ivarérett kosok külön legénycsapatokban járnak – a középkorúak nagyobbakban, az öregek kisebbekben –, csak párzás idején csatlakoznak az asszony-néphez. A kosok 2,5, a jereké 1,5 éves korukban válnak ivaréretté. A muflon szaporulatát báránynak hívjuk, a fiatal nőstények neve az első bárányozásig jerke, utána (anya)juh. A kosok színezete sötétbarna, hasuk alja fehér, hátukon jellegzetes fehér elszíneződés, úgynevezett nyeregfoltt látható, bár ez egyes példányoknál hiányozhat. A jereké és a juhok világosabb barnák. Mindkét nem arca fehér, s ennek a fehérségnek területe a kor előrehaladtával egyre nő, te-

Tudta-e?

Valóban muflon?

A keszthelyi Helikon Múzeumban kiállított „muflon” trófeán minden vadász látja, hogy valami nem stimmel. A Franz Joseph Windischgraetz herceg által ejtett birka azonban nem egyed. Előfordult (különösen az egykori Csehszlovákiában), hogy a muflonokat nagy szarvú házi juhokkal keresztezték. Természetesen az így kialakult (igaz nagy szarvú) juhok nem tekinthetők muflonnak.

(K. Zs.)

hát a teljesen ős fej vén birkára utal.

A muflon trófeája a szarv – ellentétben a szarvasféléssel, amelyek agancsot viselnek. Az agancs csontképződmény, melyet viselője minden évben (de egyes fajok, például a szambár, ritkábban) leveti, és újat növeszt. A szarv ezzel szemben szaruképződmény, mely egy csontcsapon képződik, az állat soha nem veti le, egész élete során növekszik. A szarvasféléknél az agancsos sutavad igen ritka, a muflonnál viszont eléggé közönséges az úgynevezett szarvalt jerke. A vadászok szerint a szarvképződés a női ivarú egyedek egészséges állatra, jó génekre utal, ezért az ilyen anyákat lehetőleg kímélni kell. A szarv a többi honi nagyvadfajhoz képest sokkal jobb, egészen biztos kormeghatározásra ad lehetőséget. Télen ugyanis növekedése szünetel, így az eltelt teleket a szarvon egy-egy évgyűrű jelzi. Ezekből az elejtett (vagy befogott) kos kora pontosan megállapítható. Idősebb korban, amikor a szarvvégék a szemmagasságig megnőnek, gyakran zavarják az állat látását, s ezért a kos letördeli őket. Noha a szarv az állat élete végéig nő, ám idő-

(Nagygyörgy Péter felvétele)

sebb korban ez a fejlődés erősen lelassul. A vén koszarva erősen kopott, vége töredezett lehet. (Mindez nemcsak a muflonra, de a legtöbb vadbirkára igaz.) A legszebb szarvakat 7-8 éves muflonok viselik, ez a golyóérettségi kor, a szép fejdíszú kosokat eddig a korig célszerű megtartani az állományban.

A muflon főképp nappali vad. Mozgása, táplálkozása nem kapcsolódik a hajnalhoz vagy az alkonyathoz. Egész nap aktív, a nyájak nap közben is lefekszenek pihenni, kérődni, de aztán újra csülökre kapnak. Mivel azonban élőhelye sziklás, nyílt és félig fedett teret, valamint szálerdő, egész nap lehet rá vadászni.

Párást berregésnek hívjuk. Nálunk főképp novemberben zajlik, délebbre haladva egyre korábban, őshajzában már augusztus végén megkezdődik. Ilyenkor a kosok csatlakoznak a nyájához, egy nyájhoz többben is. Odaadón kísérgetik az ivarzó jerkéket, és komoly párviadalokat is lebonyolítanak. Több tízméteres távolságból futnak egymásnak és homlokukkal csapnak össze. A gyengébb a vesztes, általában távozik a színről. Gyakori a sérülés, de a halálos sebesülés ritka. Megegyik viszont, hogy a küzdők szarva összeakad, s ez általában hosszadalmas, nyomorúságos pusztulást jelent. A összeöklelés hangos csattanással jár, amelyet már messziről meg lehet hallani. (Egy ilyenféle összecsapást láthatunk manapság egy tévéreklámban, amely egy üdítőitalt hirdet. Abban egy férfi egy kanadai vastagszarvúval csap össze.)

Muflonvadászat

A mi vadbirkánk vadászata nem igényel tőlünk akkora fizikai megerőltetést, mint a legtöbb ázsiai vadjuhé. Ugyanakkor elmondva kicsit egyhangúbbnak tűnik, mint többi nagyvadunk üldözése.

Kiülhetünk muflonlesre is, de ennek sikere két-

séges, hiszen ez a vadunk tartja legkevésbé a váltóját. Az etetőt legutolsónak keresi föl, vadföldre rendszertelenül jár. Hajtásban muflont löni nem szabad. Eredményesen próbálkozhatunk gépkocsival vagy fogattal barkácsolni, a muflonvadászat legszebb és leggyakrabban alkalmazott módja azonban a gyalogos cserkelés. Ennek eredményességéhez elengedhetetlen a terület és a muflon szokásainak alapos ismerete. Nagy hidegben a nyájak lejjebb húzódnak, erős szélben a védett völgyeket keresik, de hát ahány terület, annyi terepalakulat, erdőszűcs, s annyi fortély!

A muflon, mint minden hegyi vad, elsősorban a látására támaszkodik, de hallása és a szaglása is jó. A lövést jól tűri, és kevésbé jelzi, mint más nagyvadfajok. A muflonok között van egy különleges selejtípus: az úgynevezett öngyilkos. Egyes kosok szarva ugyanis saját nyakukba vagy tarkójukba nő, s ezzel az állat pusztulását okozhatja. Ezeket kosokat ki kell löni, mert rontják az állományt. Ugyancsak kilövendők az aszimmetrikus, szabálytalan, és a kis ívű csigát viselő egyedek. A felnőttkorban bégető egyedek – akár kosok, akár jerek – a házi juhval való kereszteződésre utalnak, s ezért kilövendők. Ugyanígy a göndör szőrű vagy világos színezetű példányok. A muflon a vaddisznó mellett a másik nagyvadunk, melynek állományát háziállattal való kereszteződés ronthatja.

A magyar muflonállomány trófeaminősége nemzetközi összehasonlításban jó közepesnek mondható. A világranglistát cseh kosok vezetnek, a magyar rekordok a 20. hely táján helyezkednek el. Érdekesség, hogy az új magyar rekordost nem a hagyományos muflonos területek egyikén, hanem egy kertben, Vársárosnaményben lötték.

Vadászfegyverek a Polgár Galéria árverésén

Wagner István

A patinás bécsi Dorotheumban negyedévenkénti rendszerességgel tartanak külön a vadász- és sportfegyvereknek szentelt, speciális licitációs árú, 180 ezer forinttal. Nálunk ehhez képest még gyerekcipőben jár az efféle szakosodás a műkereskedelemben, és elég ritka csemegének számít akár olyan kisebb kollektív is, mint amilyen most a Polgár Galéria háromnapos aukcióján szerepelt október 15-én délután. Valahol a Balkánon készült, valamikor a XIX. század elején az a másfél méteres, szárd madarászpuska, amelynek kecsesen karcsú agyazatát vésett mintájú és részben csip-

keszerűen áttört acélborítással dekorálták. A spanyol kovás szerkezettel ellátott vadászfegyvert licitációs árú nélkül, 180 ezer forint kikiáltási árán szerezte meg új tulajdonosa. Még régebbi, XVIII. századi volt egy 110 cm hosszú, keréklakatos vadászpuska. A viszonylag egyszerűbb kivitelezésű példány csövében „Z” mesterjegy volt olvasható címerpajzsba foglalva, tusánál törés nyomára hívták fel a katalógus kísérőszövegében a figyelmet, mégis duplájára verték fel félmilliós kikiáltási árát, amikor kereken egymilliónál koppan a kalapács. Annál nagyobb csalódást jelentett, hogy a részleg

„sztárjának” számító, eleve másfél millióról indított kovás vadászpuska visszamaradt. A 104 cm-es díszpéldányt 1770 körül készítette Johann Maetisch Weller fegyverműves, valószínűleg Karlsbadban, mívés kivitelezéssel. Tüzaranyozott bronz veretein domborított vadászjelenetek láthatók – korabeli öltözetű lándzsás férfival és szarvast támadó kutyákkal az erdő tisztásán –, lakatlemeze is hasonló motívummal vésett. Nyolclapú csöve arannyal tusírozott, viszont kakasát és némelyik csavarját utólag pótolták, a tisztítóvessző és az előagy szaruvégződése pedig hiányzott. Ennek ellenére kifejezetten szép és igényes munkának nyilvánították a felkért szakértők. Végül két löportartót említhetünk még a XIX. századból, préselt szarutartállyal, a kiöntőnél fémből készült adagoló kamrával. Mindkettő 20 ezer forintról startolt egyenként, de az első sérült volt, ezért ugyanezen a szinten landolt, míg a másik ép és valamivel nagyobb példány árát több mint háromszorosára verték fel, amikor 70 ezer forintnál ütötték le végül a licitálás nyomán.

(A Dorotheum október 25-ei vadász-, sport- és díszfegyver árverésének eredményeit lehetőségeink szerint ismertetjük.)

(Nagygyörgy Péter felvétele)

A washingtoni egyezmény (CITES) vadászokat érintő előírásai

Czirák Zoltán–Kőrösi Levente

Az egyezmény – teljes nevén: egyezmény a veszélyeztetett vadon élő állat- és növényfajok nemzetközi kereskedelméről (CITES – *Convention on International Trade in Endangered Species of Wild Fauna and Flora*) – 1973-ban jött létre 26 ország aláírásával (ma 161 tagállama van). Magyarország a megállapodáshoz 1985-ben csatlakozott.

Már az egyezmény nevéből is látható, hogy azokkal a fajokkal foglalkozik, melyeket a kereskedelem súlyosan veszélyeztet. Az egyezmény a szokásosnál szélesebb körben értelmezi a kereskedelem fogalmát. Kereskedelemnek számít minden export, import, re-export, illetve tengerről történő behozatal, többek között idesorolva a vadászati trófeák határokon történő átszállítását is.

2002. december 20-án a Magyar Közlöny 2002. évi 159. számában jelent meg az egyezmény új végrehajtási rendelete (271/2002. (XII. 20.) kormányrendelet). Az új szabályozás több szempontból érinti a vadászokat, beleértve a hazánkban vadászó külföldieket, illetve a külföldön vadászó magyar állampolgárokat is.

A jogszabály – az európai uniós jogyagnak megfelelően – az egyezmény alapelőírásainál számos ponton szigorúbb, részletesebb szabályozást vezet be.

A rendelet átveszi az Európai Unió által használt *A*,

B, *C*, *D* mellékleteket az egyezmény által elfogadott I., II. és III. függelékek helyett. Az új hazai jogszabály 1. számú mellékletének *A–C* oszlopai felelnek meg az EU *A–C*, míg a rendelet 2. számú melléklete az EU *D* mellékletének.

Az *A–C* oszlopok tartalmazzák a CITES I–III. függelékén szereplő összes, továbbá számos, az egyezmény hatálya alá nem tartozó fajt, melyek kereskedelmét különböző okok miatt szabályozni kell (pl. a hazai vadon élő élővilágra ökológiai veszélyt jelentő fajok, egyéb ritka, veszélyeztetett fajok stb.). Ugyanakkor a mellékleteken belül is számos ponton szigorítja egyes fajok, rendszertani kategóriák besorolását. Ez annyit jelent többek között, hogy egyes eredetileg a CITES II., illetve III. függelékében szereplő fajok az *A* oszlopba kerültek besorolásra, tehát ezekre is a CITES I. függelékű fajokra vonatkozó előírásait kell alkalmazni.

A 2. számú melléklet (EU *D* melléklete) azokat a nem CITES-es fajokat sorolja fel, melyek Magyarországra történő behozatalát monitorozni kell annak érdekében, hogy hosszú távon biztosítható legyen azok fenntartható mértékű kereskedelme. Ezen a mellékleten nem szerepel vadászati szempontból jelentősebb állatfaj.

Az egyes oszlopokhoz rendelt engedélyezési feltételek is szigorúbbak az egyezmény I–III. függelékeibe tartozó fajokra vonatkozó előírásoknál. Jelentős változás, hogy a *B* oszlop alá tartozó fajok (gyakorlatilag a CITES II. függeléke) példányainak behozatalához importengedély is szükséges, szemben a CITES alapelőírásaival, melyek a II. függelékű fajok esetében csak exportengedély kötelezettséget írnak elő. Másik szigorítás, hogy a *C* oszlopba tartozó állatok kivételéhez a CITES előírásaitól eltérően minden esetben exportengedélyre van szükség.

A rendelet 1. számú mellékletének *C* oszlopában (gyakorlatilag a korábbi III. függelék), valamint a 2. számú mellékletben (EU *D* melléklet) szereplő fajok behozatalakor az importálónak a beléptetés helye szerinti vámhivatalnál importbejelentést kell tennie.

Az A oszlopban szereplő fajok

Ebben az oszlopban elsősorban azok a fajok szerepelnek, amelyek a kereskedelem káros hatásai miatt kerültek a kikapcsolás szélére. Közülük több fajnak már csak néhány száz egyede él szabadon, mások létszáma ugyan még nagyobb, de vadon élő állományukra a nemzetközi kereskedelem veszélyt jelent.

Másrészt ebbe az oszlopba kerültek azok az eredetileg az egyezmény II., illetve III. függelékén szereplő, Európában veszélyeztetett fajok, melyek megmentéséhez elengedhetetlen, hogy a CITES alapelőírásainál szigorúbban, az Európai Unió és így hazánk is teljes kereskedelmi tilalmat vezessen be. Ezek a fajok a legszigorúbban védettek, ezért kategorikusan tilos minden velük kapcsolatos kereskedelmi tevékenység, beleértve a vadászati trófeák exportját, importját is.

Ezért a végrehajtási rendelet alapján Magyarországra tilos behozni az *A* oszlopban szereplő fajok vadászati trófeáját, a behozatalhoz importengedély nem adható.

Néhány ebben az oszlopban szereplő, vadászati szempontból érintett állatfaj (a felsorolás nem teljes!): elefántok, orrszarvúak, leopárd, gepárd, jaguár, pödrött szarvú kecske, barna medve, farkas, hiúz, vadmacska, tarajos sül, vadgerle, bőjtű réce.

A felsorolt fajok közül több olyan is van, melyek vadászatát a származási országok engedélyezik, azonban a hazai jogszabály nem teszi lehetővé ezek trófeájának behozatalát.

A B oszlopban szereplő fajok

Az ezen a listán felsorolt fajok a nagymértékű kereskedelem miatt szintén veszélyeztetettek, állományuk azonban ma még nincsen kritikus helyzetben. Ahhoz, hogy fennmaradásuk hosszú távon biztosítható legyen, a velük folytatott kereskedelmet szigorúan szabályozni kell. Ezek a fajok egy tudományos állományfelmérés alapján meghatározott éves kvóta erejéig a származási ország CITES exportengedélyével kereskedelmi forgalomba kerülhetnek. Az engedélyezés feltétele, hogy egy független tudományos fórum (az illető ország CITES Tudományos Tanácsa) előzetesen állapítsa meg, hogy meghatározott számú egyed vadászata, befogása nem veszélyezteti-e az adott régió állományát.

Néhány ebben az oszlopban szereplő, vadászati szempontból fontos faj (a felsorolás nem teljes!): déli széles szájú orrszarvú Dél-Afrikai Köztársaságban élő populációja, nilusi víziló, oroszlán, puma, kara-

(Kovács Zsolt felvétele)

(Takács Szabolcs felvétele)

kál, szervál, jegesmedve, fekete medve, sörényes juh, argali, uriál, zambézi mocsári antilop (lechwe), tarka lantszarvú antilop (bontebok), Hartmann hegyi zebra, páviánok.

A C oszlopban szereplő fajok

Ezen a listán olyan fajok szerepelnek, amelyeknek egy-egy régióban élő állománya veszélyeztetett, s a régióban egy vagy több ország a hatékony védelemhez nemzetközi segítséget igényel.

Néhány ebben az oszlopban szereplő, vadászati szempontból fontos faj (a felsorolás nem teljes!): közös lantszarvú antilop, bongó, szititunga, méhészborz, cibethiána, csörgő réce.

Hazai vadfajok kivitele az országból

A hazánkban vadászható vadfajok közül három faj szerepel a kormányrendelet A, illetve C oszlopában. A böjti réce (*Anas querquedula*), bár ma még vadászható faj hazánkban, a kormányrendelet A oszlopában szerepel, így az országból történő kiviteléhez elméletileg magyar exportengedélyre, illetve a fogadó ország (pl. Olaszország) CITES Igazgatási Hatósága által kiállított importengedélyre van szükség. Az A oszlopban szereplő fajok vadon lőtt egyedeire azonban engedély nem állítható ki. Így a továbbiakban a lőtt böjti récék legális kivitelére nincs lehetőség! Az aranysakál (*Canis aureus*) és a csörgő réce (*Anas crecca*) a C oszlopban szerepelnek, ezért hazánkban történő kivitelükhöz az Igazgatási Hatóság által kiállított CITES exportengedélyre van szükség. A többi, hazánkban vadászható vadfaj esetén nincs szükség természetvédelmi hatósági engedélyre a trófeák kiviteléhez.

Külföldi vadfajok behozatala

Amennyiben a faj az A oszlopban szerepel, vadászati trófeájának behozatalára nincsen lehetőség.

Amennyiben az elejtett állatfaj a B oszlopban szerepel, a trófea behozatalához annak az országnak a CITES exportengedélyére van szükség, melynek területén a vad terítékre került. A meglévő CITES exportengedély alapján állíthatja ki a hazai Igazgatási Hatóság az importengedélyt.

Amennyiben a kérdéses faj a C oszlopban szerepel, abból az országból, amely felvette a fajt a III. függelékre, CITES exportengedéllyel, a többi országból pedig származási bizonyítvánnyal hozható be az országba. Behozatalkor a vadásznak a vámhatóságnál importbejelentést kell tennie, melyhez csatolnia kell az eredetet igazoló dokumentumokat (CITES exportengedélyt vagy származási bizonyítványt).

Fontos tudni, hogy a szükséges CITES engedélyek mellett a természetvédelmi törvény által előírt engedélyeket is be kell szerezni, abban az esetben, ha a faj nemcsak a CITES függelékein szerepel, hanem hazánkban védett, illetve fokozottan védett. Ebben az esetben tehát egy kettős engedélyezési rendszer működik. A CITES engedély kiállításának előfeltétele a hazai természetvédelmi hatóságok (Környezetvédelmi és Vízügyi Minisztérium, illetve a nemzeti park igazgatóságok) engedélye.

A vadászati irodák általában úgy hirdetik útjait, hogy ők vállalják a szükséges engedélyek intézését. A vadász jól felfogott érdeke, hogy saját maga is tisztában legyen azzal, mely fajokhoz milyen engedélyek szükségesek, hisz ezek hiánya esetén elle-

ne indul büntetőjogi felelősségre vonás, nem pedig a vadászatszervezők ellen!

Ezért célszerű kiutazás előtt tájékozódni a szükséges engedélyekről a CITES Igazgatási Hatóságnál (Környezetvédelmi és Vízügyi Minisztérium, Nemzetközi Természetvédelmi Egyezmények Osztálya, 1121 Budapest, Költő u. 21., tel.: 395-6857, fax: 245-7505, e-mail: cites@mail2.ktm.hu).

Korábban behozott trófeák re-exportja

Ha valaki korábban behozott, a washingtoni egyezmény hatálya alá tartozó vadfaj trófeáját külföldre szeretné vinni, annak bizonyítása után, hogy a trófea a megfelelő engedélyekkel került az országba, a CITES Igazgatási Hatóság a kivitelhez szükséges CITES re-export engedélyt kiállítja. Az engedély az államigazgatási eljárási törvény alapján 30 napon belül készül el, és általában 3, de legfeljebb 6 hónapig érvényes.

Egyéb fontos tudnivalók

A végrehajtási rendelet kimondja, hogy nem adható engedély, ha a kérelmezőt a környezet vagy a természet védelmével kapcsolatban elkövetett bűncselekmény miatt elítélték (az elkövetést követő 5 évig), szabálysértés miatt felelősségre vonták (az elkövetést követő 2 évig) vagy természetvédelmi bírsággal sújtották (az elkövetést követő 3 évig).

Annak érdekében, hogy a korábban jogszerűen behozott vadászati trófeák eredete igazolható legyen, az A oszlopban felsorolt fajok minden egyes példányára bejelentési kötelezettség vonatkozik. A bejelentést a szerzéstől, elidegenítéstől, az esetleges megsemmisüléstől számított 15 napon belül kell megtenni. A tu-

AMERIKAI TRAP AKCIÓ!
2003-ban: 25% kedvezmény!
Bolygó gép 4 funkcióval
650 000 Ft* helyett
nettó: 488 000 Ft*.

**INTERMAS
AUTOMATÁK**
199 000 Ft*-tól
+ 2 év garancia.

Tel.: 20/9450-764

Hordozható könnyű lesek, kézi dobógépek,
helyszíni löversenyrendezés.

lajdonosváltást tehát mind az eladónak, mind a vevőnek be kell jelentenie.

Mind az így nyilvántartott példányokat, mind pedig a behozatalt követően 30 napon belül a B oszlopba tartozó fajok trófeáit egyedileg meg kell jelölni. A jelölést a nemzeti park igazgatóságok szakemberei végzik.

Aki a bejelentést a meghatározott határidőn belül elmulasztja, vagy nem tesz eleget egyedi jelölési kötelezettségének, 50–100 ezer forintig terjedő természetvédelmi bírsággal sújtható.

Mivel az egyezmény függelékein mintegy 35 000 növény- és állatfaj szerepel, és a függelékek, illetve ennek megfelelően az Európai Unió végrehajtási rendeletei kétévénként módosításra kerülnek, kiutazás előtt mindenképp célszerű felvenni a kapcsolatot a CITES Igazgatási Hatósággal, amely szívesen tájékoztat mindenkit az aktuális fajlistákról, tilalmakról és korlátozásokról.

Böjti réce

(Zsila Sándor felvétele)

(Takács Szabolcs felvétele)

A hónap puskája Tökéletes szépség

A Blaser név mára csaknem szinonimájává vált az egyenes húzású tolózású golyósoknak, ugyanúgy, mint ahogy hajdanán a Winchester szó egyet jelentett a kengyelkulcsos ismétlőkara-bélyokkal. Holott a Németországban, Isny mel-

lett található cég korántsem csak a hírneves M. R93-at fejlesztette ki, hanem ezen túl sokféle ve-gyes csövű puskatípust, dupla golyósokat, függő-leges és fekvő csövekkel, valamint csodaszép egy-lövetűeket is.

A fotókon látható K 95 pontosan ilyen fegyver. Voltaképpen az ezt megelőző M. K 71 és főleg a M. K 77 továbbfejlesztett, tökéletesített „leszármazott-jának” tekinthető. Billenő csövű, mégis tömbzárás

hat, az igazság azonban az, hogy már 1906-ban sza-badalmaztatta egy suhli puskaműves, nevezetesen: *Franz Jäger*.

Zárteste – mivel nincs kitéve különösebb igény-

Blaser K 95 Baronesse

Blaser K 95 Grand Luxe

Blaser K 95 Luxus

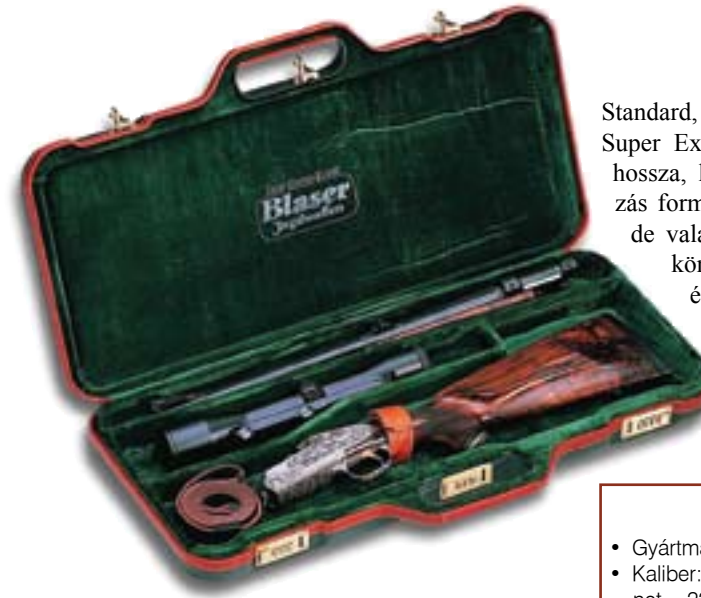
konstrukció. Ugyanis a puska zárásakor a nagyjából derékszög alakú, rendkívül erős acéltömb a felső részén meghosszabbított csőfarhoz illeszkedik, miközben a függőleges rész – amelyben az ütőszeg található – a töltényűrt zárja le, az alsó felülete pedig a csőkampóhoz és záróreteszhez kapcsolódik. Ez a fő alkatrész a fegyver három darabba szedése után nagyon egyszerűen eltávolítható, kivehető a szerkezetből. Mindössze az elsütő billentyű előtti fémpecket kell benyomni hozzá.

Noha működési szisztémája módfelett modernnek

bevételek – acél helyett nagy szilárdságú, kopásálló duralumíniumból készül. A puskát felső kulccsal lehet nyitni-zárni. A biztosító az agynyakon helyezkedik el, ennek előretolásával feszül meg az elsütő szerkezet, visszahúzásával pedig leengedhető a rugó.

Az egyik szíjkengyel tartó a csövön, a másik pedig a tusban található.

A kiváló minőségű csövet a svájci SIG Arms készíti az összes Blaser golyóshoz, így ehhez is. Voltaképpen ugyanazon fegyvertröszthöz tartoznak, a SAN Swiss Arms AG-hez. A gyártás a legmodernebb auto-

Standard, Prestige, Luxus, Super Luxus, Exklusiv, Super Exklusiv, Comtesse, Attaché, Royal. A cső hossza, külső kialakítása, valamint a vésés, agyazás formája ezek alapján némileg eltér egymástól, de valamennyire egyaránt jellemző a pontosság, könnyű kezelhetőség, jó kiegyensúlyozottság és harmónia. A „belbecs” csodaszép küllemel olvad egybe, ezért ez a fegyvertípus az egyik legkapósabb a saját kategóriájában, az egylövetű, billenő csövű rendszerűek között.

(K. L.)

Technikai adatok

- Gyártmány: Blaser Modell K 95
- Kaliber: 600 mm-es hosszúságú cső esetén: .22 Hornet, .222 Remington, 5,6x50R Magnum, 5,6x52R, 243 Winchester, 6x62R Frères, 6,5x57R, 6,5x65R RWS, .270 Winchester, 7x57R, 7x65R, .308 Winchester, 30-06 Springfield, .30 R Blaser, 7,5x55, 8x57IRS, 8x75RS, 9,3x74R. 650 mm-es hosszúságú cső esetén: 6,5x68R, 7 mm Remington Magnum, .300 Winchester Magnum, .300 Weatherby Magnum, 8x68S; 680 mm-es cső esetén: 10,3x60R (csak nyolcszögletes kialakításúval kapható)
- Szerkezet: billenő csövű, tömbzárás
- Csőhossz: némely változatnál 510, illetve 560 mm-es, különben: 600 mm, 650 mm, illetve 680 mm
- Teljes hossz: 1200 mm (600 mm-es csőhossznál)
- Tömeg: 2,3 kg-tól 2,8 kg-ig, változattól függően
- Agyazás: kétrészes, pisztolyfogásos, pofadékos, némelyiknél bakelit-, más változatnál gumi agyaltalpban végződő, kurdisztáni diófából
- Biztosítás: agynyakon található tolókával, ami előrenyomva egyben az elsütőszerkezetet is felvonja, visszahúzva pedig leengedi
- Egyéb: rendszeréből adódóan csak gyakorlott nagyvad vadásznak ajánlható. Az eredeti kaliber mellett más ürméretű váltócsövek is kaphatók hozzá, amelyekkel univerzálisá tehető a fegyver. Abban az esetben – különböző csövekkel – a rókától a medvéig mindenre sikerrel alkalmazható.

matikus vezérlésű CNC gépeken történik, s a szabványtól való eltérés nem haladhatja túl a milliméter ezredrészét!

Az irányzék, célgömb, valamint a sátorvas fekete színű műanyagból van kiforrva.

Agyazásához a távoli Kurdisztánból vásárolják folyamatosan a diófákat, amelyek kb. 1500 méter tengerszint feletti magasságban rendkívül lassan nőnek, és ezért sokkal szívósabbak, s többnyire szebb ereztűek, színűek is, mint mondjuk az agyondicsért kaliforniai dió.

Elsütő billentyűje egyfokozatú, direkt elhúzású. A csövet borító barnítás igen kemény, időt és időjárást egyaránt nagyszerűen álló. Hátsó része az ún. „nyereg montázshoz” van kialakítva. Ez is pompás találmány, mert egyszerre elegáns és erős. A rászertelt céltávcső, minden eszköz nélkül, pillanatok alatt eltávolítható róla, s visszatehető rá. A puska lőképe aztán sem változik.

Többféle változatban, kulcsinnel forgalmazzák, különböző árkatóriákban. Lehet – a modellen belül –

www.vadaszruha.hu

SCHMIDT BENDER

A vadász szeme

Egy-egy jól felszerelt fegyverboltban nem kis fejtörést okozhat kiválasztani a megfelelő fegyvertávcsövet. Az eladók felkészültsége és tájékozottsága döntő lehet, de nem árt, ha mi is tudjuk, mit is szeretnénk. Hajtóvadászathoz nem szükséges, sőt kimondottan hátrány például a nagy nagyítási értékkel rendelkező távcső, míg éjszakai lesnél a nagy fényerő hozhatja meg a várt eredményt. Érdemes tehát vásárlás előtt alaposan tájékozódni. A széles kínálatból most a Schmidt & Bender optikai céget hazai vonatkozása miatt (is) szeretnénk bemutatni.

A Schmidt & Bender Németországi anyavállalatot 1957-ben alapították, amely azóta töretlenül szerepel a nemzetközi élvonalban. Megalakulá-

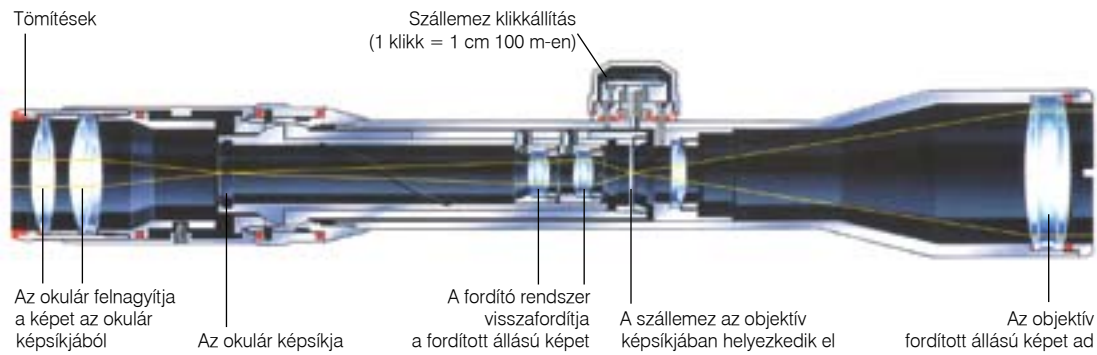
sa óta készíti a cég világhírnévnek örvendő Schmidt & Bender optikai és műszeripari termékeit, vadászszemmel nézve a fegyvertávcsöveket. 1992-ben alakult meg a Schmidt & Bender Hungária Optikai Kft. Budapesten. A cég ma 94 fővel, 99%-os német tulajdonnal elsősorban optikai termékek gyártására szakosodott, ahol is a műszeriparral kombinálva hozzák létre termékeiket. A távcsöveket is elsősorban Német-

Zenith 3-12x50

országban állítják elő, de egyes optikák készítése és két fegyvertávcsőmodell – a 6x42-es és a 8x56-os – összeszerelése hazánkban történik. Az itthon készült termékek 90%-a exportra kerül, amely már önmagában jellemezheti a minőséget. S még mi? A cég minden távcsővére 30 év garanciát ad. ▶

Nagyítás	Látómező 100 m-en (m)	Objektív-átmérő (mm)	Kilépő pupilla (mm)	Szűrületi szám	Hossz (mm)	Találatpont változása (mm) 1 kiikk, 100 m	Tömeg (g)	Fogy. ár (Ft) (tájékoztató listaár)	Megjegyzés
4x36									
4x	10	36	9	12	290	10	388-400	NA	Könnyű puskatávcső nappali vadászatra.
6x42									
6x	7	42	7	15,8	337	10	478-490	116 000–213 000	A standard távcső.
8x56									
8x	5,5	56	7	21,1	377	10	590-620	133 000–229 000	Nagy fényerő, az éjszakai vadászatokhoz ajánlott.
10x42									
10x	4	42	4,2	20,5	330	10	508	182 000	Nagy nagyítású, könnyű távcső.
1,25-4x20									
1,25-4x	32-10	12,7-20	14-5	3,7-8,9	290	15	390-440	208 000–319 000	Nagy látómezővel rendelkező távcső, elsősorban hajtóvadászatokhoz.
1,5-6x42									
1,5-6x	20-6,5	21-42	14-7	4,5-15,8	310	10	450-560	221 000–317 000	A kompakt „kis mindenest”. Kis nagyítása megfelel hajtóvadászatokhoz, míg 6-szoros nagyítása les- és cserkelő vadászatokhoz is alkalmas.
2,5-10x56									
2,5-10x	12,5-4	33,3-56	14,5-5,9	7,5-23,6	372	10	610-700	272 000–410 000	Rendkívül fényerős távcső, nagy szűrületi értékkel.
3-12x42									
3-12x	10,5-3,5	40-42	10,5-3,5	13-22,5	345	10	520-550	NA	Nagy nagyítású, kialakításának köszönhetően alacsonyán szerelhető távcső.
3-12x50									
3-12x	11,1-4,2	45,3-50	14,3-4,3	11,7-24,5	345	10	580-710	267 000–410 000	Nagy átfogású vario nagyítású és fényerős távcső.

Miért éppen Schmidt & Bender?

A cég nagy hangsúlyt fektet a precíz és kiváló minőségre. A megfelelő tömítések ellenállnak olajnak, fénynek, öregedésnek, és biztosítják a por- és vízállóságot. Ugyanakkor az optikai kiképzés lehetővé teszi a 90%-ot meghaladó fényátbocsátást, míg az optikákra felgőzölt többrétegű antireflex bevonat biztosítja a szellemkép- és tükröződésmentes, éles képvisztaadást. A Schmidt & Bender fegyvertávcsövek egyaránt kínálnak fix vagy variálható nagyítást és eltérő fényerőt. Sőt, mindezt kiváló ízlésű, formatervezett váz-

Jó tudni!

A távcsövek szürkületi értékének kiszámítása:

$$\sqrt{\text{Fényerő érték} \times \text{nagyítási érték}}$$

Pl.: 6x42 és 8x56 esetében:

$$\sqrt{6 \times 42} = 15,87$$

illetve

$$\sqrt{8 \times 56} = 21,16$$

Vario távcsövek esetében a valós érték kissé eltérhet a számítottól az optikai rendszer mozgása miatt. Minél nagyobb a szürkületi érték adott nagyítás mellett, annál jobb minőségű képet élvezhetünk gyenge fényviszonyok között. Ugyanakkor figyelembe kell venni az optikai anyag minőségét is, ezért csak azonos minőségű lencsékkel rendelkező távcsövek hasonlíthatók ezen a módon össze.

ba öltöztetve. Ennek ékes bizonyítéka a Zenith széria, amely ez évben elnyerte a hannoveri kiállítás formatervezési díját.

Érdekesség, és a jelek szerint nagy sikernek örvend az új 1,5-6x42-es Zenith fegyvertávcső, melynek újdonsága, hogy a megvilágított szálkeresztnek – amely egyébként több modellben is választható extra – a világításerőssége szabályozható. Ezáltal nemcsak éjszaka, de nappali hajtóvadászaton is kitűnő hasznát vehetjük, míg éjszakai módban,

(T. Sz.)

Browning duplagolyós

A legújabb belga express – jelzése Browning Modell 525 – egyszerűbb lehetőséget

8x57JRS és 9,3x74R. Egybilentyűs megoldású, amely aranyozott. A csövek 56 centiméter hosszúak, a zártest szürkített kivitelű, egyszerű gépi gravírozás díszíti. Tömege 3,1 kg. Agyazása diófából szabott, pisztolyfogásos, magasított, ún. disznóhátas, bajor pofadékos.

Nosler + Blaser + Norma

A kiváló vadászpuskáiról és immár töltényeiről is ismert, egyben elismert német Blaser cég megbízta a svéd Norma tölténygyárat, hogy bér munkában készítsen nekik .270 WSM (Winchester Short Magnum) és .300 WSM kaliberekben olyan töltényeket, amelyeket az új fejlesztésű amerikai Nosler AccuBond márkanevű lövedékkel szerelnek.

A .270 WSM 9,1 grammos lövedékének sebessége 971 m/s 50 méteren. S ha 4 cm magas lövésre lövik be a fegyvert 100 méteren, akkor a lövedék mindössze 18 centimétert esik 300-on.

A .300 WSM-et 13 grammos lövedékkel látják el, ennek sebessége 50 m-en 853 m/s. A lövedék eséséről nincs további információ, ám biztos, hogy jóval íveltebb a röppályája, mint a .270 WSM-nek. Valószínűleg erősebb vadra szánják, nem túl nagy lőtávolságra, máskülönben a szokásos 11,7 grammos lövedéktömeg alkalmasabb választás lett volna.

Új termék a Leupoldtól

Az 1947 óta céltávcsöveket gyártó és forgalmazó amerikai Leupold vállalat új termékcsoporttal lepte meg a vadászokat. Rifleman elnevezés alatt 2-7x33-as, 3-9x40-es és 4-12x40-es méretekből, matt fekete külsővel forgalmazza ezt a sorozatát. A céltávcsövek 25,4 milliméteres (1 hüvelykes) átmérőjű teste szívós, erős könnyűfémből van kialakítva, a lencsék nagy fényáteresztő képesség jellemző. Víz-

Vadász mozaik

és lökésálló optikával készülnek. Ezekben is látható a drágább termékre jellemző aranygyűrű jelzés, ugyanakkor viszont kedvezőbb áron vásárolhatók meg. Jól viselik az extrém erős lehűlést és az égetően forró hőmérsékletet, kemény használatot.

Bővebb információ a www.leupold.com honlapon található.

A „vándor vadász” dán Jens E. Perto szerint az ideális őzlövőtölténynek az alábbi követelményeknek kell eleget tennie:

1. Rövid hüvelye legyen, mely jól illik a szintén rövid zárszerkezettől tolózáras golyós fegyverekhez, amelyek így egyszerre kézre állók és elegánsak.

2. Ne okozzon lövésnél nagy visszarúgást.

3. A lövedék ballisztikai görbéje minél nyújtottabb legyen, hogy akár rókára vagy madárra is lehessen használni.

Megbízható őzlövő

4. Lövedéke óriási sokkhatást okozzon, jó találatnál – szív és tüdő – 10 esetben 9-szer következzék be a Perto által „sokkháltnak” nevezett állapot, amikor a menekülési távolság kevesebb, mint 10 méter.

5. A lövedék becsapódási energiájának minimum 1000 joule kívánatos, akár 150 méteren is.

6. A lövedék mindig adjon kilövést, ugyanakkor ne roncsoljon sok vadhúst. Csontot érve is

tökéletesen gombásodjon fel, ne szakadjon darabokra.

Jens E. Perto úgy tartja, hogy ennek főleg a .223 Remington tesz eleget 3,5 grammos Barnes X jelzésű lövedékkel ellátva. (A szerkesztő szerint a .243 Winchester kaliber 6,5 grammos Nosler Partition lövedékkel szerelve valamennyi központi gyújtásos 5,7 milliméteres kalibernél megbízhatóbb teljesítményt ad, így a .223 Remingtonnál (5,7x45) is megfelelőbb erre a célra.)

GAZ és UAZ

Detrich János

Egy kis történelem...

Szinte törvényszerű, hogy az orosz terepjáró megszületését is a hadsereg igényei, a haditechnika fejlesztése tette szükségessé. Gorkij városában üzemelt a Gorkovszkij Avtomobilnij Zavod (Gorkiji Autógyár), amelynek nevéből orosz szokás szerint rövidítéssel keletkezett a GAZ. A legelső típus, a 61-es már 1938-ban elkészült. Amikor a II. világháború a Szovjetuniót is elérte, létfeltétel lett egy ütöképes, elnyúlhatatlan terepjáró nagy tömegben történő előállítására. Ez volt a GAZ 67-es, amely erősen emlékeztetett az amerikai Willys MB típusra. Az 1943 és 1953 között gyártott példányok száma megközelítette a százat. 1953-ban mutatkozott be utóda, a GAZ 69-es, amelyben erőforrásként a nálunk is jól ismert Pobeda – azaz *győzelem* – névre keresztelt személyautó 2,1 literes, 50 LE teljesítményű motorját használták. 1954-től az autógyár a Leninről elnevezett Uljanovszkba települt át, innentől lett a típus hivatalos neve UAZ. A 69-es típust majdnem húsz éven át gyártották, több mint hatszázezer darab készült be-

A terepjárótípusok ismertetését sorozat jellegűen tervezzük, mostani számunkban a korábban bemutatott Land Roverhez hasonlóan elterjedt és méltán népszerűvé vált GAZ és UAZ típusokról lesz szó, amelyek a mai napig szinte csak ponyvás kivételben ismertek.

lőle. Igénytelensége és kiváló terepjáró tulajdonságai miatt nagy népszerűségnek örvendett, világszerte elterjedt Vietnamtól Kubáig. Gyártották Romániában és Koreában is. Hozzá kell tennem, hogy annak idején a Szovjetunió által megalkotott Varsói Szerződés, valamint a KGST mint a Szovjetunió védelmi és gazdasági háttérstruktúrái erősen szabályozták a járműgyártás és kereskedelem feltételeit. Nem tudok például arról, hogy a szocialista országok bármelyikében hasonló kategóriájú kisterepjáró önálló gyártása folyt volna. Akkoriban a GAZ 69-es volt „a terepjáró”, akinek a tevékenysége ilyesmit igényelt, az ezt a típust használta. Lehetett választani a raj és parancsnoki verzióból, de egyáltalán nem volt egyszerű hozzájutni, mint ahogy más gépkocsikhoz sem. Ezért – anélkül, hogy pozitív tulajdonságait kisebbiteni akarnám – azt kell mondanom, hogy elterjedése a szocialista országokban nem osztályon felüli minőségének vagy a fogyasztói szimpátiának tudható be. Részben hasonló volt a helyzet Afrika ún. fejlődő országaiban, ahol nemhogy kisterepjárót, de még bi-

UAZ 452D platós terepjáró, 1985-ös gyártmány

(Takács Szabolcs felvétele)

ciklit sem gyártottak. Ezekbe az országokba – akkori szóhasználattal élve – a „forradalom exportjával” jutott el nagy számban az orosz terepjáró, másként fogalmazva, ott egy politikai offenzíva részévé vált. E kis kitérő után eljutottunk végre 1972-ig, amikor az uljanovszki gyárból kigördült az első UAZ 469-es. A 70 LE teljesítményű Volga motor négyfokozatú sebességváltón keresztül hajtotta a kocsit, a hajtásláncot felező egészítette ki. A motor és a váltó mellett a karosszéria alakja és mérete jelentett lényeges változást a GAZ 69-eshez képest. Az eredeti konstrukció és a technikai színvonal mára vajmi keveset fejlődött. A motor ugyan erősebb lett – 92 LE –, opcióként csavarrugós futóművel és szervokormányval is rendelhető a gép, de alapvetően megmaradt kissé korszerűtlen, ám egyszerű és megbízható terepjárónak.

Tapasztalatok...

Az UAZ már a hetvenes években sem tartozott a kiemelt modern, technikai újításoktól hemzsegő típusok közé. Színvonala egy sajátos orosz mentalitást jelképez, amelyet szépen fejez ki a következő közmondás: száz rubel nem vodka, száz verszta nem távolság, száz rubel nem pénz. Magyarán szólva kicsire nem adunk, apróságokkal nem foglalkozunk. Hogy ez miben nyilvánul meg? Összeszerelési hibák, illesztési pontatlanságok, gyenge anyagminőség stb. Kezdjük talán a motornál! 2,5 literes köbtartalom mellett gyen-

Az UAZ 452D puritán műszerfala

(Takács Szabolcs felvétele)

ge a leadott teljesítmény, elsősorban a régebbi 70 és 78 lóerős motoroké, üzemanyag-fogyasztása viszont néha egy V 8-asnak is becsületére válna. A hetvenes évek elején persze ez még szinte senkit sem izgatott, de a későbbi olajárrobbanás után egyre többen kezdtek gondolkodni azon, hogyan is lehetne a fogyasztást visszavenni. Manapság a fogyasztáscsökkenést többnyire gázüzemre történő átalakítással vagy dízelmotor beépítésével érik el a tulajdonosok. Viszonylag gyakori a gyújtásrendszer meghibásodása, ezért a gyújtáselosztót víz ellen alaposan szigetelni kell, a nagyfeszültségű kábeleket pedig jó minőségűekre ajánlatos ▶

Az inkább személyszállításra használatos GAZ terepjáró.

(a szerző felvétele)

kicsérélni. Ezenkívül létezik gyári elektronikus gyújtás, amely a mechanikusnál megbízhatóbb. Az UAZ további gyenge pontja a kuplung, amely némi módosítással tartósabbá tehető. Az indítómotor meghibásodásai szintén a vízzel való találkozásnak köszönhetőek, itt is megkísérélhető az utólagos szigetelés. Az 1996 előtti évjáratoknál a sebességváltó 1. és 2. fokozata még nem volt szinkronizálva, ezért a nem kellő figyelemmel végrehajtott váltások rendellenes kopáshoz, töréshez vezethetnek, ez érvényes a terepváltóra is, amely csak álló helyzetben kapcsolható. Rendszeresen jelentkező komolyabb igénybevételre néha a differenciál és a féltengelyek is érzékenyen reagálnak, idővel előfordulhat féltengelytörés. Nem túl hatékonyak a fékek, főleg az egykörös rendszerűek (1985 előtt), a kétkörösre való átalakítás még nem túl költséges beavatkozás, de a megnövelt fékhatás érdekében mindenképpen ajánlott. Természetesen elvégezhetjük akár a teljes fékrendszer átalakítását is, ami egyéb bevált típusok tárcsafékjeinek és vákuumrágógépes vagy szervorendezéseinek beépítését jelenti. Így persze a költségek jóval nagyobbak lesznek, ugyanakkor kerülendő a bontóból beszerzett, agyonhasznált, rozsdás ipari hulladék alkalmazása, még inkább kerülendők a kontár, amatőr műszaki megoldások. Jegyezzük meg, hogy az engedélyköteles átalakításon átesett UAZ-ok többsége soha nem kerül műszaki vizsgára, igaz, hogy főleg versenyeken vesznek részt, vagy erdei munkagépként üzemelnek. Esetleges vásárláskor ezért magunknak kell eldöntenünk, hogy üzembiztosnak ítéljük-e az adott járművön végrehajtott változtatásokat.

Néhány szót a karosszériáról. Az alváz viszonylag tartós és a teherbírása is megfelelő, a felépítmény viszont hajlamos a korrózióra és a csavarodásra. A mevség csövezéssel növelhető, a rozsdásodás pedig csökkenthető a rendszeres alsó mosással, a szögletekben megülő sár eltávolításával és korrózió elleni festéssel.

Érdemes még megemlíteni, hogy az elektromos vezetékek és biztosítékok nagyobb áramfelvételű fogyasztók (pl. pótfények) használatakor felmondhatják a szolgálatot. Erre megoldást jelenthet a teljes átvezetékelés, nagy teljesítményű relék beiktatása.

Az eddigiek alapján kissé hosszúnak tűnhet a hibaforrások felsorolása. Nyilvánvaló azonban, hogy ezek a hibák nem egyszerre, egy időben és főként nem gyakran jelentkeznek. Egy jól karbantartott, terheléseknek csak az ésszerűség határáig kitett UAZ gazdája jobbára nem is találkozik velük. A tulajdonosok nagy többsége elégedett járművének képességeivel, amelyet tartós, megbízható munka- vagy hobbi-eszközként használ.

Néhány gondolat az őszi karbantartásról

Novemberben járunk, megérkezett a sáros, esős idő. Így hát aki eddig nem tette meg, az most okvetlenül végezze el terepjárójának általános karbantartását.

Kezdjük a kenési helyeknél. A zsírzást és olajbeöntést magunk is elvégezhetjük – karos zsírzópumpa és olajpumpa elérhető áron, 1400–1800 forint között már beszerezhető. A kenési helyeket sorban vegyük végig, némelyik típusnál 6-7 olajbeöntő nyílást is találunk, a differenciálok, a főváltó, az osztómű, a kormánymű vagy az első hajtás féltengelycsuklóinak tokozata közül egyik sem maradhat ki. A zsírzógombokat általában a kardánkereszteken, a kardán bordázott részén és a külféle gömbfejeknél találjuk. Akár egy vázlatot, listát is készíthetünk magunknak, amelyen haladva biztosan nem hagyunk ki semmit. Ne feledkezzünk meg a gázrudazat csuklóiról sem.

Apropó gáz, a gázüzemű autók gázszűrőjének cseréjét, a reaktor tisztítását, ha szükséges, felújítását is most, de a hideg idő beállta előtt mindenképpen érdemes elvégeztetni.

Nézzük át a pedálsor tengelyeit, rugóit, egyúttal a felgyülemlert sarat is távolítsuk el. Tisztítsuk meg és zsírozzuk a sebességváltó kar kulisszáját, a nyáron oda is sok por kerülhetett. Vizsgáljuk meg a gumibroncsokat, szedjük ki a beszorult köveket, ha viszont szeg vagy csavar feje kandikál elő, akkor guruljunk szépen a legközelebbi gumijavító elé. Ne várjuk meg, amíg egy korábban felszedett szeg miatti defekt okozta idővesztés megakadályoz bennünket életünk legszebb bikájának elejtésében. Arról nem is beszélve, hogy a sárban elvégzett kerékcseré sem tartozik majd legkedvesebb emlékeink közé.

A motorolaj szintjének, a hűtőfolyadék mennyiségének és fagyáspontjának ellenőrzésekor – bármelyik benzinkútnál elvégzik – vessünk egy pillantást az akkumulátorra is, amely hacsak nem teljesen gondozásmentes, a nagy nyári forróságban vesztett bizonyos mennyiségű elektrolitot. Ha szükséges, azonnal töltjük fel desztillált vízzel. A motort és karosszériát összekötő testkábelek állapotát is vegyük szemügyre, a kezdődő oxidréteget csiszoljuk le, a rögzítő anyát húzzuk szorosra, majd a kábelvéggel és a közvetlen körülvevő lemezfelülettel együtt zsírtalanítás után vékony lakkréteggel vonjuk be.

Nagyjából ennyi az, amit komolyabb szakértelem nélkül is elvégezhetünk. A fékbeállításához már megfelelő gyakorlat szükségeltetik, az esetleges konkrétan jelentkező hibákkal – olajfolyás, gyanús zajok – mindenképpen szakemberhez kell fordulnunk, már csak idő hiányában is. Az idény kezdetén pedig mindig több a feladat, főleg a hivatásos kollégák számára, akkor is, ha a ránk bízott területen a vadállomány gondozását, megfigyelését, a létesítmények karbantartását évközben rendszeresen folytatjuk.

Tehát feltételezzük, hogy kocsink műszakilag kifogástalan állapotba került. Hátravan még egy alapos belső takarítás (külső sem árt). Bevallom, hogy néha az én kocsim is úgy néz ki belülről, mintha az őszeres járna vele. Az üres olajos flakon és a sebtében bedobált szerszámok helye máshol van, vendéget rendtelenség közepette nem szállíthatunk.

Hasznos apróságok...

Jobb időnként ellenőrizni, hogy a kötelező és ajánlott felszereléseink teljes számban rendelkezésre állnak-e. A kötelező tartozékokról nem beszélünk, ezeket mindenkinek ismernie kell. Ajánlatos viszont néhány egyéb holmit a kocsiban elhelyezni, amelyekre talán nem mindenki gondol.

Az egyik legfontosabb a hosszú, racsnis emelő, amely a kerékcseré mellett sok más erőt igénylő feladatra is alkalmas, kivált ha van nálunk egy kb. 30x30 cm nagyságú keményfa deszka, amelyre a laza talajon az emelőt állíthatjuk. Ezzel a szerszámmal más segítség nem lévén az elakadt kocsit megemeléssel és a kerekek alá rugalmas gallyak vagy más kapaszkodást segítő anyag berakásával megszabadulhatunk a sárból. Megfelelő kötéll és néhány sekli segédlettel ki is húzhatjuk a sárba ragadt gépet ezzel a praktikus eszközzel. Tudnivaló azonban, hogy minél hosszabb egy kötéll, annál nagyobb a nyúlása. Legcélszerűbb a 25-30 m hosszú 8 mm átmérőjű hajlékony drótkötél, végein kötéliszívvvel ellátva, szabályos bilinccsel rögzítve, amely föltekerve viszonylag kis helyet foglal el, megnyúlása 3 tonnás terhelésre pár centiméter. Az említett hosszúság lényeges abból a szempontból, hogy elakadásnál a mentő jármű nem tudja mindig megközelíteni a mentésre szorult, önmentésnél pedig nem mindig találunk horgonyzásra alkalmas tereptárgyat az elakadt jármű közvetlen közelében. Feltétlenül kerüljük lánc vagy drótkötél közvetlenül fatörzsön történő átvetését, er-

re a célra alkalmasak a spaniferekhez való szélesebb hevederek, amelyekhez a drótkötél seklivel hozzákötethető.

Hasznos lehet, ha van nálunk egy rövid (5-6 m) és erős vontatókötél, amelynek mindkét végére egy-egy nagyobb hurkot csomózunk, és legjobban rendezetten a kocsit első lökhárítóján vagy gallytörő rácsán helyezzük el, seklivel, esetleg karabinerrel biztosítva a meglazulás ellen. Elromlott vagy árokba csúszott jármű vontatásánál azonnal kéznél lesz, nem a csomagtartó legaljáról kell kibányásznunk. Ilyen feladatra a fentebb említett széles heveder is megfelel, ha a végei megfelelő kiképzésűek. A kocsit elején való állandó tárolásról nem árt tudni, hogy bizonyos műanyagok az UV-sugárzás hatására átalakulnak, az ilyen anyagból készült kötéll vagy heveder szakítószilárdsága jelentősen csökken. A jobb minőségű hevedereken szerepel az alapanyag megnevezése és a teherbírás.

A fentiekben kívül mindig legyen nálunk néhány méter 7-8 mm vastag kötéll, amire bármikor szükség lehet, például lesjavításhoz szállítandó faanyag tetőcsomagtartóhoz való rögzítéséhez.

Hátravan még pár hasznos szerszám. Egy közepes nagyságú gallyazó fejsze, amelyet kisebb fák kivágására, de tűzifa aprítására is használhatunk. Rövid nyelvű ásólapat vagy összecukható gyalogsági ásó, amelyek nagy havazások idején gyakran előkertülnek, de nyáron mély homokos terepen elakadásnál sem megyünk sokra nélkülük. Nem hiányozhatnak a legszükségesebb kéziszerszámok – fogók, csavarhúzó, csavarkulcsok, vékony és vastagabb elektromos vezeték 2-2 m, szigetelő szalag, drót, 12 voltos munkalámpa, tehát a néha elkerülhetetlen árokparti gyors szerviz kellékei. Soknak tűnhet, ha eszembe jut, hogy ismerősöm az egykori Szovjetunió idejében Kárpátalján járt a GAZ 69-esével. A technika rendetlenkedni kezdett, így a helyiek a kolhoz gépműhelye felé irányították, ahol a lerobbant műhelyben lerobbant szerelő fogadta. A szerszámozottság nem volt túl gazdag, egy kalapács, egy nagy csavarhúzó, egy még nagyobb franciakupercs és a szerelő zsebkése. A javítás viszont tökéletesen sikerült. Tehát valóban hosszúnak tűnik a szerszámok és egyéb felszerelések listája, de a valóságban ezt a mennyiséget még egy kisebb terepjáróban is gond nélkül elhelyezhetjük megfelelően összekötve, csoportosítva, rögzítve úgy, hogy az utasok kényelmét ne zavarja, illetve ne gátolja a ki- és beszállást. Vannak, akik tetőcsomagtartójukra szilárdan rögzített alukoffert vagy faládát szerelnek, amely lakattal zárható, ebben kényelmesen szállíthatók a szükséges dolgok.

Kezdhetném mondandómat ezzel a sommásnak látszó kijelentéssel: a vadászetika a vadászat-hoz köthető fogalomkörök közül talán a legfontosabb. Aki e nézetet vitázni óhajtana, annak javasolom, gondolja csak alaposan végig például a hasas vagy malacait vezető koca, a vezértehén vagy az idős, tapasztalt őzsuta néha véletlen, de mindenképpen a megfelelő körülmétekintés és észszerű mérlegelés elmaradása miatt bekövetkező elejtésének követ-

kezményeit. A felnövekvő szaporulat vagy egy rudli létét teheti kockára az, aki így iratlan szabályt szeg, azaz vét a vadászetika ellen. Tehát úgy gondolom, nem lehet eléggé hangsúlyozni az etikus viselkedés mindenre kiterjedő jelentőségét. A vadászat eszköze fegyver, eredménye pedig egy állat, de ha úgy tetszik, egy másik élőlény életének kioltása. A nem megfelelően értelmezett etikai alapfelfogás súlyos, olykor jóvátehetetlen következményekkel járhat.

Vadászetika – etikus vadászok

Detrich János

Talán bontsuk ki magának a vadászetika kifejezésnek a jelentését. Az én értelmezésemben ez nem lehet más, mint a természettel és embertársaival összhangban élni akaró, erre törekvő ember etikája, vagyis erkölcsi alapelveinek összessége.

A vadász is ember, és a hagyományos emberi értékek szándékos rombolása kemény próbatételnek veti alá a tűróképességet és az erkölcsi tartást. Nem beszélünk erről naponta, sőt nem is gondolunk rá, amíg nem következik be valami, amire nem számítottunk, amit nem értünk, ami bánt, és amivel bántunk, és nem tudjuk, miért. Akkor jusson eszünkbe, hogy minden mindennel összefügg, és hogy soha nem késő a hagyományhoz visszatérni.

A Szigetközben járva hallottam, hogy a vízlépcső megindításakor a Duna régi medrének mélyedéseiben rengeteg hal rekedt, jártak is a környékbeli települések lakói és kocsiszám hordták eladni. Volt ott egy öreg halász, hordta a halat ő is. Bele az élő Duna új medrébe. Igen, valami ilyesmire gondoltam, vadászként. Ha van bátorságom hozzányúlni a természethez és elvenni tőle, akkor felelős vagyok a róla való gondoskodásban, megóvásában is. Ehhez pedig biztos zsinórmértékül szolgáltnak évszázadok alatt rendszerbe forrott erkölcsi normáink, vadászati szokásaink és hagyományaink.

Sok híres vadászölődünk és szakírónk állítja az etikusan viselkedő vadász kötelességeinek sorában első helyre a természet és a vad tiszteletét. A vadászat célja a zsákmányszerzés. De nem mindenáron! Sokan ismerjük SZÉCHENYI ZSIGMOND *Ahogy elkezdődött...* című emlékeztető könyvének jelmondatát: „A Vadászat: vadüzés és erdőzúgás. De több erdőzúgás...” Ha alkonyattájt egy rét szélén ülök, és nem jön menetrend szerint az öreg kan róka, mert alkalmasint egy eltévedt szép fehér tyúkocskára kedvéért megváltoztat-

ta útját, szóval mondhatnám „eseménytelenül” telik az idő – nekem akkor is történnek ott a dolgok. Föld felett és föld alatt harcok, drámák zajlanak, rovarok, bogarak, gyíkok, madarak teszik az időjárás, az évszak vagy ősztöneik megszabta dolgukat. Még a téli esték csendességében is ott lapul titokzatosan az élet. Aki eljut odáig, hogy ezeket a sokszor alig érzékelhető jeleket hallja és látja, az már nem jár rossz úton. Ha pedig képes lesz felismerni azt a pillanatot, amikor a vadat el kell engednie, amikor nem szabad meghúzni a ravaszt, akkor már nem áll messze attól, hogy a lényeket megértse. Úgy hiszem, hogy az előzőekben említett „zsákmányszerzés” körébe kell vonunk azokat a különleges vadászélményeinket, amelyek fegyver dörrenése nélkül történtek meg.

Szervesen kapcsolódik az eddigiekhez a vadászat és a vadászok társadalmi megítélésének kérdése. Nem állítom, hogy e téren mélyponton vagyunk, de biztos, hogy a helyzet elég súlyos. Miért, hogyan alakult ki az emberek egy részében az ellenérzés, amely társadalmi szinten vadászellenes hangulatként jelentkezik?

Kirívó esetek, mai szemmel mészárlásnak tűnő nagy terítékű vadászatok mindig akadtak, gondoljunk az ozorai vagy tótmegyeri példákra, bár jegyezzük meg, hogy az akkori vadbőség mértéke meghaladja napjaink ritka fillérnek is örvendő vadászainak képzelőerejét. A laikusok pedig – tisztelet a ritka kivételnek – többnyire azt sem tudják, miről is van szó valójában. Közelítsük meg ezt a kérdést más oldalról! Vajon milyen szerepet játszik a tömegkommunikáció az említett közhangulat formálásában? Meghatározó, alapvető szerepet. Ha egy kis vidéki vadásztársaság tagjai vendégeikkel együtt levadásznak 350-400 darabot az 1000 nevelt récéjükből, azután bográcsolás közben megbeszélik, hogyan lehetne ezt jobban csi-

nálni, az nem hír. Ha vezető politikusok kissé eltérő mértékkel és külsőségekkel ugyan, de lényegében ugyanezt teszik, az már bizony hír, és lesz is felháborodás. Alátámasztja mindezt néhány természetvédő kellően át nem gondolt reagálása, és az eredmény már válogatás nélkül a „vadászok” általánosító, becsmérlő kritikája. Természetesen kijár ez azoknak az etikus vadászati szemléletre törekvő vadászoknak is, akik a röptetett kacsá vadászatát jobbra csak élő állaton végrehajtott lögyakorlatnak tekintik.

További lényeges körülmény, hogy a rendszerváltást követő időszak a társadalom vadászó részének összetételében is hozott változásokat. Hogy senkit se sértsek, úgy fogalmaznék, hogy az újsütetű vadászok között akad olyan nem egészen hiteles személyiség is, akinek viselt dolgai némiképp rossz fényt vetnek az elkötelezett, igaz vadászokra. A pletykalapoknak és a kereskedelmi tévécsatornáknak csak az eladott lapszám és a nézettség a szempont. A fogyasztó pedig nem differenciál, fél- és álinformációkkal etette megállapítja – ilyenek ezek a vadászok!

Az előbb már felmerült a természetvédők szerepe. Az 1970-es évek elejétől Európában, de az egész bolygón felerősödött a természetvédelmi szemlélet. A ramsari, washingtoni, riói és más tanácskozások, egyezmények, a nemzeti parkok sokaságának létrejötte bizonyítja, hogy egyre szélesebb összefogás bontakozik ki az élő és élettelen környezet pótolhatatlan kincseinek megóvására. Ez olyan munka, amelyben tevékenyen részt kell vennie annak, aki igaz vadásznak érzi magát. A természetkárosítás, az élőhelyek vesztes ütemű fogyatkozása magának a vadászatnak létalapját is veszélyezteti.

A vadgazdálkodás szakmai hátterével jelentős támogatást nyújthat a természetvédelem számára, például az elszaporodott hasznos vad populációinak szinten tartásával, fertőzések, betegségek megelőzésével, korai felismerésével. A vad nem ismer határokat, a természetvédelem sem érhet véget a nemzeti parkon kívül. A jól képzett vadász, vadgazda feladata, hogy biztosítsa a vad életfeltételeit, nyugalmát, élőhelyének kedvező kialakítását, és miután a gondoskodás nem egyetlen fajnak, hanem egy vagy több rendszernek szól, ezért mindez a természetvédelemmel egybevágó, azzal egyező érdekű tevékenység. Tegye ezt a lehetőségek legnagyobb mértékű kihasználásával úgy, hogy ennek a történetnek egyetlen szereplője se érezze méltánytalanul hátrányos helyzetben magát. Sem az erdősz, sem a mezőgazda földtulajdonos nem lehet kárvallottja a vadgazdálkodás vagy a természetvédelem érdekeinek.

Most hadd kanyarodjak vissza a társadalmi megítélés szerepéhez. Egy alkalommal valahol, városi

útkereszteződésben, a szokott zöld munkaruhában, ütött-kopott terepjárárommal várakoztam a piros jelzésnél. A mellettem álló kocsiából kiszólt valaki: „Vadász vagy természetvédő?” Kérdéssel válaszoltam: „A kettő nem lehet ugyanaz?” A jelzőlámpa zöldre váltott, nem folytatódott a beszélgetés. Azóta sokszor gondoltam arra, hogy negatív megítélésünk kialakulásában mi sem vagyunk vétkesek. Egy jelentéktelen töredék által elkövetett hibák és szabálytalanságok mellett a jóakarátú többség feladata lenne, hogy a társadalom nem vadászó részében gyakorta megjelenő tévképzeteket eloszlassa. A látszat, hogy a vadászok zárt közösséget alkotnak, persze csak növeli az ellenérzéseket. A dolog természetéből adódóan viszont nem lehet vadász a fél ország, főleg, hogy objektív vagy szubjektív okból nem mindenki alkalmas, és nem mindenki akar vadászni. Lehetőséget látok azonban szenvedélyünk és munkánk megismertetésére olyan – mondjuk ismeretterjesztő, népszerűsítő – formában, amely lehetőséget ad az eddig nem hangsúlyozott természetvédő vadász alakjának bemutatására is. Lehet, hogy ennél a gondolatnál mindkét oldalról többen felszisszennek majd, de kérem, mielőtt tollat ragadnának, számoljanak el legalább tízig. Amit itt fölvettem, csak egy ötlet, de úgy látom, hasznára válna a kívülállóknak és a fiatalabb vadászkorosztályoknak is.

Egyet azonban ne feledjünk: a személyes példamutatás ereje talán mindennél többet jelent. A vad és a természet tisztelete, vadásztársaink iránt tanúsított megbecsülésünk, szép hagyományaink ismerete, vadászati szaktudásunk azok az igazi érvek, amelyek előtt előbb-utóbb a szkeptikusok is meghajlanak. Idekívánkozok végül egy idézet a Nemzetközi Vadászati Tanács 1963. május 30-ai párizsi közgyűlésén elfogadott alapelvek közül:

„A vadászat a vadász számára egyrészt alkalom a szigorú önfegyelm gyakorlására, másrészt eszköz a többi élőlény megismeréséhez és megértéséhez. Megtanít gondolkodni, szabadságszeretetre, jó ízlésre és tiszteletre nevel, elvezet a természet és a hozzá tartozó jelenségek elmélyült megfigyeléséhez. A vadászat megfelelő irányba tereli a vadász személyiségének kialakulását. Olyan etikai érzéket fejleszt ki benne, amely nélkül a vadászat csupán az ösztönök gyarló megnyilvánulása volna.”

Ez sokunk számára a vadászat erkölcsi alapjainak legfontosabb megfogalmazása, és reméljük, egyre többen lesznek, akik e gondolatokat megértve, a helyes ösvényre rátalálnak, arról soha le nem térnek. ◀

(A szerző felvétele)

A külsőről röviden

A standard szimmetrikus felépítésű, erőteljes (nem túlzottan), vidám és élénk kutyaként jellemzi ezt a fajtát. Ez a leírás tökéletesen fedi a valóságot! Rengeteg energiával rendelkezik, mindig készen áll egy kis munkára. A következő színekben fordul elő: barna-fehér, fekete-fehér, valamint mindkét színben cser rajzolattal. Marmagassága 51 cm körüli, így megközelíti egy vizsla méreteit. Ezért – szemben kisebb testű rokonaival – jól tudja venni a vadászon előforduló akadályokat.

A spániel munkája

A spániel a kajtató ebekhez tartozik, óriási lendülettel, térerőelő mozgással keresi, kutatja a szárnyas és szörmés vadat. Óriási akarással tolja a puskacsó elé a leendő zsákmányt. A megfelelő fegyelmezetség természetesen nem hiányozhat belőle. Kellemetlen, ha nem „nyúltiszta”, és más vadját is sorra begyűjti. A vadat nem állja, aki vizslához van szokva, az csalódik benne.

Kiváló orrának köszönhetően egy-egy szörmés vagy szárnyas vad vonzalékának kidolgozása számára nem jelent akadályt. Imádja a vizet, így vízi vad vadászatára is kiválóan alkalmas. VÉRCSPA-PÁZIK! És nem is akárhogy! Szó szerint, mint egy „örült” megy a véren, dolgozik a vad csapáján, legyen az természetes vagy imitált. Apróvadás területeken, ahol az őz az egyetlen nagyvad, tökéletesen

Vadászszemmel
az angol springer spánielről

Spánielről szó sem lehet?

Szabó-Tóth Péter

– Spánielről szó sem lehet! – dohogtam, amikor feleségem ezt a fajtát választotta. Minden felhozott érvem és ellenérvem hasztalannak bizonyult. Azt talán mondanom sem kell, hogy végül is a „gyengébb” nem győzött: beadtam a derekamat! Ám előre rettegtem a kis jövővénytől, a spánielekről hallott minden eldöntést bennem munkálkodott...

megfelel utánkeresésre. Bizony rendelkezik a spániel makacsságával. Tapasztalatok szerint 7-8 hónapos korában legnehezebb a természete. Egyébként könnyen tanul, korán érő fajta. A miénk 11 hónaposan munkavizsgázott, I. díjat ért el. Az apportírozás tanítását szarvaslábbal vagy fácánszárnyal kezdtük, később áttértünk a dummyra. A dummy voltaképpen egy „művad”, sokkal higiénikusabb és könnyebben eldobjható mint egy állatetem, s ráadásul még vízhatlan is (lásd képünkön). Sőt, fel is „turbózzhatjuk”, ha az adott vad bőrét fölerősítjük rá. A dummyt sokszor és sokáig használhatjuk, mivel igen strapabíró. Vércsapához legjobb volna a vadvér, de ez nem áll mindenkor rendelkezésre. Ezért inkább könnyebben beszerezhető marhavért használunk a gyakorláshoz.

Bogáncs a szőrben

A szörzet ápolása bizony anyagi áldozatokkal is jár, hiszen be kell szereznünk egy jó minőségű (és ezért nem olcsó) kefét, fésűt és acélfésűt. Utóbbi, jó, ha hordjuk vadászatokra is, mert a bogáncsokat jobb frissiben eltávolítani. Spánielünket legalább évente kétszer illik elvinni kozmetikushoz. Kutyánkat hente többször át kell kefélni a szennyeződések eltávolítása és az összeragadt szőrcomók miatt.

Egy kis történelem

A spániel szó eredetéről két elképzelés létezik. Egyesek szerint a spániel név a karthágói *nyúl* szóból alakult ki, míg mások úgy gondolják, hogy Spanyolország latin nevéből – *Hispania*. Fejlődésük során mindig is vadászatra használták őket, és a fajtavál-

tozatok különválása is a vadászatban betöltött szerep szerint alakult. A különböző típusok szétválasztása és külön-külön tenyésztése csak a XIX. század elején kezdődött. Egy biztos, a spániel története egészen az i. e. V. századig, az ősi Karthágó koráig nyúlik vissza, ahol egyes ábrázolásokon már spánielszerű kutyákat láthatunk.

Az angol springer spániel az ősi spánielfajták közé tartozik. Először „springing spániel” néven a XVI. században említik, amikor VI. Edward király egyik orvosa, Caius ír erről a vadászatra használt kutyáról. 1800 körül tették az első kísérletet arra, hogy a springert eredeti formájában tenyesszék, s ez a Boughey család nevéhez fűződik. A család leszármaz-

zottai folytatták a munkát, és az ő tenyészetükből került ki az első angol springer-field Trial Champion.

1902-ben a kennel klub elismerte az angol springert külön fajtaként. 1903 óta engedélyezték, hogy mint önálló fajta kiállításokon részt vegyen.

Egy kis aggodalom

Sokszor találkozni olyan fényképekkel, tudósításokkal, ahol az angol springer hihetetlen szörpompában, rövidülő törzzsel, és rövidülő arcocori résszel jelenik meg. Ez a típus kifejezetten show-kutya. Fantasztikus mozgású és ragyogó külső megjelenésű, de már nem az ősi, tipikus angol springer. Ez a csodálatos fajta megérdemelné, hogy megőrizzük olyannak, amilyen... ◀

Új szelek a (vadász)kutyázásban (is)

Egy legfelsőbb bírósági ítélet margójára

Az elmúlt években nem kevesen érezték úgy, hogy csakis ők hivatottak származási lapot kiadni, netán különböző teljesítményeket vizsgálni. Most a kocka fordulni látszik. Változnak az idők, változhatnak a jogositványok. Ám a kutyások még mindig nem tudják, a jövőben kitől kapnak törzskönyvet, ki fogja megmondani, milyen minősítésekkel mehetnek vadászatra kutyáikkal?

Idézet a bírósági ítéletről: „A 64/1998. (XII. 31.) FVM-rendelet 4. § (1) bekezdése értelmében ebfajtát fenntartani, törzskönyvezni, teljesítményét meghatározni tenyésztési adatot hitelesen gyűjteni, nyilvántartani, feldolgozni, a tenyésztési dokumentációt ki-

adni, csak tenyésztő szervezet jogosult. ... Az alperes (MEOE) nem rendelkezik a jogszabályi előírás szerinti tenyésztő szervezetkénti elismeréssel, így hiteles ebtörzskönyv vezetésére, származási lapok kiadására, teljesítményvizsgálat végzésére nem jogosult.”

Mint ismeretes, a Nemzetközi Kynológiai Szövetség (FCI) – változatlanul – kizárólag a Magyar Ebtenyésztők Országos Egyesületét (MEOE) ismeri el magyarországi képviselőként, és az általa kiadott származási bizonyítványokat fogadja el tenyésztési dokumentumként.

Az FVM és az FCI tárgyalásai folyamatosak, kíváncsian várjuk a fejleményeket! Sz.-T. P.

Beküldés: folyamatosan.

Elbírálás: Havonta egyszer, az addig beérkezettek közül választja ki a szerkesztőség a legjobbat.

Pályázati feltételek: Bármely hazai hivatásos és sportvadász által beküldhető hazai vagy külföldi vadászati élmény leírása, beszámolója és legalább egy hozzá kapcsolódó fénykép.

Ezt lőttem!

a Magasles havilap pályázata

Érdekes történeteket, kalandokat, izgalmas vadászsákmányokat, útleírásokat várunk. Előnyben részesülnek azok az írások, amelyekből tanulhatunk, illetve amelyek sok informá-

ciót, ötleteket tartalmaznak. A pályázó hozzájárul ahhoz, hogy írását és a hozzá tartozó képet a Magasles c. lapban közlétegyük.

Díjazás: könyvjutalom.

Beküldési cím: ProFo-Kiadó Kft., „Ezt lőttem!”, 1052 Budapest, Fehér Hajó u. 8–10. II/7.

Információ: 1/4-111-111, info@magasles.hu

www.vadaszruha.hu

Rókagereztnák előkészítése

Subsics Bence

Hazánkban a róka trófeáját elsősorban kikészített bőre jelenti, míg a környező országokban lefőzött és kifehértet koponyáját, illetve péniszcsontját is megőrzik. Az egészséges állatok érett, téli prémje nagy érték, s sokoldalúan használható. Készíthető belőle aláfilcezett, illetve egyéb díszítéssel ellátott faliszőnyeg, ágyelő, amely lehet tömött fejjel (akár nyitott szájjal is) készített, illetve fej- és egész alakos preparátum is. Ruhatárunkat is gazdagíthatjuk egy szép sapkával, gallérral, elegendő mennyiség esetén akár még egy pompás bundával is.

Nyúzzunk óvatosan

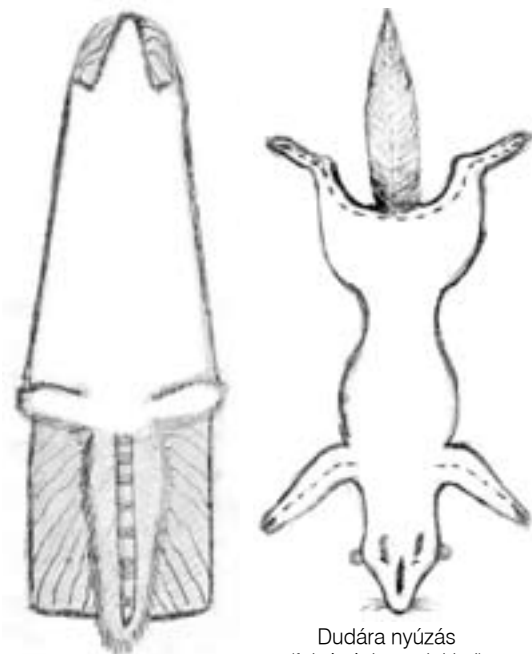
Munkánk a nyúzással kezdődik, amelyet – főleg melegben – minél előbb végezzünk el. Ha azonnal nincs rá lehetőség, a rókát lábainál felakasztva tároljuk hűvös, szellős helyen. Nejlonszákbába csomagolva soha ne tegyük el, mert befülled, pállásoltok keletkeznek rajta, és alkalmatlanná válik további feldolgozásra. Vedlésben lévő állat bundájából szintén nem készülhet szép trófea.

A nyúzás megkezdése előtt a lőtt sebeket tömjük be vattával vagy valamilyen száraz anyaggal, hogy a kifolyó vér, illetve testváladékok ne szennyezzék be a szőrzetet. Ha ez mégis megtörténik, hideg víz-

zel mossuk ki előbb, és fűrészpórral szárítsuk meg. A fűrészpórt nyúzás közben is bőségesen használhatjuk a nedvek felitatására. Általános alapelv, hogy meleg állapotban könnyebb a bőr lefejtése, viszont mérgezett állatot csak hidegen nyúzzunk. Veszetség gyanúja esetén soha ne nyúljunk az állathoz, és gumikesztyűt minden esetben használjunk.

Ha prémnek szánjuk az állatot, akkor az úgynevezett dudára nyúzást alkalmazzuk. A rókát hátsó lábainál fogva felakasztjuk, és a mancsok, valamint a végbélnyílás közti vonal mentén felvágjuk. Ezután lefejtük a hátsó lábokról a bőrt. A következő lépés a farkcsont kihúzása. Ezt könnyedén elvégezhetjük, ha nem vágjuk le a testről, hanem a bőrt egy-két csigolyáról körbefejtjük, majd ha már jól hozzáférünk, egy fogóval vagy csipesszel megakasztjuk a bőrt, és egy határozott ellentétes mozdulattal kihúzzuk a csontot farokból. Ezt követően megfeszítjük a farokbőrt, majd a belső oldalán egy éles késsel kifelé haladva felvágjuk. A mellő lábak belső felületén szintén felvágjuk a bőrt (de has oldali vágást nem ejtünk), és kinyúzzuk a lábakat. Az ujjperceket elvágthatjuk egy fogóval, de ezeket majd a nyúzás végén fejtjük ki. Most már tömlőszerűen lefejtethetjük a bőrt, a fejhez közeledve fokozott óvatossággal. A fül tövéénél jó mélyen átvágjuk, közvetlenül a csontos hallójárat külső nyílásánál. Ügyeljünk rá, hogy a szemhéj meg ne sérüljön, ennek érdekében nyúzás közben a szabad kezünket kívülről dugjuk át a szemnyíláson, így eleve elhúzzuk a bőrt a koponyától, és a rávágás helyét érezni fogjuk. Az orr hegyének vázát adó orrporcokat átvágjuk, s a bennmaradt részeket kényelmesen ki tudjuk fejteni a későbbiekben a már lenyúzott bőrből. Fontos még, hogy a bajusz- és tapintószőrök tövét ne vágjuk át, csak a körülötte lévő izmokat fejtsük ki. Végezetül pedig a lenyúzott bőrből kifejtjük a bennmaradt ujjcsontokat, fül- és orrporcokat, a fület pedig kifordítjuk.

A prémnek szánt bőr sózása nem ajánlatos, ezért a nyersbőrt megfelelő méretű szárító deszkán vagy horganyzott dróton szőrrel befelé szikkasztjuk. Ügyeljünk arra, hogy a kifeszített bőr gyűrődésmentes legyen, ugyanis a ráncok mélyén a bőr kipállik, s a szőrzet kihullik. A bőr felkunkorodásának megakadályozására tegyünk papírdarabokat a farkhoz, illetve az ujjak végéhez. Ne várjuk meg a teljes kiszáradást, mivel akkor törékennyé válnak a bőrök, hanem előbb vegyük le őket a szárítódeszkáról, és aggassuk fel őket egymástól kis távolságra.

Feszítőfán való szárítás

Dudára nyúzás
(felvágási vonalakkal)
(Varga Zsófia rajzai)

Mit szeretnénk?

Ha a rókát szőnyegnek vagy egész alakos preparátumnak szeretnénk kikészíteni, akkor felvágjuk a szegycsont kezdetétől a fark végéig, ügyelve a szimmetriára. Ez a felvágási vonal csak abban az esetben húzódhat az állcsúcsig, ha nem tömött fejű szőnyeget szeretnénk. Az ujjvégek hátulsó felületétől kiindulva, az alkar hátulsó felületén, a könyök, a kar belső oldalán át a végtag bőrét átvágjuk egészen a test középvonalában végzett metszésig. A hátsó végtagokon a mancs, a lábközép hátulsó felületétől, a csánk és a comb belső oldalán át a medence alsó falához vezet a metszésvonal. Ügyeljünk arra, hogy a szemközti lábak felvágása közös pontban találkozzon. A lefejtésnél a vágásokat mindig a hús felé végezzük, hogy elkerüljük az esetleges vakvágásokat. Az így nyúzott bőrök tartósítása sózással történik, ám ügyeljünk rá, hogy a só finom szemcsés és száraz legyen. Általában a só mennyisége a bőr súlyának negyede legyen, amelyet alaposan dörzsöljünk be. A besózott bőrt összehajtjuk szőrével kifelé, és műanyag ládába tesszük. Ha nem jut azonnal szakemberhez, 2-3 napon keresztül megismételjük az előbbi műveletet, a sós levet mindannyiszor leöntve róla.

(A szerző felvétele)

Ha a fentieket betartjuk, minden bizonnyal szép munkát látunk viszont a szakembertől.

Vadászok és felfedezők Érden

Az ország egyetlen, a magyar világhírű munkásságát bemutató gyűjteménye – az érdi Magyar Földrajzi Múzeum – a vadászok számára is sok csemegével szolgál. Ez persze nem is csoda, hiszen a hajdanvolt korok kutatói legtöbbször vadászva gyűjtöttek, sőt, nem egyszer vérbeli vadászok voltak. S ez megfordítva is igaz, hiszen azok, akik hosszú és fáradtságos vadászexpedíciókat szerveztek, bizony sok fehér foltot tüntettek el a térképről, nem beszélve arról, hogy az addig ismeretlen törzseket, népeket és tájakat bemutatták könyveikben.

Az érdi múzeum több vadásznak is méltó emléket állít. Látható itt Xantus János által gyűjtött orángután, dr. Sáska László máig kiadatlan orchidea monográfiájá-

nak eredeti kézirata, vagy éppen Kittenberger Kálmán közmondásos ujjperce, melyet alkoholban küldött haza a Magyar Nemzeti Múzeumnak, hogy vizsgálják csak meg, dolgozik ő eleget! (A preparátortoldattól elszíneződött a köröm alatti rész.)

A Magyar Földrajzi Múzeum alapítója az 1994-ben elhunyt világhírű, Balázs Dénes, öt évig kilincselte, hogy végre létrejöhessen a gyűjtemény. Szándékosan nem a múzeum szót írtam, mivel 1983-ban még – ki tudja miért? – nem funkcionálhatott múzeumként. E rangot csak később kapta meg. A jelenlegi igazgató, dr. Kubassek János, két-tucatnyi könyv szerzője, maga is kutató és világhírű.

A tucatnyi teremben a néprajzi

Magyar Földrajzi Múzeum, 2030 Érd, Budai út. 4.
Telefon: 23/363-036 • Nyitva tartás: keddtől péntekig 14–18 óráig,
szombat–vasárnap 10–18 óráig. Hétfő szünnap!

(Magasles archiv)

emlékek és egyéb anyag mellett témérdek, sokszor kapitális trófea is látható. Ezt a látványt vétek volna kihagyni!

Nyomkereső

Takács Szabolcs

Mindenekelőtt szeretném hangsúlyozni, hogy a nyom nem kizárólag az állat lába által hátrahagyott, a vadász éles szeme által észrevett természeti jel. Nyom lehet egy ürülék, egy köpet, de egy földbe vájt lyuk is. Ezek együttesen, egymást erősítve vagy éppen gyengítve utalhatnak egy-egy faj jelenlétére, aktivitására. Ugyanakkor a gyakorlottabb nyomolvasó nemcsak a fajra, de a nemre, korra és kondícióra is következtetéseket vonhat le.

A nyomok meghatározása nem minden esetben könnyű feladat, ezért íme néhány tanács, ötlet:

Mikor keressünk nyomokat? Lábnyomok keresésének eredményességét jelentősen megnövelhetjük, ha eső után vagy friss hóban indulunk el körülnézni. Ezek hiányában mi is segíthetünk azzal, hogy a vizsgálandó területen reggel

Fontosabb kifejezések magyarázata

Nyom: Az állat által hátrahagyott jel. Talpának lenyomata a földön; megrágott ág; vizelet stb. Általában a nyom kifejezés önmagában az egy láb által hátrahagyott lenyomatot (is) jelenti!

Nyomkép: Az állat összes lába által, egy időpillanatban hátrahagyott lábnyomok összessége, melyeknek az egymáshoz viszonyított elhelyezkedése jellemző lehet az adott fajra (pl. a mezei nyúl általában Y alakú).

Csapa: Az állat által hátrahagyott nyomképek, illetve nyomok sorozata egy elvonulás alkalmával.

Váltó: Egy vagy több állat által rendszeresen vagy időszakosan használt útvonal.

Csülök: Páros ujjú patás lába végén található szaruképződés, amely közvetlenül érintkezik a talajjal.

Álcsülök: Páros ujjú patás lába végén, a csülök mögött található és annál kisebb szaruképződés, amely ritkán éri el a talajt, nem szolgál járásra.

Ujjpárna: Az ujjak végén található bőrpárna, amely a talajjal érintkezik járás közben.

Talppárna: Az ujjak tövében található bőrpárna, mely általában érintkezik a talajjal járás közben.

Karom: Az ujjak végén találha-

Az igazi vadászt leginkább szükséges esetelnem, milyen természet- és vadszerepete különböző meg más emberek-től. Ehhez persze hozzátartozik az is, hogy észrevegyük a természet apró jeleit, azokat a nyomokat, amelyeket különféle állatok hagytak hátra. Gondolom, nem szükséges esetelnem, milyen haszna lehet a helyes nyommeghatározásnak egy-egy siker vadászat esetében is. Nyomkereső sorozatunk ehhez kíván segítséget nyújtani, ahol a hazai, vadászati fontos vagy ahhoz közelálló fajokkal foglalkozunk.

és este elsimitjuk a föld felületét. Erre legalkalmasabbak a földutak és a környékbeli mezőgazdasági szövetkezet traktorosának jó ismeretsége. A friss nyom keresésére a legszerencsésebb időpont a kora reggeli és a késő délutáni napszak, mivel a legtöbb állat is ilyenkor mozog, illetve az alacsony állású nappal szemben haladva a földön található nyomok könnyebben észrevehetők.

Ami segíthet! Legyünk tisztában a területen élő fajokkal, életmódjukkal, szokásaikkal!

A nyomok frissességére utaló jel lehet a lábnyomok kontúrjának élessége, frissen letört, leharapott ágak, nedves (esetleg gőzölögő) ürülék, illetve ragadozóra utalhat egy állati tetem is.

Lábnyomok vizsgálatánál mindig vegyük figyelembe, hogy több állat nyoma is lehet ugyanazon a ponton. Ezért érdemes a lábnyomok egymáshoz viszonyított elhelyezkedését is figyelembe venni, és több nyomot is megvizsgálni.

tó hegyes szaruképződés, amely egyes fajoknál visszahúzható, míg mások esetében nem.

Vacok: Az állat által épített vagy használt kisebb járat, fészek, el- lő-, illetve pihenőhely.

Kotorék: Az állat földbe ásott lakó-, ellő- vagy fészekhelye, mely egy vagy több járatból, kamrából és/vagy kijáratból állhat.

Köpet: Általában ragadozó madarak által, az emészthetetlen szervek részek visszaöklendezése során keletkező galacsin, amely szórt, bőrt, csontot, tollat stb. tartalmaz.

Fogképlet: Az állat fogainak jellemző elhelyezkedése és darab- száma.

A mezei nyulak tularémiája

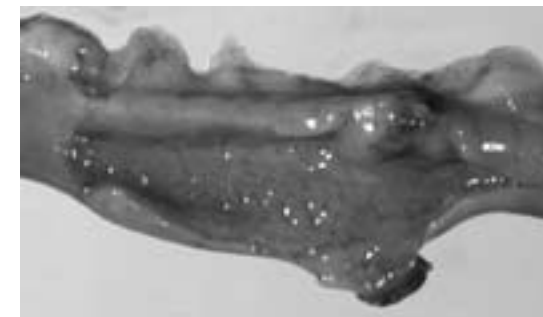
Dr. Gál János¹–Marosán Miklós²–Winkler Dániel¹–Kolics Linda¹–Bozsér Orsolya¹–dr. Sós Endre³

A mezei nyulakban (*Lepus europaeus*) egyik fertőző, bakteriális eredetű betegség a tularémia, melynek a *Francisella tularensis* az okozója. A baktériumnak két változata ismeretes, amit a szerológiai és biokémiai tulajdonságai alapján határoztak meg. Európában a F. t. var. palaeartica, míg Észak-Amerikában a F. t. var. tularensis ismert.

A baktérium a mezei nyulakon kívül számos melegvérű állatban, madarakban (fácánok, foglyok) és emlősökben okozhat betegséget. A betegség iránt főleg a kistrágszálók az érzékenyek, így egerek, pockok, hörcsögök betegszenek meg és pusztulnak el, ha az állományuk eléri vagy meghaladja a környezet eltartó képességi szintjét az adott fajra vonatkozóan. Ilyenkor a baktérium igen gyorsan szétterjed a populációban, és jelentős veszteségekkel járó járványt okoz, aminek eredményeként a populáció összeomlik. Ekkor fertőződhetnek meg a mezei nyulak is a velük azonos biotópban élő rágszálóktól. A betegség fenntartásában fontos szerep jut a kullancsoknak is, amelyek lerakott petéiből kikéltető következő generáció is fertőzött lehet. Ezt a formáját a kórokozó átadásának transzovariális terjedésnek nevezzük.

A betegség különösen a téli időszakban okoz komolyabb problémát, amikor az elérhető táplálékforrás (erdősávok) koncentrálnak a mezei nyulak és a rágszálók állományát is. Ilyenkor a beteg állatok vizeletével ürülő baktérium, melynek igen nagy az ellenálló képessége (nedves környezetben 7 °C-on 14 hétig is megőrzi fertőző képességét), szennyezi a táplálékot.

A mezei nyulak általában a vizelettel szennyezett növényi részek elfogyasztása után fertőződnek meg. A szervezetükbe jutó baktérium a nyulak kondíciójától és ellenálló képességétől függően 2-3 naptól több hónapig terjedő lappangási idő után okoz megbetegedést. Ha az állat a tularémia kórokozójával fertőzött kullancssal találkozik, akkor annak a vérszívása alkalmával is megfertőződhet. A véráramba jutó baktérium eljut a szervekbe (a tüdőbe, a májba, a lépbe, a vesébe), és jellegzetes elváltozásokat okoz.

Idült gyulladás mezei nyúl méhszárvaiban.

A beteg rágszálók gyors lefolyású, heveny megbetegedés során hullanak el. A mezei nyulakban gyakori az idült lezajlású alak, amikor az állat lesoványodik, legyengül. Az ilyen nyulat a kutya, de még az ember is könnyen el tudja fogni.

A tetemek boncolása során a fentebb említett szervekben szürkésfehér gyulladós góccok láthatók. Különösen a vese elváltozásai lehetnek jellegzetesek, a vese kéreg-állományában kölesnyi szürkésfehér góccok figyelhetők meg. A nőstény nyulakban, a méhszárvaiban is kialakulhat gyulladás (*lásd képpünket*), aminek eredményeként a petefészkekben leváló petesejtek nem tudnak megtermékenyülni, illetve nem jöhet létre a beágyazódás. A baknyulak heréjében szintén gyulladós folyamatok alakulhatnak ki, aminek során ondósejtképzési zavar léphet fel.

A betegséget az ember is megkaphatja, ezért a tularémiát a zoonózisok között tartja a tudomány számon. Az ember fertőződése történhet a mezei kistrágszálók vizeletével szennyezett növényi részekről, fertőzött vagy beteg mezei nyúl zsigereleése alkalmával, ha a munkát végző személy kéz bőre sérült. A betegség, amennyiben a kórokozó a kéz bőrének a sérülésein keresztül jut be a szervezetbe, helyi gennyes gyulladást, majd a hónalj-nyirokcsomók gyulladását okozza. Ilyenkor láz, fejfájás és hidegrázás is felléphet. Ha mezei nyúl zsigereleése után bizonytalan lázas tüneteket tapasztalunk, melyet nyirokcsomó-duzzanat is kísér, mindenképpen a házi orvoshoz kell fordulni, és közölni kell vele a megbetegedést megelőző körülményeket is.

A fertőződés könnyen megelőzhető, ha a mezei nyúl vadászata alkalmával a zsigereleést végző személyek gumikesztyűt viselnek, amely megfelelő védelmet nyújt. A zsigereleésre használt kést a munka befejezése után ne használjuk ételkészítés darabolására, illetve étkezéshez. A beteg, legyengült nyulat kilövés után mutassuk meg állatorvosnak, vagy küldjük vizsgálgó laboratóriumba.

A mezei nyulak állományát a téli időszakban nemcsak a tularémia kórokozója veszélyezteti, hanem számtalan más baktérium is (pl.: *Pasteurella sp.*). Ilyenkor a relatíve megnövekedett állománysűrűség, mely az elérhető táplálék koncentráció hatására alakul ki, lehetőséget teremt a kórokozók gyors szétterjedésére a populációban. Ennek kivédésére a vadgazdának célszerű a területen több etetőhely kialakításával a nyulak koncentrációját valamelyest csökkenteni.

Felhasznált irodalom:
BEUAI, I.; NÁSZ, I.: Orvosi mikrobiológia. Budapest, Semmelweis Kiadó, 1993
VARGA, J.; TUBOLV, S.; MESZÁROS, J.: A háziállatok fertőző betegségei. Budapest, Mezőgazda Kiadó, 1999
VARGA, J.: A zoonózisok járványtana. Budapest, Mezőgazda Kiadó, 1993

¹ Nyugat-Magyarországi Egyetem, Erdőmérnöki Kar, Vadgazdálkodási Intézet; Sopron, Ady E. u. 5.
² Nyugat-Magyarországi Egyetem, Élelmiszer- és Mezőgazdaság-Tudományi Kar, Állattani Tan-
szék; Mosonmagyaróvár, Vár 2.
³ Fővárosi Állat- és Növénykert; Budapest, Állatkeri krt. 6-12.

Nehéz választás

Kovács László

Mindenki mindenben kezdő valamikor, az elején így vagyunk a vadászattal is. Aki szerencsésen túljutott a vizsgán, és rögvest golyós fegyverre áhítozik, ám előtte nem készült fel a vásárlásra, az hirtelen rengeteg kérdéssel találkozik szembe, s amikor felkeresi a legelső vadászboltot, gyakorta olyan káprázatos választékkal találkozik, amelyen csekély hús esztendővel ezelőtt a legmerészebb álmainkban sem létezett. A bőség zavarát érzi maga körül, s hirtelen azt sem tudja – nem is tudhatja –, melyiket vegye a sok közül?

Az első logikus kérdés, hogy voltaképpen mire akarjuk használni a puskánkat? Alighanem valamilyeni Magyarországon honos, nem védett nagyvadra, tehát feltétlenül univerzálisnak kell lennie, hogy a kevesebb mint huszonöt kilós özbaktól a két mázsát fölöző remete kanig vagy gimbikáig mindenre megfeleljen. (Később vehetünk persze mellé még egy-két „fajspecifikusabb” fegyvert is, mondjuk direkt őzre „szabott” könnyű kis karabélyt, de az a jövő zenéje.)

Rendszer tekintetében a félautomata megoldások és az egylövetűek azonnal kiesnek. Részben azért, mert az előbbi törvény tiltja, és különben is szélesre, meggondolatlan lödőzésre csábít, tehát nem való kezdőknek. A másik ok pedig pont az ellenkezője: csak egyetlenegy lehetőséget kínál, s bár tökéletesen igaz, hogy mindig az első lövés számít, de inkább a már lehiggadt, tapasztalt, nyugodt erdőjárók számára ajánlom az ilyen nehézkesebben újratölthető fegyvereket.

A dupla golyósokról nem minden ok nélkül sokan állítják: „a vadászpuskák királyai”. Való igaz, hogy többnyire gyönyörű, primán kiegyensúlyozott darabok, de véleményem szerint ezek igen távol állnak a „mindenes” jelzötől. Közepes vagy nagyobb kaliberben kitűnőek a szarvasbika elejtésére, disznóhajtásban úgyszintén, de különben az ismétlők, több szempontból is, „lekörözik”.

Tehát legyen a fegyver töblövetű, de milyen rendszerű? Kengyelkulcsos és siklózáras típusok ugyan kaphatók Magyarországon, de őszintén szólva, nem túl népszerűek. Inkább Észak-Amerikában kedvelik

ezeket, főleg a tradíció miatt... Ámbár jobban utána gondolván, nem lenne buta dolog jó minőségű, pontos siklózárasat venni – például Browning Modell BPR-t – annak, aki különben is előagyszános, tehát ugyanazon mechanizmusú söréttel szokott vadászni. Neki talán éppen ez jelenti az ideális választást. Mégis legtöbbször előbb-utóbb a tolozárasoknál kötnek ki. Ez lehet forgó tolozáras, mint pl. a Sako M. 75 Hunter, vagy egyenes húzású, amire jó példa a Heym M. SR 30 N Standard márkajelzésű. Részben az ezredforduló divatjának, a mostani trendnek köszönhető, hogy az utóbbi típusok egyre nagyobb számban fordulnak elő vadászberkeinkben. Nem vitás, hogy elmés szerkezetűek, jók, de azért szerintem nem olyan nagy az előnyük a forgó tolozárasokkal szemben, hogy feltétlenül rájuk voksoljunk. Hisz azok is primák, megbízhatók, célszerűek. Egy gyakorlott lövész a megszokott forgó tolozárasával gyorsabban tud, jól célzott lövésekkel tárat üríteni, mint egy tapasztalatlan, akinek történetesen egyenes húzású van a birtokában. Véleményem szerint teljesen mindegy, melyiknél köt ki az újdonsült nagyvad vadász.

Ezek után rátérhetünk a kaliber kérdésére. Itt a közepesek jönnek számításba, amelyekhez készült töltények lövedékátmérője 7–8 milliméter határértékű. A 10 gramm körüli lövedék csőtorkolati energiája feltétlenül szárnyalja túl a 2500 joule-t.

Ilyen standard avagy alapkaliibernek számít például a sokak által kedvelt 7x64 és .30-06 Springfield (7,62x63). Bármelyiket választhatjuk – egyikkel sem járunk rosszul! Ha valaki mégis habozik a kettő kö-

zött, annak azt tanácsolom, amennyiben előreláthatóan több özet fog zsákmányolni, mint szarvast, disznót, válassza a 7 milliméterest, ha pedig fordítva áll a dolog, akkor maradjon a .30-06-nál. Persze nem kizárólag ez a két kaliber jelent jó vásárlási lehetőséget, hanem tucatnyinál is több a 7 mm-08 Remingtontól kezdve a .308 Winchesteren át a 8x64-ig bezárólag.

Amit egyetlen kezdőknek sem tanácsolok, az a közepes magnumok vétele. Nem vitás, hogy felettebb hangzatos elnevezésű mondjuk a .300 Remington Ultra Mag-

Browning Modell BPR

num, és milyen szép, már-már szexi az ilyen töltények palack alakú hüvelye! De ezek a töltények és a hozzájuk tartozó, az átlagosnál nagyobb teljesítményre képes puskák nem kezdők kezébe valók! Sőt, tulajdonképpen nincs is sok létjogosultság a Kárpátok alatt. Mert előnyeik a megszokott vadász lőtávolság fölött érvényesülnek, ahová a gyakorlott nimród sem szívesen lő. Inkább csak a hegyi vadászok. Ők is csak azért, mert többnyire nincs más választásuk. Speciális puskák – speciális célokra. Az ilyen fegyverek hosszabbak, nehezebbek az átlagosnál. Jóval nagyobbabbnak rúgnak vissza minden lövés után, amit sokkal nehezebb megszokni, mint mondjuk egy 7x64-es taszajtását. Természetesen szerelhető rájuk csőszájfék, amely csökkenti a visszaütést, de attól még nem lesz se rövidebb a puská, sem könnyebb, sem olcsóbb...

Találkoztam több olyan kezdő vadással, akik talán valamiféle belső indíttatásra vettek magnumokat. Ezek közül egy-kettő ma is azokkal vadászik, de java részük hamarosan lecserélte, és áttért az alapka-

liberekre. Rájöttek, hogy az olcsóbb, kényelmesebb választás számukra, és ugyanúgy – vagy még jobban – eltalálják vele a nagyvadat, mint a nagyobbabbnal dörről és rúgó 300-as és 338-as „csodáikkal”.

Ha valaki már túljut a kezdő korszakon, s jó alaposan begyakorolta magát a golyós lövészetbe, gyakran vadászik külföldön, annak minden oka megvan rá, hogy másodiknak, vagy netán harmadiknak a közepes magnumok között válogasson. Ő már nem fogja behunyni a szemét lövés előtt. Ha kényelmesnek nem is ér-

zi hosszú puskáját – minimum 65 centiméteres cső kell ahhoz, hogy az összes lőpor elégjen és hajtógázt fejlesszen a nagy kapacitású hüvelyekből –, de kétségkívül hatásos szerszámhoz jut általa.

Tehát eddig eljutottunk ahhoz, hogy az illető tolozáras ismétlőpuskát választ, lehetőleg közepes ürméretben, az alapkaliibernek közül. A fémrészek lehetnek szénacélból vagy rozsdamentesből, az agyazás fából, esetleg műanyagból. Mindez majdnem teljesen izlés dolga. A hagyomány persze a szépen barnított csövű, diófa agyazású fegyvereket pártfogolja, amelyek valóban szebbek, mint érzékletlenebb társaik. Ugyanakkor egy hivatásos vadásznak például megfelelőbb a rozsdamentes változat. Annak csöve jobban bírja a strapát, külsejéről nem is beszélve. Csak hát nem igazán mutatós darabok, sőt!

Fontos dolog az agyazás is, amelyből többféle formátumú létezik. Szerintem ezek közül pofadékkal vagy anélkül, de az egyenes vonalvezetésű a legcél-

Swarovski céltávcső

vátkázással ellátva. Az első szíjkengyelnek legjobb helye a csövön van, de nem tragikus az sem, ha az előagyban helyezték el. Az, hogy külső felülete lakkozott vagy olajos kivitelű, majdnem mindegy, bár utóbbit praktikusabbnak tartom. Ezen ellenkező esetben könnyen lehet segíteni.

A beépített és a kivehető közepagytaraknak egyaránt vannak hívei. A magam részéről mindkettőt jónak tartom, ha az illető nem feledékeny alkat, s nem hagyja otthon ezt az alkatrészt. Akkor ugyanis már csak egy lövetésként használhatja puskáját a vadászaton.

Nyílt irányzék természetesen legyen a csövön, méghozzá ahhoz szintén belőve a fegyvert, akkor is, ha nem könnyen oldható szereléssel csavarozzák rá a céltávcsövet. Ugyanis ha az optikai irányzék a területen megsérül, akkor az gyorsan vagy körülményesebben, de eltávolítható, és mechanikai irányzékkel, célgömbbel folytatni lehet a vadászatot.

A céltávcsőszerelések közül mindenképpen a minél alacsonyabbakat és hamar oldhatókat pártfogolom, ilyen a suhli patentláb-as féle, vagy a Blaser nyeregmontázs. Célszerűbbek, praktikusabbak, mint a csak számszámmal eltávolíthatók.

Az elsütő billentyű lehetőleg ne kétfokozatú legyen, hanem könnyen sülő, direkt elhúzású, vagy pedig – aki azt szereti – gyorsító megoldású. A biztosító pedig mindenképpen az ütőszeget is blokkolja, különben nem sokat ér, ha csak a billentyűt fogja. Hiszen utóbbi esetben, ha valahonnan leesik a puská, akár el is süllhet, pedig be volt biztosítva!

A csőhossznak – közepes alapkaliberekénél – nem muszáj 56 centiméternél hosszabbnak lennie, s a fegyver tömege ideális esetben, üres tárral, céltávcső nélkül, nem lépheti túl a 3,2-3,4 kg-ot, az sem baj, ha valamivel könnyebb.

A fegyveren spórolhatunk, mert közepes árúak is lehetnek fényesen, lehetnek nagyszerűek, tökéletesek, de a céltávcsőn – sosem! Azon ugyanis sokat veszíthetünk. Élme nyben is, anyagilag is. Bármily

inyciklandó hirdetési kampányt látunk – soha ne vegyünk olcsó céltávcsövet, akármilyen hangzatos névvel látták is el. Maradjunk a bevált márkáknál.

Az európai „szentháromság” alighanem a Zeiss, Swarovski és a Schmidt és Bender. Áruk – sajnos! – arányban van a képességeikkel. Ezenkívül nyugodtan megbízhatunk a Pecar, Kahles és néhány más gyártmányban, valamint az amerikaiak közül a Leupoldot ajánlom a kezdő vadászok szíves figyelmébe.

Ezek után, jól átgondolva a fentieket, nincs más dolgunk, mint elballagni a legelső jól felszerelt vadászboltba, és kiválasztani álmaink golyósát, amely aztán erdőn-mezőn hűséges társunk lesz – míg csak el nem pártolunk tőle. Az is megeshet, bár az elsőnek jól kiválasztott mindenféle fegyvert nincs értelme eladni vagy elajándékozni.

Elképzeléseink alapján a kereskedő biztosan segíteni fog a típus kiválasztásában. Szerencsére ma más a mentalitása a vadászboltosoknak, mint pár évtizeddel ezelőtt. – *Nincs, elfogyott, viszontlátásra!* – e szölamokkal már kevesen élnek. Ezzel talán most nincs hiba Magyarországon, viszont – dicséret a nem kevés kivételnek! – annál inkább hiányolom a boltosok valódi, naprakész szaktudását. Ám valószínűleg ez is változni fog a jövőben, mert az üzleti élet szigorúan megköveteli.

Vehetünk-e jó állapotú használt puskát első fegyvernek? Természetesen igen, hiszen ily módon sokat spórolhatunk; húsz-harminc éve készített kiváló minőségű golyóshoz juthatunk egy vadonatúj közepes árán, de csakis akkor, ha tökéletesen megbízunk a boltos szaktudásában és jóindulatában!

Egy újságcikkbe nehéz „beszorítani” az összes vásárlás előtt felmerülő kérdést, ámbar a legfontosabbokról természetesen szó esett. Akikben ezen felül újabbak merülnek fel, azoknak szívesen adok választ, levelüket a laszlo3006kovacs@hotmail.com címre küldjék, vagy pedig az újság szerkesztőségébe.

(K. L.)

A hónap töltenye Liliputi lőszer

Megteremtője az elnevezésében is szereplő fegyver- és lőszergyár, amely a Magyarországon rendezett első Vadászati Világkiállítás évében, 1971-ben szabadalmaztatta, rukkolt elő vele. Valójában a már meglévő .223 Remington hüvelyét használták alapnak hozzá, annak nyakát szűkítették le a .17-es felettebb expanzív kialakítású lövedékhez. A Modell 700-as forgó tolózárás puskájukkal hozták forgalomba. Ma már többen is készítenek hozzá kiváló fegyvereket.

Fokozatosan, nem egyik napról a másikra vált népszerűvé. S nyugodtan elmondható, hogy ma összehasonlíthatatlanul több híve van, mint mondjuk a '80-as években. Természetesen speciális muníció, feladatköre erősen behatárolt: csakis apró termetű dűvadak és kisragadozók elejtésére szolgál. Azokra viszont csodálatos, 300 méteres lőtávolságon belül megbízhatóan öl.

Igen pontos lőszer. A Remington gyártotta 1,62 g-os HP Power Lokt márkanevű lövedék csőtorkolati sebessége katalógusadatok alapján 1231 m/s, míg az ugyanott mért energiája 1228 joule! Optimális belővési távolsága 210 m. Gáznyomása nem túl magas, mindössze 3650 bar. (50-nél több csak, mint a sokak által szeretett 7x64-é.)

A házilag töltőgetők gyakran választják hozzá a Hornady cég 1,10 g-os V-Max lövedékét, amellyel még fantasztikusabb teljesítményre sarkallják. Mivel becsapódáskor azonnal apró darabokra szakad szét, leadva az összes energiáját, primán öli a szarkákat, varjúkat, földi mókusokat, prérikuttyákat.

Ausztráliában a rökavadászok egyik fő kedvence, mert a leterített ravaszdi gereznáján mindössze egy

Noha már korántsem számít a legkisebb, vadra fogható kaliberűnek a .17 Remington (4,37x46), de mindenesetre ez a létező legapróbb muníció, amelyet nem egy országban a dámszarvas vadászatára is igénybe vesznek, holt nem arra a célra fejlesztették ki.

icipici lyuk található, soha nem üti át a testét. A prém aztán első osztályúként értékesíthető.

Tudomásom szerint a magyar jogszabály, mely a használt lövedéktömeget sajnos nem veszi figyelembe, őz vadászatára megengedhetőnek tartja – mert ott az alsó határ az ezer joule csőtorkolati energiájú vadászlőszer –, ennek ellenére senkinek sem tanácsolom, hogy arra használja.

Nagyvadra teljes mértékben alkalmatlan, kivéve a vadaskerti állományszabályozásokat. Pl. Skandináviában gyakran pontosan ilyen töltényekkel „egyelik” évről évre a zárttéri dámmokat. De csakis kizárólag a fejre, az agykoponyára céloznak, találják el, így villámszerűen ölvé meg a borjakat, fiatal csapos bikákat. Óriási előnye, hogy mivel rögtön cafatokra szakad a lövedék, nem veszélyezteteti az esetleg célba vett mögött legelésző példányt.

Gurulat vagy más szóval geller – azaz a lövedék elterülése – szintén elképzelhetetlen. Hihetetlenül expanzív, bármihez hozzáér a röppályáján – akár egy fűszálhoz –, azonnal szétfröccsen.

Hátrányul róják fel, hogy az oldalszélre érzékenyebb, mint fő vetélytársai, a .22-es központi gyújtású töltények, és az ehhez készült puskák csövét gyakrabban, s gondosabban muszáj tisztogatni, mint a nagyobb öbűekét. De megéri a plusz munkát, fáradságot, mert úgy a hozzá készített puskák csövei meglepően sokáig bírják. Nem egy ilyen kaliberű Sako gyártmányú fegyver volt a kezemben, melyekből jóval több, mint ezer lövést eregettek ki, de szuperpontosságukat változatlanul megőrizték.

(K. L.)

Tizenkettést vagy húszast?

Örök téma az apróvadászok körében, melyiket érdemesebb használni: a 12-est vagy a hogy melyik kaliberű söréttel járnak jobban, 20-ast?

Mint tudjuk, ez a számozás még a tűzfegyverek őskorához avagy hőskorához kötődik, s arra utal, hogy egy font ólomból hány olyan golyót lehetett önteni, amely abba a bizonyos csőbe illett. Aszerint jelölték meg aztán az öbnagyságát. Akadt köztük például 10-es, 14-es is, több más mellett, de ma főleg a címben említett két kaliber örvend a legnagyobb népszerűségnek. Alighanem méltán. Furatukat később persze milliméterben is meghatározták, ez a húszas esetében 15,7-től 16,1 mm-ig terjedhet, a tizenkettesnél pedig 18,2–18,6 mm.

Aligha tévedek, ha azt állítom, hogy a 20-as jó hírt *Joseph Manton* alapozta meg Angliában a XIX. század elején. Sörétes dupláik közül sok készült pont ebben az űrméretben, amelyek persze még elöltöltések voltak, ütökakaszos kovás, majd perkussziós szerkezetűek. Termékei messze túlszárnyalták az akkori átlagot. (A legnagyobb magyar, gróf Széchenyi István is rendelkezett Manton-puskákkal, sajnos kaliberükről nincs tudomásom.) Tehát nagyjából ekkor kezdődött a 20-as kaliber karrierje, ami napjainkban is tart, azóta is rengetegen lelkesednek érte szerte a világon.

Ugyanakkor a 12-esnek – azonos hüvelyhosszot feltételezve – több gyakorlalti előnye van. Messzebbre hatásosabb, szakemberek szerint a hatékony lőtávolság határa kb. 5-6 méterrel nagyobb, mint a 20-asnál. Többféle töltény és puska is kapható abban az űrméretben, s az sem lehet véletlen, hogy a sportlövészek sem

alkalmaznak mást. Ilyenek a „szabvány” fegyvereik. Viszont ha a 12x70-es töltényt a 20x76 Magnummal hasonlítjuk össze, akkor a söréttöltet között alig lesz különbség. A 12-es töltény 32–36 grammot tartalmaz, míg a 20x76-os ennél alig 1-2 grammal kevesebbet. A 20-asok akár fél kilóval is könnyebbre „építhetők”, kézre állóbbak. De az is igaz, hogy mondjuk egy 20-as Magnum erősebben rüg vissza minden lövésnél, mint egy átlagos 12x70-es.

Az pedig, hogy valaki történetesen jobban lő egy húszassal, mint egy tizenkettessel, nem a kaliberen, hanem a fegyver agyazásán, annak kiegyensúlyozottságán múlik. Azon, hogy az a bizonyos sörétes fegyver esetleg jobban illik használójának testalkatához.

Végül is teljesen mindegy, hogy melyiknél köt ki a vadász, de azt tudnunk kell, hogy a 12-esnek valamivel több előnye van, különösen mostanában, a lágyvas és bizmutsörétek bevezetésének korában. Az előbbi fémből készülthöz ugyanis sokkal célszerűbb a robusztusabb 12-es. Persze ha valakinek egy keletről származó 12-es Bock és egy 20-as eredeti angol Purdey között kellene döntenie, annak bizony nagy batorság lenne a nagyobb kaliberű után nyúlnia...

(K. L.)

Dél-Afrika fővárosában, Pretoriában nemzetközi konferenciát tartottak, különféle érdekképviseletek jelenlétében, s egyértelműen arra az álláspontra jutottak, hogy sportvadászatra szükség van a sötét földrészen. Semmi veszéllyel sem jár, ha a vadászatot a természetvédelemnek alárendel-

Afrika-vadászatra pedig szükség van

ve bevételi forrásnak használják, mivel legtöbb helyen vadat tartani, annak állományát puskával szabályozni sokkal kifizetődőbb,

mint ugyanazon a területen háziállatot tenyészteni.

A fő feladat viszont annak megoldása, hogy lehet a turistavadászatból származó nem kis bevételt a földtulajdonos és a helyi lakosság között mindenki számára előnyösen és elfogadhatóan szétosztani.

Magyarországon, leszámítva a csak vadaskertekben tartott szikaszarvast – japánt és Dybowskit –, a nagyvadfajok közül alighanem muflonból lőnek legkevesebbet a vadászok. Nem „mindenki zsákmánya”, mint az őz vagy a disznó. Éves terítéke általában 2000 példány körül mozog, körülbelül annyi,

mint ami az egész ország teljes állományát jelentette 1943–44-ben. S mivel aránylag ritkaságnak számít, ezért elejtése a legtöbb nimródinak valódi csemegeszámba megy,

Muflonlövő vadászpuskák

A hozzáillő fegyverek között válogatva, mivel elsősorban cserkelésen vagy lesen ejtjük el, főleg a különböző gyártmányú tolozáras ismétlőpuskák felelnek meg rá. Talán említenem sem kellene, hogy pontosan belőve, előtte gyakorolva vele, s modern korunknak megfelelően, céltávcsővel szereltem. Nem muszáj annak állítható nagyításúnak lenni, egy jobb márkájú 6x42-es tökéletesen megfelel a célnak, benne olyan irányzójellet, amelyet az illető vadász legjobban kedvel.

Persze megfelelő fegyver a duplagolyós is – csak nagyon drága az igazán jól „megépitett” darab –, és az egylovétű tömbzárás vagy billenő csövű űgyszintén. Az előagyszános, kengyelkulcsos vagy félautomata ismétlőket túlzásnak tartom, mert ezek fő előnyére, a villámgyors újrázásra, muflonvadászaton igen-igen ritkán lehet szükség. Különben is, noha eddig még időt mérve nem próbáltam, de valószínűleg az egyenes húzású tolozárások – mondjuk Blaser M. R 93-as típus – ugyanolyan gyorsan újratölthető adott esetben, mint egy kengyelkulcsos, avagy alsó emelőkaros „western karabély”. Tűzgyorsaságát csak az előagyszános siklózárások és a félautomaták múlják fölül, árnyalatnyi-

val. De ennek nagyon kicsi, elhanyagolható a jelentősége a muflon vadászatánál.

Ezek után eljutottunk a választott fegyver öbnagyságához. Láttam, több ízben is – vadaskertekben – nagyon apró kaliberű tolozárásokkal eredményesen selektálni a zárt téri állományokat. Ám a magam részéről 7 mm alá sosem mentem, még ott sem. Muflonjaimat 7x65R, .308 Winchester és .30-06 Springfield űrméretű puskákkal ejtettem zsákmányul. Ezek a kaliberrek egy picivel mind erősebbek, mint ami ehhez a fajhoz „testre szabott”. Ideális hozzá a .243 Winchester, 6,5x55 és a 6,5x57 (R) ugyancsak, feltéve, ha jó minőségű töltényt választunk hozzá, amelynek lövedék-tömege minimum 6,5 gramm. A magyar törvény, előírások szerint csakis olyan jöhet számításba – méltán –, amelynek csőtorkolati energiája eléri a 2500 joule-t. A fent említettek ezt mind teljesítik. Az igazsághoz tartozik azonban, hogy a legtöbb muflont zsákmányolt ismerősöm, barátom szinte kivétel nélkül mind .30-06-os golyósokat használnak. Kissé elcsúszott találatnál

bizony nem árt a plusz energia, bővebb vérzés. Mindig jobb, ha valaki valamivel fölő választ a kiszemelt vadra megfelelő kaliberrek közül, mintha kisebbet, gyengébbet alkalmazna, mert az előbb-utóbb megbosszulja magát. (K. L.)

Vadász mozaik

Lefújták a vadászatot

Nagy-Britanniában törvényt hoztak az évszázados hagyományokat őrző, ápoló rókára történő lovas, kutyás farkavadászatok betiltására, állatkinzásnak minősítve azt. Tony Blair kormánya elérte tehát, amit előtte, a zöldek fokozódó nyomására sem tudtak keresztül vinni a parlamentben. Ezzel azonban támogatói közül automatikusan kiesnek az ezt a vadászati ágat űző, illetve arra már csak emlékező angolok.

November

A november általában nem tartozik a legszebb hónapok közé. A felhők mögül ritkán, és akkor is csak rövid időre bújik elő a nap, gyakran esik az eső, a hajnali hideg és pára csontig hatol, sőt, a hónap végén még az is előfordulhat, hogy nagy hirtelen havazni kezd. Ám a vadászoknak más az „időérzete”, mint a közönséges halandóknak. Hiszen hajnalonta a libák gágogását lehet hallani, még vadászható a dámbika, a többi szarvasféle tarvadjára sincs tilalom! S persze ott a két másik nagyvad, a mufton és a vaddisznó is. Ha pedig leesik az első hó, remekül lehet csapázni is. Mit számít ilyenkor a zord idő!

November legjelentősebb jeles napja 11-e, azaz Márton napja. Az ókori Rómában Aesculapius isten napja volt. Tiszteletére kakast áldoztak, s azt már senki sem tudja, hogyan változott át e kakas libává, a nap mai szimbólumává. A Márton-napi lúd a magyar népmesékben is jelen van.

A szőlő is ekkorra változik aranyló vagy éppen vérvörös borrá, s egykor ilyen idő tájt illet először kortyolni belőle.

Márton napja kiválóan alkalmas volt arra is, hogy ekkor jósolják meg az elkövetkezendő időszak időjárását.

Íme egy kis ízelítő:

„Ha jókedvű Márton, kemény tél lesz.”

„Borús Márton, borongós tél.”

„Márton-napi esőre fagy, szárazság.”

Az Erdélyi-medencében pedig úgy tartották, hogy „Márton olykor fehér lovon jár”, azaz ekkor leesik az első hó.

Az őszi madárvonulás akkor már a végéhez közeledik. Leginkább talán az északról érkező vízimadarak száma sokasodik. Itt vannak a gatyás ölyvek és még jó néhány más vándormadár, s október végén–november elején vetik le agancsukat az őzbakok is.

Naptár

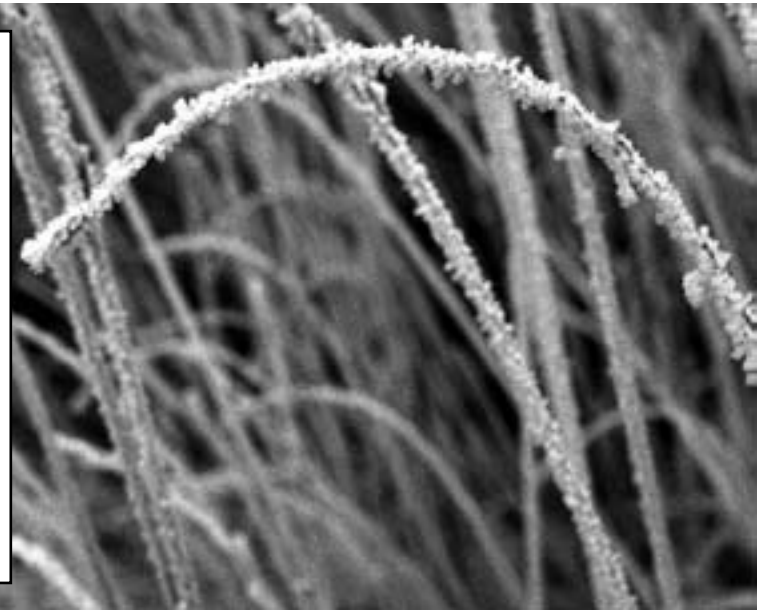
Dátum	Nap		Hold	
	Kel	Nyugszik	Kel	Nyugszik
1. szo	6,27	16,28	13,56	22,53
2. v	6,28	16,26	14,23	-
3. h	6,30	16,25	14,44	0,07
4. k	6,31	16,23	15,01	1,19
5. sze	6,33	16,22	15,17	2,28
6. cs	6,34	16,20	15,33	3,35
7. p	6,36	16,19	15,49	4,41
8. szo	6,38	16,17	16,06	5,48
9. v	6,39	16,16	16,27	6,55
10. h	6,41	16,15	16,52	8,02
11. k	6,42	16,13	17,23	9,08
12. sze	6,44	16,12	18,03	10,10
13. cs	6,45	16,11	18,53	11,06
14. p	6,46	16,10	19,52	11,53
15. szo	6,48	16,09	20,59	12,31
16. v	6,49	16,07	22,10	13,02
17. h	6,51	16,06	23,24	13,27
18. k	6,52	16,05	-	13,48
19. sze	6,54	16,04	0,40	14,07
20. cs	6,55	16,03	1,58	14,26
21. p	6,57	16,02	3,18	14,46
22. szo	6,58	16,01	4,42	15,08
23. v	7,00	16,01	6,09	15,36
24. h	7,01	16,00	7,39	16,12
25. k	7,02	15,59	9,04	17,01
26. sze	7,04	15,58	10,17	18,04
27. cs	7,05	15,58	11,14	19,18
28. p	7,06	15,57	11,56	20,36
29. szo	7,08	15,56	12,26	21,54
30. v	7,09	15,56	12,50	23,08

A hónap szülötte Magyar László Afrika-kutató (1818. november 13.). A kalandos életű tudós, noha megjárta Dél-Amerikát és Kelet-Ázsiát is, mégis leginkább Afrika-kutatóként ismerik. Nem véletlenül! 1848-tól lényegében Afrikában élt, s ott be is házasodott az akkori Bihé királyságba. Ez neki afféle „útleveként” is szolgált, hiszen bejárhatta azokat a területeket, ahová már fehér ember nem tehetett be a lábát. Bázisáról 1850 és 1856 között hat igen jelentős expedíciót szervezett. 1864. november 9-én, Angolában halt meg. Jegyzetei sajnos csak töredékekben maradtak fenn.

*

Gróf Teleki Sámuel 1845. november 1-jén született. Felfedező- és vadászútjára 1886-ban indult Kelet-Afrikába. Két év alatt 3000 kilométert tett meg, sokszor szó szerint életveszélyben. Jelentős szerepe volt abban, hogy sok fehér folt eltűnhetett a fekete kontinens térképéről. Egyebek mellett ő fedezte fel a Rudolf- és a Stefánia-tavat is. Útitársa a kiváló térképész és természetvizsgáló Ludwig von Höhnel volt, aki kalandos útkiról könyvet is írt. (Teleki Sámuel gróf felfedezőútja Kelet-Afrika egyenlítői vidékein 1887–1888-ban – a könyvet legutóbb a Magvető Kiadó jelentette meg két kötetben, 1984-ben.) Az expedíció után Teleki Sámuel 1893-ban még a Távolságon vadászott, majd 1895-ben egy rövid vadászexpedícióban vett részt, ezúttal Afrikában. 1916. március 10-én hunyt el.

November hónapban vadászható vadfajok: hibás trófeájú gímszarvas bika, tehén, üdő, borjú, dámbika, -tehen, -üdő, -borjú, őzsuta, -gida, muflonkos, -juh, -jerke, -bárány, vaddisznó, szikaszarvas, mezei nyúl, házi görény, nyest, borz, arany-sakál, fűcán, vetési lúd, nagy lilik, tőkés, bőjtű, csörgő, barát-, kerceréce, szárcsa, balkáni gerle, örvös galamb, üregi nyúl, mosómedve, róka, pézsmapocok, nyestkutyta, dolmányos varjú, szarka, szajkó.

Vadászpiac

A rovatunkban megjelentetett adatokat, árakat partnereinktől kapjuk, így azokért, valamint az esetleges nyomdai hibákért felelősséget szerkesztőségünk nem vállal. Az árak tájékoztató jellegűek, árajánlatnak nem minősülnek. A nyomdai átfutás miatt előfordulhat, hogy a közölt árak már eltérnek az aktuálistól, mire Önök kézhez kapják az újságot. Felhívjuk a figyelmet arra is, hogy néhány cégnél azonnal, míg másoknál megrendelésre kapható egy-egy, esetleg az összes termék. Kérjük, mielőtt tervezne, informálódjon az üzletkben a részletekről.

A jel mutatja, hogy az üzletben a Magasles havilap is megtalálható. **A** és **B** jelzésű cégek hirdetését, illetve kedvezménykuponját is megtalálhatják jelen lapszámunkban.

Magyar forintban közölt fogyasztói árak

ARANY OPTIKA KFT. (BELVÁROSI OPTIKA) * A ZEISS HIVATALOS MÁRKAKERESKEDŐJE * 4400 NYÍREGYHÁZA, KOSSUTH TÉR 1.
TEL.: 42/312-166 * E-MAIL: ARANYOPTIKA@CHELLO.HU * NYITVA TARTÁS: H-P 9-17-IG, SZO: 9-12-IG

ZEISS TÁVCSÖVEK	
<i>DIAFUN</i> modellek <i>tetőélprizmás távcsövek tartópánttal és övre csatlakozható táskával</i>	
8X30 B MC Diafun (fekete)	125.500
10X30 B MC Diafun (fekete)	138.000
<i>Victory</i> modellek <i>tetőélprizmás távcsövek okulárfédeléssel és neoprén tartópánttal</i>	
8X40 B T* Victory	291.000
10X40 B T* Victory	309.000
8X56 B T* Victory	334.000
10X56 B T* Victory	366.000
12X56 B T* Victory	401.000
<i>Classic</i> modellek <i>tetőélprizmás távcsövek okulárfédeléssel és neoprén tartópánttal</i>	
8X30 B/GA T* Dyalty	251.000
8X30 B/GA Dyalty ET (oliva)	241.000
7X42 B/GA T* Dyalty	258.000
8X56 B/GA T* Dyalty	301.000

Classic modell Porró-prizmás okulár- és objektívfédeléssel, neoprén tartópánttal

7X50 B/GA T* Classis ET 332.000

Képstabilizátorral ellátott távcsövek széles tartópánttal, okulárfédeléssel és alumíniumkofferrel.

20X60 S binokuláris 1.182.000

Éjjellátó készülék széles tartópánttal, objektívfédeléssel és bőrtáskával

5,6X60 N 1.212.000

ARMY – KATONAI ÉS TÚRARUHÁZAT, FELSZERELÉS * 1151 BUDAPEST, SZENTMIHÁLYI ÚT 131. PÓLUS CENTER
TEL./FAX: 410-4074 * NYITVA TARTÁS: MINDENNAP 10-20 ÓRÁIG

Bélelt kabát (zöld, fekete, terep)	9.000	Terepnadrág (oldalzebes)	4.500	HI-TEC Magnum bakancs	21.000	Xenon + Led rúd elemlámpa	15.000
Bélelt mellény (zöld, fekete, terep)	6.500	Zöld nadrág (oldalzebes)	4.500	Akkus kereső lámpa 35 W	5.000	Gore-Tex túrabakancs	30.000
Bélelt nadrág (zöld)	6.500	Zöld nadrág (kanálzebes)	3.500	Macheta 40-60 cm	2.500	Hátizsákok	2.500-28.000
Fekete nadrág (oldalzebes)	4.500	Bélelt bakancs (fekete)	16.000	Csúzi (olasz, kartámaszos)	4.000	Bundeswehr nadrág	7.500
		Acélbetétes bakancs (fekete)	22.000	Csúzi (olasz, kartámaszos)	4.000	Pulóver (fekete, zöld)	7.500
				Zsebmegelőző (benzines)	2.000		

BENKOVICS AUTOCENTRUM * HIVATALOS NIVA TRUCK MÁRKAKÉPVISELET ÉS SZERVIZ * 2400 DUNAÚJVÁROS, LOKOMOTÍV ÚT 7.
TEL./FAX: 25/503-315; TEL.: 25/503-316; 20/926-9833 * E-MAIL: KIA@MAIL.UTI.HU

NIVA 4X4 TEHERGÉPKOCSIK	NIVA TRUCK KIEGÉSZÍTŐK	Hátó lámpa védőrács, 1 pár, 21213,	Elektromos csőről, Superwinch
<i>Típus, száll. személyek száma, plató-méret</i>	<i>Termék, típus</i>	Pick Up 7.375	S-6000, 2121, Pick Up, Farmer,
Niva Truck 2346 Farmer, 2 fő, 1900x1600	Raktértláca, műanyag, Pick-Up	Pick Up 49.875	tok nélkül. Hívón!
Niva Truck 23464 Farmer, 2+2 fő, 1600x1600	Gallytörő rács, minősített, 2121	Külső tűkór nagy (db), 2121,	Vonóhorog, Pick Up, Farmer
Niva Truck 23461 Farmer, 5 fő, 1200x1600	Pick Up, Farmer	Pick Up, Farmer	Gumiabroncs, terepes VLI5, 175/80
Niva Truck 2329 Pick Up, 5 fő, 1200x1600	Kartervédő rács, csak gallytörővel, 2121, Pick Up, Farmer	Pick Up, Farmer	R16 9.988
<i>A fenti típusok egységesen benzínüzemű, 1690 cm3 hengerenkénti befecskendezésű, szabályozott katalizátorral, EURO-III minősítésű motorral szereltek.</i>	Vadszállító, hátsó, leszerelhető, 2121,	Pick Up, Farmer	Gumiabroncs, országúti VL21, 175/80
<i>Garancia: 1 év kilométerkorlátos nélkül.</i>	Pick Up	Pick Up, Farmer	R16 16.238
	Küszöbfelepő, rövid alu borítással, 2121, Farmer	Pick Up, Farmer	Gumiabroncs, országúti erősített orosz, 175 R16C
	Küszöbfelepő, hosszú alu borítással, Pick Up	Pick Up, Farmer	R16 17.488
	Sárvédő iv szélesítő garnitúra, 2121,	Pick Up, Farmer	Gumiabroncs, speciális terep, 175/80
	Pick Up	Pick Up, Farmer	R16 17.375
	Kerékjáratí betét műanyag garnitúra, 2121, Pick Up, Farmer	Pick Up, Farmer	Vademelő kézi csőrőlével 250 kg teherbírású, Pick-Up
	Pick Up	Pick Up, Farmer	Grundig SCC-1300 rádió-magnó 2 db hangszóróval beszerelve
	Motorháztető légtérrelő, 2121, 12.375	Pick Up, Farmer	<i>Új autó vásárlása esetén a beszerelési díjat a fenti árak tartalmazzák!</i>
	Farmer	Pick Up, Farmer	
	Farmer	Pick Up, Farmer	

DIANA VADÁSZTÁRSASÁG * 5001 SZOLNOK, PF. 186. * TEL.: 20/9710-536, PÁL JÁNOS

Mezei nyúl elvitellel	6.250	Röptetett réce elvitellel	1.875	Társas vadászatn való részvételi díj	12.500/nap
Fácán elvitellel	3.000	Óz tarvad lődija	6.250	<i>Vadászrész 2 db lőtt fácán és 1 db lőtt mezei nyúl.</i>	

DIOFERR HENGERFEJ KFT. * DABAS, LINDMAYER U. 16. * TEL.: 29/368-083, 30/9951-489 * WWW.DIOFERR.HU

TEREPJÁRÓ DIFFERENCIÁLZÁR	Toyota, Nissan, Mitsubishi, JEEP, Land Rover	DVD 20 vákuumos DKD 70 kompresszoros vezérlésű
Suzuki Lj, Sj, Niva-UAZ	144.400-163.200/híd	100%-os zárású, merev-félmerev hidas futóműbe
Híd ki-beszerelés	16.200-25.000/híd	utólóg beépíthető. Garancia 1 év, km megkötés nélkül.
Elektromos szerelés	16.200-25.000/híd	

ERVA FOTÓ-ÓPTIKA KFT. CANON FOTÓSZAKÜZLET * 1072 BUDAPEST, KLAUZÁL TÉR 13.
TEL.: 352-8183, 352-8191, 461-0889 * FAX: 461-0890

TÁVCSÖVEK - ÉJJELLÁTÓ TERMÉKEK		
<i>Canon</i>		
Képstabilizátoros (IS) 18x50	480.000	8x30 DIF WP/RA II
Képstabilizátoros (IS) 15x50	456.000	7x50 IF HP/WP w/comp. New
Képstabilizátoros (IS) 12x36	310.000	7x50 CF WP
Képstabilizátoros (IS) 10x30	152.000	7X50CF WP COMPASS I
8x25	133.000	7X50IF WP
8x32 W látszó	62.000	7x50 IF WP C1
8x23 látszó	23.000	7x50 IF WP C2
8x22 látszó (fekete)	34.000	10x50 CF WP
8x22 látszó (titan)	18.500	<i>- professional</i>
<i>Nikon</i>		7x50 IF HP/WP Tropical II
<i>Keresőtávcsövek</i>		7x50 IF HP/WP Tr. W/scale
<i>- kompakt</i>		10x70 IF HP/WP
7x21 Sprint III	22.500	<i>- high grade</i>
8x21 Sprint III	24.000	5x15 DCF
8x21 Sprint III **	24.000	6x15 M CF
9x21 Sprint III	26.000	7x15 M CF Black
10x21 Sprint III	28.000	7x15 DCF
10x21 Sprint III **	28.000	<i>Vivitar</i>
<i>* zöld színű, ** ezüst színű</i>		<i>PV SERIES Binoculars</i>
<i>- DX sorozat</i>		PV 8x21 Compact
8x25 CF DX II	35.500	8x56
10x25 CF DX II	40.000	9x60
12x25 CF DX II	45.000	10-50x50
8-24x25 CF DXII Zoom	50.000	10-40x30
<i>- utazó</i>		<i>HUNTING Binoculars</i>
8x25 CF Travelite V	36.000	8x56
		9x60
		10-50x50
		10-40x30
		<i>ZOOM Sport Binoculars</i>
		7-15x30
		7-21x40
		9-27x50
		10-50x50
		10-40x30
		<i>WATERPROOF Binocular</i>
		7x50 vízálló Sport Binocular
		<i>Éjjellátó</i>
		Night Eye IR 780 WP
		Night Eye IR 760
		Night Eye IR 750
		Night Eye IR 770

GEMENC VADÁSZBOLT * 1203 BUDAPEST, KOSSUTH L. U. 57. * TEL./FAX: 1/283-4432
NYITVA TARTÁS: H-P 10-17.30-IG * GEMENCBOLT@FREEMAIL.HU * WWW.DELTASOFT.HU/GEMENC

GORE-TEX bakancsok	29.900	Vadásznadrág	6.000	Bélelt vad. mellény	9.100	Vadásztőrök	10.600
BRIDGEDALE zoknik	3.979	Vászon bélelt lesnadrág	7.500	Kalap	6.300	Csiszolt pohárkészlet	13.500
RP alóltöző garnitúra	14.980	Lóden bélelt nadrág	22.500	Olasz neoprénes gumicsizma	21.500	Természetfotók	6.500
RP Bergen dzseki	22.990	Harmatvédő	4.900	Töltényöv	4.190	Légfegyver Slavia 630	27.000
Polár bélelt kabát	15.200	Vászon télikabát	14.800	Távcsó 7x50	18.500	Légfegyver Slavia 631	30.550
Ingek	5.600	Polár vastag vad. mellény	9.360	Távcsó 10x50	22.500	Léglőszerk	520

GERINGER AUTÓ KFT. * 2900 KOMÁROM, BATHORY ÚT 1. * TEL.: 34/540-562 * NYITVA: H-P 8-17-IG

PAJERO VAGON	PAJERO PININ	PAJERO CLASSIC
3.2 DI-D GLX	1.8 MPI 03	2.5 TD MT
3.2 DI-D GLX AT	DAB, ABS, AC	2.5 TD Wagon
3.2 DI-D GLS	PAJERO PININ WAGON	PAJERO MT
3.2 DI-D GLS Leder	1.8 MPI Silverline	2.5 TD GL
3.2 DI-D GLS AT	1.8 MPI AT	3.2 DI-D GLX
3.2 DI-D GLS AT Leder	2.0 GDI	3.2 DI-D GLX AT
3.2 DI-D GLS AT Leder	1.8 és 1.8 AT: DAB, ABS, ZV, ACC	3.2 DI-D GLS
Privilege	2.0 GDI: DAB, SAB, ABS, ZV, ACC	3.2 DI-D GLS Leder
3.5 GDI GLS Leder	PAJERO SPORT	3.2 DI-D GLS AT
3.5 GDI GLS AT Leder	2.5 TD GLS (HP)	3.2 DI-D GLS AT Leder
3.5 GDI GLS AT Leder	2.5 TD GLS Leder (HP)	3.2 DI-D GLS AT Leder SD
Privilege	3.0 V6-24 GLS	3.5 GDI GLS AT Leder
Mind: DAB, SAB, ABS, ZV, ACC	3.0 V6-24 GLS Leder	3.2 DI-D GLS AT Leder SD
GLS-től: MASC / MATZ	3.0 V6-24 GLS AT	2.5 TD GL: DAB, ZV, ACC
PAJERO PICK UP	3.0 V6-24 GLS AT Leder	3.2 GLX-től: DAB, SAB, ABS, ZV, ACC
Pick Up 4WD TD EK GL	3.0 V6-24 GLS AT Leder SD	
Pick Up 4WD TD CK GL	2.0 Comfort: ABS, DAB, SAB, AC	
	2.0 Sport: ABS, DAB, SAB, ACC	

KÖRMENDI ZOLTÁN * 9300 CSORNA, MÁRTÍROK TERE 4. * TEL.: 30/9460-841

Vadász lödénapska	3.900	Füles irhasapka	5.400	Bőrmellény	10.500
Irhasapka	4.200	Irhamellény	9.500		

RÁBAI KFT. HUNOR VADÁSZBOLT * BÉKÉSCSABA ZSIGMOND U. 10. * TELEFON: 66/451-171

ZASTAVA VADÁSZFEGYVEREK	22-250	223	300 Win
30 06, 7x64, 243 Win., 8x57	150.000	120	230
7 rem. mag., 300 Win. mag., 9.3x62	170.000	139	210
222 rem., 223 rem.	150.000	139	215
	125.000	140	135
		243	150

GRÖZER CSABA * 9211 FEKETEERDŐ, FŐ ÚT 5. * FAX/TEL.: 96/224-298 * TEL.: 96/224-417, 30/939-7627
 E-MAIL: BOWMAN@AXELERO.HU * WWW.GROZERARCHERY.COM

ÍJAK	Magyar ij dekorált /a/	Magyar ij dekorált /b/	Magyar ij dekorált /c/	Középkori magyar ij	TRH laminált magyar ij	Indo-perzsa ij	Krími-tatár ij alap	Krími-tatár ij extra II	Török ij alap	TRH laminált török ij	Török ij extra I	Török ij extra III /eredeti/	Mongol ij alap /a,b/	Mongol ij extra I	Reflexij /a,b,c	Flatbow	Longbow /a,b/	Középkori számszerij	Reflex számszerij /a,b/	KELLEK	Nyílvesztő
Ósi szkíta ij	15.000	31.875	33.750	40.000	33.750	43.750	33.750	81.250	36.250	43.750-46.250	81.250	312.500	32.500-33.750	40.000	41.250-57.500	47.500	35.000-40.000	75.000	43.750-60.000		
Gyerek szkíta ij	16.875																				
Felnőtt szkíta ij	21.250																				
Asszír ij alap	32.500																				
Asszír ij extra I /a/	40.000																				
Asszír ij extra I/b,c/	43.750																				
Hun ij alap	32.500																				
Hun ij extra I	40.000																				
Hun ij extra III (eredeti)	312.500																				
Kora avar ij alap	35.000																				
Kora avar ij extra II	81.250																				
Közép avar ij alap	33.750																				
Közép avar ij extra I	43.750																				
Közép avar ij extra II	81.250																				
Késő avar ij alap	33.750																				
Késő avar ij extra II	81.250																				
Magyar ij alap	30.000																				
Magyar ij extra I	40.000																				
Magyar ij extra II	81.250																				
Magyar ij extra III (eredeti)	312.500																				

HARMÓNIA VADÁSZBOLTOK * Központ: 4025 DEBRECEN, SZÉCHENYI U. 10. * TEL.: 52/430-468 * FAX: 52/412-633
 4026 DEBRECEN, BETHLEN U. 36. * TEL./FAX: 52/421-338 * 4400 NYÍREGYHÁZA, ZRINYI I. U. 8-10.

TEL.: 42/413-423 * 3530 MISKOLC, SZÉCHENYI U. 14. * TEL.: 46/341-464 * 5600 BÉKÉSCSABA, LUTHER U. 12.

TEL.: 66/449-369 * 6722 SZEGED, KOSSUTH L. SGT. 21. * TEL.: 62/424-342 * 6500 BAJA, HATTYÚ U. 2.

TEL.: 79/321-364 * 1165 BUDAPEST, MARGIT U. 116. * TEL.: 70/2116-480 * 2890 TATA, KATONA U. 17.

TEL.: 34/481-535 * 8200 VESZPRÉM, RÁKÓCZI U. 5. * TEL.: 88/325-033 * 8360 KESZTHELY, RÁKÓCZI U. 3.

TEL.: 83/314-101 * 8900 ZALAEGERSZEG, BIRÓ M. U. 47. * TEL.: 92/348-011, 30/9398-369 * 7626 PÉCS,

KIRÁLY U. 71. * TEL.: 72/225-204 * 3300 EGER, TORONY ÚT 1-3. * TEL.: 36/410-131 * 3200 GYÖNGYÖS,

SZENT BERTALAN U. 4. * TEL.: 37/301-860 * 7030 PAKS, DÓZSA GY. U. 102. * TEL.: 75/315-687 * 4600 KISVÁRDA,

SZENT LÁSZLÓ U. 13. * TEL.: 45/415-887 * 5350 TISZAFÜRED, PIAC TÉR 6. * TEL.: 59/511-234, 30/9585-568

SELLIER BELLÖT LŐSZEREK	SAKO LŐSZEREK	211 64 99 TML 4.1g (RWS 5.6x50)	211 92 18 TUG 11.7g (RWS 30-06) 590
2.9gr 2911 (SB 22 Hornet).....111	110G 3.6g (Sako .222R 5,7x43).....197	Magnum).....479	211 76 57 TUG 11.7g (RWS 300 W
3.24gr 2913 (SB 222 R).....169	110G 3.6g (Sako .223 R).....201	211 68 63 TML 4.6g (RWS	Mag.).....780
3.6gr 2914 (SB 223 R).....184	110G 3.6g (Sako .22-250).....362	5.6x52 R).....693	212 34 95 DK 11.7g (RWS 8x57 JS) 536
3.6gr 1365 (SB 22-250).....215	121E 6.5g (Sako .243W 6,16x51).....397	211 67 15 KS 4.8g (RWS 5.6x57).....693	211 81 22 KS 14.5g (RWS 8x68 S).....702
3.24gr 2913 (SB 5.6x50R Magn.).....263	120E 10.0g (Sako 6.5x55Swedish).....354	211 68 12 KS 6.2g (RWS 243 W).....540	212 35 17 DK 11.7g (RWS 8x68 S).....734
4.6gr 2915 (SB 5.6x52R).....255	211B 10.1g (Sako .270W).....313	211 70 96 KS 8.2g (RWS 6.5x57).....582	211 92 42 TUG 19.0g (RWS 9.3x62) 740
6.5gr 2921 (SB 243W).....212	216B 11.0g (Sako 7x64).....283	231 43 52 DK 9.1g (RWS 6.5x57).....608	211 81 65 DK 14.6g (RWS 9.3x62).....633
9.0gr 2928 (SB 6.5x55).....186	216B 11.0g (Sako 7x65R).....395	211 71 18 DK 9.1g (RWS 6.5x57 R).....698	211 84 59 KS 19.4g (RWS 375 H-H
8.5gr 2923 (SB 6.5x57).....264	216B 11.0g (Sako 7mmRM).....473	211 71 85 TML 6.0g (RWS 6.5x68).....803	Mag.).....871
9.7gr 2927 (SB 270W).....224	236A 11.7g (Sako .308W 7,62x51).....326	211 72 15 KS 8.2g (RWS 6.5x68).....803	211 83 78 TUG 19.5g (RWS 375 H-H
11.2gr 2932 (SB 7x57).....229	236A 13.0g (Sako 7.62x53R).....341	211 72 82 KS 9.7g (RWS 270 W).....563	Mag.).....852
11.2gr 2932 (SB 7x57R).....239	236A 11.7g (Sako 30-06 7,62x63).....326	211 85 13 TIG 10.5g (RWS 7x57).....606	212 34 01 6.8 g TML (GECO
11.2gr 2932 (SB 7x64).....188	481A 11.7g (Sako 30-06 7,62x63).....472	211 85 72 TIG 11.5g (RWS 7x57 R).....731	.243 W).....284
11.2gr 2932 (SB 7x65R).....239	236A 12.0g (Sako 300 Win.Mag.).....483	211 84 91 TIG 11.5g (RWS 7mm R	231 45 12 10.7g TML (GECO 7mm R
11.7gr 2937 (SB 308W).....189	201F 13.0g (Sako 8x57JS 8,2x5).....319	Magnum).....734	Mag.).....405
11.7gr 2937 (SB 30-06).....179	477D BARNES-X 16.0g (9,3x62).....683	211 85 99 TIG 11.5g (RWS 7x64).....661	212 33 12 10.7g TML (GECO 7x64) 300
11.7gr 2935 (SB 300WM).....338	478D BARNES-X 18.0g	211 85 56 DK 10.0g (RWS 7x64).....611	212 33 20 11.0g TML (GECO
12.7gr 2945 (SB 8x57JS).....229	(375 H&H).....1.010	211 86 10 TIG 11.5g (RWS 7x65 R).....674	30-06).....308
18.5g 2952 (SB 9.3x62).....419	DYNAMIT NOBEL LŐSZEREK	211 91 96 TUG 11.7g (RWS	211 75 76 11.0g TML (GECO 300 W
18.5gr 2952 (SB 9.3x74R).....651	211 64 05 TML 3.24g (RWS 222R) 302	308 W).....674	Mag.).....409
	211 64 72 TML 3.6g (RWS 223R) 273	211 78 51 DK 10.7g (RWS 30-06) 512	231 18 42 16.5g TML (GECO 9,3x62)362

KERÍTÉSCENTRUM KFT. * 1106 BUDAPEST, KERESZTÚRI ÚT 130. * TEL.: 1/431-9950 * FAX: 1/431-9951

CSEMÓZOTT VADHÁLÓK	200/17/15 átmérő 2,5/2 mm	120 cm magas	R176 átmérő 2,5/2 mm alul sűrűbb
50 m kiszerezés.	200/17/15 átmérő 3/2,5 mm.....45.757	150 cm magas.....28.158	200 cm magas.....33.530
Tipusszám: a háló magassága (cm) / a vízszintes drótok száma / a függ. drótok távolsága (cm)	200/24/15 átmérő 2,5/2 mm.....32.419	200 cm magas.....35.135	RS176 átmérő 3,1/2,5 mm alul sűrűbb
	PONTHEG. VADHÁLÓK	50 m kiszerezés.	200 cm magas.....42.669
	25 m kiszerezés.	W86 1 m magas átmérő 2 mm.....16.981	R236 átmérő 2,5/2 mm alul sűrűbb
	C20 átmérő 2 mm szeméret 102x57 mm	W98 átmérő 2,5/2 mm sz.-méret	160 cm magas.....33.654
		152x203	R256 átmérő 2,5/2 mm alul sűrűbb
	100 cm magas.....17.167	120 cm magas.....16.055	200 cm magas.....37.606
	120 cm magas.....19.451	150 cm magas.....18.216	R236 átmérő 3,1/2,5 mm alul sűrűbb
	150 cm magas.....22.045	195 cm magas.....21.242	160 cm magas.....48.906
	C25 átmérő 2,5 mm szeméret 102x64 mm	R150 átmérő 2,5/2 mm alul sűrűbb	RS256 átmérő 3,1/2,5 mm alul sűrűbb
		150 cm magas.....21.119	200 cm magas.....53.476
	100 cm magas.....21.860		

HUBERTUS VADÁSZBOLT * 9400 SOPRON, LACKNER K. U. 6. * TEL./FAX: 99/314-317

NYITVA TARTÁS: H-P 9-12, 13-17; Szó 9-12

BAKANCSOK	Chasseur Neopren	KÉSEK, TÖRÖK, BICSKÁK	RWS 30-06 11,7g TUG
Olang Cortina OlanTex.....14.990	44.500	Puli 440C.....15.000	RWS 7mm Rem Mag 11,5g TIG.....14.000
Asolo Davos szürke (akciós).....19.900	59.500	Kershaw 1035 (akciós).....29.900	RWS 300 Win Mag 10,7 KS.....14.000
AKU Taiga Gore-Tex.....29.900		Gladius (spanyol) díszkardok.....17.990	RWS 8x57 JS 12,8g TIG.....12.500
AKU Nembo Gore-Tex (akciós).....34.900		Spyderco „Q” C35 SBK.....13.000	Norma 5,6x52 R 4,6g SP.....5.480
Crispi Grizzly Thermo.....29.900		Fomei Poacher 7x50,10x50.....14.990	Norma 243 Win 6,5g SP.....7.000
LE CHAMEAU CÍPŐK, BAKANCSOK		Exakta Economy 7x50.....14.990	Norma 6,5x55 9,0g Oryx.....8.250
Safari Low cipő.....14.900		Praktika Falcon 7x50,10x50.....17.490	Norma 7x64 11,0g Vulkan.....7.950
Safari Mid bakancs.....17.900		Olympus 10x50 DPS R.....22.900	Norma 7mm Rem 11,0g Vulkan.....9.500
Boxer cipő.....18.900		Exakta Zoom 8-20x50.....33.300	Norma 30-06 11,7g Alaska.....7.500
Valley Low cipő.....21.900		Akaf Hubertus 8x56.....34.900	Norma 30-06 11,7g Vulkan.....8.500
Valley Mid bakancs.....24.900		Steiner 9x40 Safari.....59.900	Norma 30-06 11,7g Oryx.....9.000
Elan Gore-Tex bakancs.....29.900		LÉGPUSKÁK	Norma 300WinMag 9,7g Nosler.....10.000
Isard Gore-Tex bakancs.....45.900		Hatsan Mod. 35 (4,5mm).....17.990	Norma 300 WinMag 11,7g TXP.....14.700
Mouflon Gore-Tex bakancs.....49.900		Slavia 630 (4,5mm).....26.900	Norma 300 WinMag 13,0 Oryx.....11.100
LE CHAMEAU GUMICSIZMÁK		Slavia 631 (4,5mm).....29.900	Norma 8x57 JS 12,7g Vulkan.....7.800
Cirrus, All Tracks.....13.990		Norica Sport (5,5mm).....33.000	Hirtenberger 223 Rem 3,6 g Nosler
Vierzon Jersey.....24.900		Norica West (4,5mm).....49.900	Ballistic Tip.....4.500
Vierzonord Neopren.....32.900		Norica Marvic Gold (4,5mm).....59.900	
Chasseur szőrmés.....39.900		Cometa 300 Camo (5,5mm).....59.900	

HUNOR 2000 Bt. VADÁSZBOLT * 8360 KESZTHELY, SZÉCHENYI ÚT 11. * TEL.: 83/317-355, 30/9947-482

FAX: 83/336-281 * NYITVA: H-P 8-16-IG, Sz 8-13-IG

GOLYÓS FEJVEK	Fég 7,62x54R	SÖRÉTES FEJVEK	Zastava 12/70 Bock
ZKK-600 6x42 távcsővel 30-06.....116.000	35.000	Merkel 20/70; 12/70; 16/70	Monte Carlo 16/70 dupla.....39.000
ZKK-600 6x42 távcsővel 7x64.....110.000		dupla.....79.000-tól	MC-21 aut. 12/70.....65.000
Carl Gustav 6,5x55 6x42.....105.000		Merkel 12/70 oldalalkatos vésett. Hívjon!	Brno 12/70 dupla.....68.000
távcsővel.....105.000		Lampart külső kakasos 16/65	TO2-94 pumpás új.....99.000
Tikka 7x64 6x42 világító távcsővel.....239.000		dupla.....58.000	I2S-18 12/70.....13.000
Tikka 7x64 új.....219.000		Tula 16/70 külső kakasos.....75.000	Fég 12/70 külső kakasos.....75.000
		I2S-58M dupla 16/70.....39.000	BÜHAG 16/70 dupla, vésett.....240.000

KÁTAI VADÁSZ, HORGÁSZ KIS- ÉS NAGYKERESKEDÉS * 5900 ÓROSHÁZA, KÖND U. 44. * TEL./FAX: 68/411-612

KÁTAI VADÁSZBOLTOK: 5540 SZARVAS, KOSSUTH L. U. 46. * TEL.: 66/312-288

6721 SZEGED, TISZA LAJOS KRT. 19. * TEL.: 62/556-880 * WWW.KATAIVADASZBOLT.INF.HU

ARMUSA LŐSZEREK (VADÁSZ)	12/71 cm GAMMA 3 T	Egér	Ing
12/32 g.....44	304.874	Szalonka.....1.300	Ing.....8.580
12/34 g.....46	341.460	PRO-MATIC KORONGDOBÓ GÉPEK	Ing.....10.920
12/36 g.....56	521.946	12/76 cm STL VS SPORT.....21.946	Hunter sapka (kifordítható).....12.220
12/36 g.....56	402.435	12/76 cm MAX SPORTING.....402.435	Cortina bakancs (Gore-tex).....39.000
12/Magnum 50 g.....92	185.364	12/71 cm H 368 LION.....185.364	Ultimate bakancs (Gore-tex).....50.440
12/6 mini Magnum 40 g.....90	246.340	Ranger 8 pro (párban).....1.257.600	COMETA LÉGFEGYVEREK
12/Breneke.....168		Super 6 150 korongos.....425.100	Cometa 300.....38.880
12/9 szemes.....77		DOCTER KERESŐ TÁVCSÖVEK	Cometa 300 nikkel.....44.760
12/AAA 5 mm.....59		7 x 50 gumírozott.....190.400	FENIX 400.....53.000
16/28 g.....46		8 x 56 gumírozott.....203.500	4,5 hegyes léglőszer.....700
20/28 g.....46		10 x 50 gumírozott.....193.500	4,5 lapos léglőszer.....550
20/Magnum 32 g.....69		DOCTER CÉLTÁVCSÖVEK	NASTA KORONGOK
12/24 g Skeet, Trap.....40		6x42.....128.200	Standard narancs.....17
12/28 g Skeet, Trap.....43		1,5-6x42.....182.600	Mini, midi, nyúl.....30
12/32 g Skeet, Trap.....44		8x56.....137.600	EGYÉB
12/34 g Sporting.....46		8x56 világítópontos.....197.700	PTP puskatok.....4.550
12/24 g Gold.....50		2,5-10x48.....194.600	Puskatok.....5.500
16/28 g Skeet, Trap.....46		2,5-10x48 világítópontos.....251.100	Ballistol 50 ml.....710
20/28 g Skeet, Trap.....46		3-12x56.....199.300	Ballistol 100 ml.....1.060
		3-12x56 világítópontos.....256.300	Ballistol 200 ml.....1.500
		DOCTER POINT.....69.500	12 hónap az erdőn (kazetta).....2.200
		DOCTER SIGHT.....92.000	Őz montíra.....2.300
		HUBERTUS SÍPOK	Derby montíra.....3.900

INTERMAS TERMELŐ ÉS KERESKEDELMI KFT. * BÉKÉSCSABA, MEDNYÁNSZKY U. 17.

TEL.: 20/945-0764 * FAX: 66/450-538 * E-MAIL: INTERMAS@BEKESNET.HU * WWW.INTERMAS.INI.HU

AUTOMATA KORONGDOBÓ GÉPEK	AUTOMATA KORONGDOBÓGÉPEK KIEGÉSZÍTŐI	LÖVÉSZKORONGOK
MAT 99 ozipiáras automata, 12 db-os tár, 370.937	Távindító 40 méter vezetékkel, 12 V 9.375	Normál, nyúl, mini, mid, battue 19-24/db
12 V, 36 Ah, 34 kg, 80-115 m-ig 370.937	Double távindító 2x40 méter vezetékkel, 12 V (skeet és doble trap) 15.000	HORDOZHATÓ KONNYÚ MAGASLESEK
INTERMAT 300 forgótáras automata 12 V, 300-as tár, 46 kg, 90-115 m 497.500	Fon-pull hangra indító vezetékes berendezés, 12 V 62.375	2,45 m ülökemagasságú, 22 kg, 40 cm ülőke, 88 kg-ig (csukva: 125x80x20 cm) 68.750
INTERMAT 400 forgótáras normál korongos automata 12 V, 420 db-os tár, 54 kg 573.750	Késleltető automata indító (skeet) (0 és 3 s között egyes és double koronghoz) 78.125	2,45 m ülökemagasságú, 26 kg, 50 cm ülőke, 100 kg-ig (csukva:125x88x25 cm) 75.000
INTEROLL 300 nyúlgyűrűs automata 55-100 m-ig, 12 V, 300 db-os tár, 38 kg 623.750	Rádiós távirányító automata 120 m-ig (1 adó-, 1 vevő készlet) 40.625	CSŐRLÖK
INTEROLL 100 nyúlgyűrűs automata 55-100 m-ig, 12 V, 100 db-os tár, 24 kg 497.500	Rádiós fonó-pull skeet, trap pályához (zsebméret) egyes és double választóval 78.125	1000 kg vonóerős hordozható gépkocsi és tehervonó, 12 kg (12 V, 10 m-ig) 425.000
MINIMAT 400 automata mini v. midji koronghoz 12 V, 400 db-os tár, 28 kg, 120 m-ig 497.500	Szerelt terepvez. 14.875	250 kg-ig emelő kézi, szerelhető, 4 kg 31.250
MIDIMAT 300 automata mini v. midji koronghoz, hordozható, 12 V, forgótár: 300 db 497.500	Mobil kerek terepvez. 21.000	VADÁSZATI ESZKÖZÖK
BATTUMAT 400 battue automata 5-85 fokos magasságig 400 db-os, 31 kg, 120 m-ig 497.500	KÉZI MŰKÖDTETÉSŰ HORDOZHATÓ KORONGDOBÓGÉP	Puska belövő állvány, oldal- és magassági állítással 19.975
AMERIKAI TRAP „véletlen szám” tér-irány bolygó-művel, 300 korong, 12 V, 78 kg 609.375	HOBBY egykorongos ülőkes gép, 11 kg 60.000	Kisszörmés befogó, 80x22x28 cm rácsmért: 3x3 cm. (erősített „borz” ráccsal) 19.750
	<i>Állítható dobmagasság, egyes standard, midji, mini, battue koronghoz</i>	Nagyszörmés befogó csapda,165x40x50cm, hegesztett 4,5x4,5 cm, 3,5 mm acélhuzalból 35.000

LARIX VADÁSZRUHÁZAT ÉS KIEGÉSZÍTŐINEK KIS- ÉS NAGYKERESKEDÉSE * 1036 BUDAPEST, LAJOS U. 126-128.

TEL./FAX: 1/453-2329

WATZMANN LÁBBELIK	Kord dzseki, TH bélessel	Kord mellény, TH bélessel	Vászon, kantáros nadrág, TH béls
Hegymászó bakancs több merevítéssel 21.500	Lóden dzseki, TH bélessel 29.400	Lóden mellény, öltönyhöz 14.000	Vászon, les, emelt derekú nadrág, TH béls 8.400
Közepes szárú bakancs 20.500	Vászon dzseki, TH bélessel 13.000	Lóden mellény, selyem bélessel 15.700	Vászon, nyári nadrág 5.800
Magas szárú bakancs 25.200	Vászon, gyakorló felső 5.600	Lóden mellény, TH bélessel 17.300	Lóden, fazonos zakó 30.000
Bakancs ragasztott talppal 21.000	Himzett ing, rejtett gombolással 7.400	Lóden mellény, TH bélessel 17.300	Lóden, zárt zakó 30.000
Bakancs ragasztott talppal 26.000	Hosszú ujjú ing 4.900	Lóden mellény, nyári + flanel 9.600	BRIDGEDALE ZOKNIK
Szafari bakancs 19.800	Hosszú ujjú ing, zöld himzett 6.700	Vászon mellény, TH bélessel 10.900	AT Walking Knie 5.700
Szafári bakancs 19.800	Rövid ujjú ing 4.400	Vászon mellény, nyári + flanel 9.600	Trail Runner 3.279
Csizma bárányszörme bélessel 38.500	Rövid ujjú ing 4.990	Düftin, 3/4-es kabát, TH bélessel 19.100	Active Lifestyle 3.350
Előfűzős félcipő 16.000	Düftin, 3/4-es kabát, TH bélessel 19.100	Kord, 3/4-es kabát, TH bélessel 18.200	AT Boot 4.290
Oldalt fűzős félcipő, makkos MAX 16.200	Kord, 3/4-es kabát, TH bélessel 18.200	Lóden, 1/2-es kabát, bőrdíszítéssel 44.600	AT Boot Plus 3.890
Félcipő ragasztott talppal 15.600	Lóden, 3/4-es átmeneti kabát 30.000	Lóden, 3/4-es kabát, TH bélessel 32.000	AT Leisure 3.690
Papucs 14.600	Lóden, 3/4-es kabát, TH bélessel 32.000	Vászon 3/4-es kabát 15.800	AT Walking Knee 5.700
HANWAG BAKANCSOK	Alaska Gore Gore-Tex 49.900	Vászon 3/4-es kabát 15.800	Coolmax Liner (2pár/csomag) 4.590
Alaska Gore Gore-Tex 49.900	Yukon bőrbélessel 43.900	Vászon 3/4-es kabát 15.800	Explorer Boot 3.400
Hunter Gore Gore-Tex 55.900	Hunter Gore Gore-Tex 55.900	Vászon 3/4-es kabát 15.800	Explorer Knee 4.900
RUHÁZAT	Kecskebőr mellény 36.000	Vászon 3/4-es kabát 15.800	Summit 4.590
Kecskebőr nadrág 42.000	Kecskebőr nadrág 42.000	Vászon 3/4-es kabát 15.800	Trail 3.290
Kecskebőr zakó 64.000	Düftin derék 31.000	Vászon 3/4-es kabát 15.800	Trail Runner 5.700
Düftin derékmelegítő 3.000	Kord leszsák 31.000	Lóden leszsák 41.000	Trekker 4.090
Kord derékmelegítő 2.900	Lóden leszsák 41.000	Vízlepergetős leszsák 26.400	Turnover Top 4.900
Lóden derékmelegítő 3.800	Vászon leszsák 23.900	Düftin mellény 10.500	Weekender 3.490
Vászon derékmelegítő 2.700	Düftin leszsák 31.000	Düftin mellény, TH bélessel 12.800	XS Terrain 3.300
Düftin dzseki, TH bélessel 15.600	Kord leszsák 31.000	Kord mellény 9.800	Főkaszir cipőpoláshoz 990

MOBILKER 2000 KFT. VADÁSZRUHÁZ * 1188 BUDAPEST PESTIMRE, NAGYKÖRÖSI U. 24/A

TEL.: 291-8889 * FAX: 292-2991

GRONELL	Teratex vízálló nadrág	Vadász hátizsák gyöngyvászon	Steyr Classic Golyserer 93+62
Manhattan Gore-Tex cipő 27.750	Teratex női vízálló kabát 25.800	Vadász hátizsák gyöngyvászon 4.980	Zastava vadászpuska 22-250 149.000
Tornado Gore-Tex cipő 24.750	Teratex női vízállónadrág 15.900	Vadászkalapok 9.900	Zastava Snelleres 30-06 149.000
Verona nubuk cipő 21.700	gyermeknadrág vízálló 17.900	FEGYVEREK	Sabatti Rover 600DL 222
Europa luxuscipő 27.900	gyermeknadrág vízálló 10.300	Beretta Silv. Pig. sör. 12-20 399.000	REM 154.000
Walk vízálló cipő 22.500	gyermeking 5.900	Beretta 391 Ulr. MC aut.12-20 299.000	Sabatti Rover 600DL 30-06 154.000
Bolzano Gore-Tex bakancs 24.450	erdőmintás vízálló kabát 31.300	Heym SR21 30-06 cal. golyós 489.000	Norica Gold légpuska 4,5-5,5 59.900
Sportman vízálló bakancs 39.600	erdőmintás vízálló nadrág 25.500	Heym SR30 300 WIN M. golyós 587.000	Norica Sport lépp. 4,5-5,5 34.800
Everest extrém bakancs 40.950	LE CHAMEAU	Heym SR30 30-06 golyós 548.000	Gamo CF 20 lépp. 4,5-5,5 49.900
Gardena vízálló bakancs 34.900	csizma bőrös cipzáras 54.900	Krico 902 de Lux cserecső 419.000	Gamo 440 Huntek lépp. 4,5-5,5 54.900
Country vízálló bakancs 27.750	csizma szőrös cipzáras 38.900	Krico 902 de Lux cserecső 419.000	Slavia 601 4,4 lépp. 24.900
SEELAND	csizma neoprém cipzáras 39.900	93+62 199.000	Hatsan 177 4,5 lépp. 15.900
Gore-Tex kabát extra 52.300	EGYÉB RUHÁZAT	SIG SHR 970 cserecső 93+62 397.000	Gamo léppisztoly 4,5 8 löv. CO 21.900
Gore-Tex nadrág vízálló 30.600	Cseh neoprém csizma 13.900	SIG SHR 970 cserecső 30-06 137.000	Beretta léppisztoly 4,5 8 löv. CO 38.900
vadász nadrág olivzöld 11.500	Cseh neoprém csizma cipzáras 20.900	Tikka Master de Lux 30-06 273.000	Keserű flobert 4,6,9 mm 23.900
vadászing olivzöld 7.900	Vastag kötött vadászpulóver 7.970	Tikka Master de Lux 300 WIN M. 287.000	Wenger svájci biccskák 2.440-19.000
zöld kockás ing mikro fr. 11.400	Vastag kötött vadászkardigán 7.970	CZ 550 golyós 30-06 cal. 169.000	Vadászkések 4.000-39.000
NORSVEDA	Cipzáras polárfelső 5.900	Blaser R93 de Lux 375 H+H 752.000	Vadásztörök 11.000-39.000
bélelt vízálló kabát 17.800	Balmeno cipzáras polárfelső 14.800	Steyr Classic végig agy 30-06 439.000	
bélelt vízálló nadrág 11.800	Viaszos kabát angol 19.845		
Teratex vízálló kabát 23.700	Vadász hátizsák vérsákkal 6.670		

LUPU-HUNGARY Bt. * 1185 BUDAPEST, DUNA U. 66. * TEL.: 1/294-1057, 70/314-8012

E-MAIL: SIMO.GERGELY@AXELERO.HU

LUPOSAN TERMÉKSALÁD TAKARMÁNYKIEGÉSZÍTŐK KUTYÁKNAK!	Luposan Biomineral szerves eredetű ak-tív ásványanyag-ellátás	Lupoderm + Lecithin olaj Egészséges bőr és gyönyörű szőrzet	Luposan Sport táp tápra érzékeny aktiv és sportkutyáknak
Luposan Gelenkkraft ízületterelő 20% zóldkagyló tartalommal	600 g 5.400	250 ml 2.900	5 kg 3.900
600 g 5.990	1200 g 8.690	500 ml 4.790	20 kg 11.900
1200 g 10.990	Luposan Zeckweg vegyszermentes kul-lancs és bolhariasztó	Luposan Kräuterkraft 30 30 gyöngynövény	Luposan Light táp tápra érzékeny nor-mál aktivitású kutyáknak
	600 g 4.890	500 g 3.990	5 kg 3.990
	1200 g 9.490	1000 g 6.990	20 kg 11.790

REINTEX Kft. * 5000 SZOLNOK, THÖKÖLY ÚT 85. * TEL.: 56/424-455 * FAX: 56/424-743

E-MAIL: REINTEX@REINTEX.HU * WWW.REINTEX.HU * NYITVA TARTÁS: H-P 7-17

Pilóta hálósák HS 7.875	Urban Ranger félcipő 8.500	R-l. mellény 1.100	Gyalogsági ásó tokkal US 3.500
Múmia hálósák 9.600	Urban Ranger bakancs 10 lyukú 16.000	Fleece mellény 5.000	Machete tokkal 4.000
Leszsák német zöld 20.000	Urban Ranger bakancs 14 lyukú 18.000	BW zokni gyapjú hegyivadász olív 1.500	Tűzsiholó acél 3.600
Hátizsákos szék 4.550	Trend vadászbakancs 14.500	Zokni frottír 86% pamut zöld 490	Áica sapka 1.000
Háromlábú szék 1.700	Trend bokacipő 12.000	BDU nadrág 4.900	Vadász kalap 9003 1.100
Holland esővédő öltöny zöld 12.000	Pipalámpa kicsi 2AA 1.300	Angol nadrág 6.000	Lövészkésztyű kötött 660
USA Ripston poncho 4.900	Fejlámpa 1.300	Moleskin nadrág 5.900	Hátizsák 35 L 3027 8.500
Hamilton ing zöld 3.500	Lithium sup. power spot rüdlámpa 123A 9.000	Vadász nadrág stretch olív 7.300	Vadszák 190 L 1.500
Dubon dzseki 12.000	Rüdlámpa mattezűst 23208-DL 2.700	Fleece nadrág 4.600	Hevederív fémcsatós 1.400
M-65 kabát 10.800	MA-1 dzseki „M-Tramp” 8.900	S.W.A.T. nadrág 5.400	Hátizsák BW hegyivadász 6.300
Svéd párka zöld 9.000	CWU dzseki „M-Tramp” 12.000	U.S. M-65 Nycso nadrág 6.500	Kulacs USA új 1.700
MA-1 dzseki „M-Tramp” 8.900	Moutaineer dzseki 8.500	Zöld póló 720	Zsebeleltető 2.000
Oxford dzseki „M-Tramp” 12.000	Svéd gumibakancs 4.400	Terep póló 1.400	Távcső 10X25 6013 6.900
Mountainer dzseki 8.500	BW ugrobakancs bélelt 13.600	Reintex atléta 580	Céltávcső légpuskához 4X20 2.600
Svéd gumibakancs 4.400	Combat bakancs fekete 14.900	Gyöngy pulóver kerek és V nyakkal 5.300	Távcső 8X21 6017 6.300
BW ugrobakancs 13.600	Corman bakancs 17.900	Vastag pulóver gombos és cipzáros nyakkal 8.600	Bögre behajtható füllel 1.000
Combat bakancs fekete 14.900	Trend bakancs 14.500	Horvát pulóver zöld 3.500	BDU zubbony 4.900
Corman bakancs 17.900	Dán bakancs 13.000	Fleece kardigán 6.900	Zubbony S.W.A.T. 5.400
Trend bakancs 14.500	Ranger mellény 5.900	Garbó cipzáros zöld 2.500	www.reintex.hu feliratú sapka 600

SEFAG RT VADÁSZBOLT * 7400 KAPOSVÁR, BERZSENYI U. 2. * TEL.: 82/317-644, 30/9690323

NYITVA TARTÁS: H-P 8,30-17-IG, SZ: 8-12-IG, EBÉDIDŐ: 12-13-IG

VADÁSZRUHA	Vaxos kabát	Himzett frottír kötös.	Ón fali táj
Bőr bakancs varrott 17.600	Pulóver 7.990	Himzett zöld törölköző (66x136) 6.200	Likőrös készlet ón díszsel 14.000
Női bakancs bélelt 11.500	Kötött pulóver 6.100	Himzett zöld törölköző (50x100) 3.650	Boros készlet ón díszsel 18.700
Varrott bőrcipő 12.450	Banner stéppelt mellény 11.700	Női állatmintás pizsama 4.700	LŐSZEREK
Le chameau gumicsizma (nyári) 13.520	Banner mellény (lódenes) 16.850	Vesevédő 3.000	Nike 12/70 42/db
Le chameau gumicsizma csatos 33.500	Banner mellény (lódenes) 13.200	EGYÉB VADÁSZFELSZERELÉS	Nike 16/70 50/db
Le chameau gumicsizma cipzáros 48.000	Banner ing 10.800	MAG-lite lámpa 11.700-tól	Nike 16/70 44/db
Le chameau gumicsizma 48.000	Banner nadrág 11.550	MAG-lite ízzók, alkatrészek 485-től	30-06 magyar 11,7 g 191/db
Le chameau műszörmés 43.500	Himzett zöld póló 2.000	Akkumulátoros kézi lámpa 11.200	30-06 cseh 11,7 g 188/db
Kudu gumicsizma neoprém 14.200	Benator ing 5.500	Bőr golyós löszertartó 2.450	30-06 Sako 11,7 340/db
Kudu gumicsizma csatos 16.800	Le chameau bársonynadrág 15.150	Bőr igazolványtartó 2.150	7x64 cseh 186/db
Vigós kabát 23.625	Le chameau vászonnadrág 16.750	Bőr fegyverszíjak 2.100	7x64 Sako 296/db
Banner kabát 21.600	Polár alsórúha (nadrág) 6.650	Szivacsos fegyvertokok 5.000	30-06, 7x64 Sierra 240/db
Lódenkabát 33.600	Polár alsórúha (felsőrész) 7.620	Tisztító felszerelések 500-tól	300 Win. Magnum cseh 353/db
Vízálló kabát 38.563	Nyári zokni 180	AJÁNDÉKTÁRGYAK	9,3x74 R cseh 390/db
300-as polárkabát 22.200	Téli bokazokni 290	Ón falóira 15.000	

S. P. JAGD-VADÁSZÜZLET * 1238 BUDAPEST, LÓALLÁS U. 12. * TEL.: 1/285-6162 * FAX: 1/284-9671

E-MAIL: UZLET@SPJAGD.HU * WWW.SPJAGD.HU * NYITVA: H-P 7,30-15,15-IG, Cs: 7,30-19-IG

Csontgombos kardigán 6.250	Férfi ing egyszínű zöld 6.000	Kötött kesztyű kapucnis 1.250	Boros készlet 2.875
Munkás kardigán 5.625	Férfi ing zöld koptatott 5.250	Sapka zsávoló 2.500	Likőrös készlet 2.500
Szarvas hímzésű kardigán 4.250	Vadászkalap 6.000	Zokni boka 500	Távcső világító 3-9x50 24.375
Mellény szarvas mintával 3.313	Wax kabát bélelt 20.000	Zokni térd 625	Távcső 4x20 3.000
Pulóver bőrös zsebes 5.750	Wax kabát béleletlen 15.625	Zokni hosszútérd 750	Távcső 4x25 2.563
Pulóver kacsza mintával 4.000	Zsávoló mellény koptatott 9.000	Leszsák 22.500	Távcső 3-9x40 13.000
Pulóver munkás fazon 5.625	Mellény vízlepergetős 8.500	Watzmann bakancs 20.500	Távcső 4x32 9.125
Pulóver thermo-text 8.500	Nadrág zsávoló 6.675	Watzmann csizma 38.500	Távcső 6x40 9.750
Pulóver cipzáras nyakú 5.750	Nadrág zsávoló bélelt 8.125	Le Chameau neocsizma 42.000	Távcső 7x50 céltávcső 23.750
Pulóver terepbetétes 5.000	Nadrág koptatott vászon 6.375	Olang bakancs Cortina 14.990	Távcső 10x50 céltávcső 25.000
Pamut ingpulóver 5.000	Nadrág lesre 8.500	Olang bakancs Sappada 21.800	Távcső 7x50 e világító 31.250
Polár vastag kabát 12.000	Kabát Hunter Belfast 19.500	Meindl cipő El Paso 27.500	Távcső 10x50 e világító 32.500
Polár kardigán betétes 7.500	Kabát Hubertus 20.625	Meindl cipő Magna 31.875	Távcső 3-12x44 e világító 22.500
Polár kardigán sima 6.250	Vadászöltöny 36.250	Fegyverszíj 1.875	Távcső 3-9x40 e világító 18.750
Polár pulóver 6.250	Dzseki műbárány/khaky 13.250	Puskatok 5.625	Fegyverszékény 5 fegyvv. 40.000
Férfi ing pamut 5.625	Kötött kesztyű thermo 1.625	Tölténytartó 1.375	
Férfi ing flanel 6.000	Kötött kesztyű 875	Sörös készlet 2.875	

SZENDI ÁLLATOS BOLT – KISÁLLATELEDEL ÉS FELSZERELÉS * BUDAPEST, XII., SZENDI ÁROK 1. * TEL.: 30/9336-802

E-MAIL: SZENDIALLATOSBOLT@AXELERO.HU * HTTP://WEB.AXELERO.HU/SZENDIALLATOSBOLT/

NYITVA: H–P 9–18-IG, SZ 9–13-IG

AKCIÓK	Pedro kutyatáp230/kg	Pedro macskatáp240/kg	Felix cica pástétom169/200 g
Eukanuba felnőtt minőségi kutyatáp.....700/kg	Száraz tészta120/kg	IAMS min. macskatáp900/kg	Pedro 1160 g kutyakonzerv.....363/kg
Eukanuba kölyök min. kutyatáp.....750/kg	Royal Canin min. macskatáp.....611/0,5 kg	Happy Plus 1200 g kutyakonzerv278	Hill's min. kutyatáp975/kg

TARGET FEGYVERBOLT KIS- ÉS NAGYKERESKEDÉS * 1095 BUDAPEST, SOROKSÁRI U. 132.

TEL./FAX: 1/216-7616 * WWW.EXTRA.HU/OKAVANGO

ÖNVÉDELMI FEGYVEREK	Miami 92F 9mm P.A.32.550	Walther CP88 6"46.500	Weihrauch HW 80 4,5-5,5 mm88.800
Walther P99 9x19 Para169.000	Browning Gpda 9mm P.A.32.250	Walther CP9934.900	RÖHM SPORT LÉGPISZTOLY
Walther R99 .357 Magnum169.000	Röhm RG 88 9mm P.A.32.100	Walther Nighthawk48.900	Twinmaster Action84.500
Bernadelli P One Compact 9x1965.000	Röhm RG 89 .38cal24.000	Walther Lever Action86.000	Twinmaster Trainer129.000
S&W 38 SP 60120.000	Röhm RG 96 9mm P.A.34.200	Beretta 92 FS41.900	Twinmaster Top149.700
CZ 85 9x19 Para100.000	Röhm RG 99 9mm P.A.34.350	S&W 586 4"41.900	Twinmaster Sport179.700
FÉG P9R55.000	Röhm RG Vector 9mm P.A.29.850	Colt Government 191139.900	WALTHER SPORT LÉGPISZTOLY
Arminius HW 38 2,5", 4", 6"48.300	Walther PP 9mm P.A.31.500	Diana P5 Magnum59.900	LP 300 Match Air.296.300
Arminius HW 357 T Mag. 3", 4", 6"78.000	Walther P88 9mm P.A.39.000	Diana 46 4,5-5,5 mm.107.700	LG 210 Precision Air Rifle350.000
SPORTFEGYVEREK	Walther P99 9mm P.A.44.900	Diana 350 Magnum 4,5-5,5 mm118.500	LG 300 Pneumatic Air Rifle355.000
Walther KSP 200 .22 Long187.500	Arminius HW 88 Super Airweight39.900	Diana 48 4,5-5,5 mm.118.000	LG 300 Alutec Pneumatic Air Rifle436.300
Walther GSP .22 Long350.000	FLÖBERT	Diana 52 4,5-5,5 mm.138.000	LÉGFEGYVER LÖVEDÉK
Walther OSP 2000412.500	ME 38 Pocket 4mm27.500	Diana 54 4,5-5,5 mm.169.000	COAL Classic 500db/cs520
Walther KK 200 Sport535.000	ME 38 Magnum 4mm31.500	Weihrauch HW 40 4,5 mm33.500	COAL Pointed 500db/cs670
Walther KK 200 Power Match594.000	ME 38 Magnum 6mm39.900	Weihrauch HW 45 4,5 mm64.000	Barracuda Match 4,5 500db/cs2.400
Arminius HW 7T 6" .22 Long59.900	Arminius HW 4 2,5" 4mm49.900	Weihrauch HW 30 4,5 mm36.900	Barracuda Match 5,5 200db/cs1.300
Arminius HW 9 Sport 6" .22119.900	Arminius HW 4 4" 4mm57.900	Weihrauch HW 50 4,5-5,5 mm49.900	D&S lövedék 4,5-5,5750
GÁZ,	Arminius HW 4 6" 4mm64.500	Weihrauch HW 77 4,5-5,5 mm94.900	
RIASZTÓ FEGYVEREK	Kora 2,5" 4mm49.900	Weihrauch HW 97 4,5-5,5 mm99.000	
Colt Double Eagle 9mm P.A.21.000	Kora 2,5" 6mm54.900		
ME Springfield 9mm P.A.25.350	LÉGFEGYVER		
	Walther CP88 4"38.700		

ZALA-VADÁSZ VADÁSZATI ÉS KERESKEDELMI KFT. * 8900 ZALAEGRSZEG, TOMPA U. 1. * PF. 277.

TEL./FAX: 92/323-746, 30/288-9682

SZARVAS	8 kg-tól (+2375/10g)517.500	<i>Szarvasbika hibázás becslült trófeasúly ellenértékének 10%-a.</i>	12-től (+1500/mm)50.000
<i>agancssúly / Ft</i>	8,5 kg-tól (+3000/10g)637.500		14-től (+3000/mm)80.000
2 kg-ig31.250	9 kg-tól (+3750/10g)787.500	Szarvastehén ünkölövés20.000	16-től (+3200/mm)140.000
2 kg-tól (+250/10g)37.500	9,5 kg-tól (+4625/10g)975.000	szézés9.000	18-től (+5000/mm)204.000
3 kg-tól (+375/10g)62.500	10 kg-tól (+5625/10g)1.206.250	Szarvasborjú kiölvés10.000	20-től (+6000/mm)304.000
4 kg-tól (+625/10g)100.000	10,5 kg-tól (+6750/10g)1.487.500	szézés4.000	22-től (+10 000/mm)424.000
5 kg-tól (+750/10g)162.500	11 kg-tól (+8750/10g)1.825.000	Szarvastehén ünő borjúhibázás1.250	<i>Az elszámolás alapjául az agyar külső görbületein mért átlaghossz szolgál.</i>
6 kg-tól (+1000/10g)237.500	<i>Október 15-től a lelövési árákból 15% kedvezmény.</i>	Kisérői díj Ft/nap/vadász1.600	VADDISZNÓ (EGYÉNI VADÁSZATOK)
6,5 kg-tól (+1250/10g)287.500	<i>Sebzés a becslült trófeasúly ellenértékének 50%-a.</i>	Vadkan (agyarhossz / Ft)	VADÁSZATOK NAMÍBIÁBAN (ÁRAK EURÓBAN)
7 kg-tól (+1500/10g)350.000		12-ig50.000	1. csomag: 10 nap leopárdvadászat inkl. 1 leopárd5000
7,5 kg-tól (+1875/10g)425.000			<i>(eredménytelen vadászat esetén 2.000 euró visszafizetés)</i>

ZANAKO BT. * 2230 GYÖMRŐ, LEVÉL U. 6/A * TEL./FAX: 29/330-718, 29/333-952

NYITVA TARTÁS: H–P: 8–18-IG, SZO: 8–13-IG

VADÁSZRUHÁZAT	Teflon lóden nadrág 100% gyapjú13.800	Erdész dzseki 100% gyapjú12.300	Mellény, pehely töltettel, víz-lepergetős24.600
Lóden öltöny Tiroli fazon 100% gyapjú31.200	vadászing 100% pamut, hosszú ujjas4.800	Erdész téli kabát 100% gyapjú30.900	Kabát, pehely töltettel, víz-lepergetős33.300
Hosszú „Hubertus” gyapjú kabát39.000	Társasági ing hosszú ujjú2.900	Erdész posztó öltöny, gyapjú31.350	Teflon lóden, kantáros nadrág17.800
Állógalléros öltöny31.200	Társági ing rövid ujjú2.900	Erdész posztó térdnadrág, gyapjú8.800	Hivatásos munkaruha kabát14.800
Tiroli fazonú poliészter öltöny23.250	Teflon lóden kabát téli, sok zsebes28.350	Vízlepergetős leszák30.900-tól	Hivatásos munkaruha nadrág pam.6.700
Tiroli fazonú kockás zakó kevert szálas16.950	Teflon lóden kabát tavaszi, sok zsebes23.400	Vadász női rövid blézer, gyapjú17.250	Hivatásos munkaruha nadrág pam.6.700
Szafari öltöny, kevert len-viszkóz anyag28.050	Teflon lóden bélelt vadász mellény20.250	Vadász női hosszú blézer, gyapjú18.600	Hivatásos mellény pamut6.700
Szafari zakó 100% len vászon18.900	Vadászkabát vízlepergetős vászon25.200	Vadász női miniszoknya, gyapjú9.750	Hiv. téli munkakabát, pamut16.500
Lóden kihajtott mellény agancs-gombbal12.150	Vadásznadrág, téli, vízlepergetős vászon12.900	Vadász női miniszoknya, gyapjú8.250	Hiv. téli munkanadrág, pamut7.900
Mellény selymszegővel, bukél10.050	Téli-, paszpólos kabát, teflon lóden31.200	Vadász női nadrág, gyapjú10.650	Stappelt mellény, pamut-polár6.900
Öltöny mellény selyem háttal5.800	AKCIÓS kabát téli, vadász16.000	Vadász női mellény, gyapjú6.600	Lespulóver vastag9.900
Térdnadrág, 100% gyapjú9.800		Pelerin, gyapjú37.800	Elől végi cipzáras lespulóver9.100
Vesevédős 100% teflon lóden nadrág15.300		Leszák, pehely töltettel, víz-lepergetős13.900-tól	Piké pulóver, rövid ujjú3.500
Öltönytársa6.800		Overall pehely töltettel, víz-lepergetős43.900-tól	Piké pulóver, hosszú ujjú4.100
		Overall steppelt, vízlepergetős30.900-tól	Bakancs28.000-tól

SZENT HUBERTUS KFT. VADÁSZBOLT * 7400 KAPOSVÁR, FŐ U. 40. * TEL.: 82/430-100 * FAX: 82/511-268

E-MAIL: TIBALDB@AXELERO.HU

BROWNING FEGYVEREK	Express Erice 9,3x74 dupla golyós837.000	Acera .30-06244.000	MIROKU FEGYVEREK
Special GTS 12M 71cm INV+536.000	A-bolt Medalion .22-250276.000	WINCHESTER FEGYVEREK	M-bolt .30-06268.000
Gold Fusion 12M 71cm INV+331.000	Eurobolt .300WM319.000	Supreme 12M 71cm INV+414.000	
Gold Fusion 20M 71cm338.000			

Különböző valutanemekben közölt árak

PANNONVAD VADÁSZTSZERVEZŐ IRODA * 2083 SOLYMÁR, ERDŐ U. 24. * TEL.: 26/363-104 * FAX: 26/361-302

MOBIL: 20/943-5654 * E-MAIL: PANNONVAD@AXELERO.HU

<i>Árak euróban.</i>	VADDISZNÓ HAJTÓVADÁSZATOK ROMÁNIÁBAN	<i>Eljejtési díjak</i>	Dám tarvad vadászat a magyar határ közelében, 2 tarvad eljejtése, 2 nap szállás teljes ellátás + 1 vacsora + 1 reggeli, vadász-házban a területen210	105 C.I.C. pont2.050
Október végétől január végéig	Arad, Krassó-Szörény és Fehér megyében 3 nap hajtóvadászat, 4 nap szállás komfortos vadász-házban, teljes ellátással980/fő	Vadkan cm 12-ig250	ZERGEVADÁSZAT A KÁRPÁTOKBAN	Kárpáti szarvasbika 7 kg-ig1.500
		12,01-16350	100 C.I.C. pont1.550	Vadliba150/nap/vadász
		16,01-20550		Vadkacsa100/nap/vadász
		20,01 felett750 (+100/cm)		Április végén siketfajd1.000
		Koca250		
		Süldő és malac100		

TENGERDI VADÁSZTSZERVEZŐ IRODA * 8647 BALATONMÁRIAFÜRDŐ, VILMA U. 9. * FAX: 85/376-810

MOBIL: 30/939-8207 * E-MAIL: TENGERDI@AXELERO.HU * WWW.TENGERDI.HU

DÉL-AFRIKAI VADÁSZATOK (ÁRAK EURÓBAN)	<i>sakál + ajándék szarvval rendelkező nő-nemű antilop (oryx vagy hartebeest)</i>	4/2 esetén11.000/vadász	VADÁSZATOK ZAMBIÁBAN (ÁRAK EURÓBAN)
<i>1. csomag: 7 teljes vadásznap, egy érkezés és egy elutazási nap, transzfer, kísérés, vadászjegy, teljes ellátás, szállás, kudu bika, oryx bika, vörös tehenantilop, vándorantilop, varacskos kan, sakál, oryx vagy vörös tehenantilop tehen elejtése</i>	1/1 kísérés esetén3.490/fő	<i>Nagyvadavadászatok – 14 és 21 napos szafarik</i>	<i>3. csomag: 21 nap, oroszlan, leopárd, bivaly vadászatának lehetősége és sztyepp vadászat szafari</i>
<i>2/1 konstrukció3.290/vadász</i>	<i>2. csomag: 6 teljes vadásznap, egy érkezés és egy elutazási nap, transzfer, kísérés, vadászjegy, teljes ellátás, szállás, vándorantilop, hókatejű antilop, varacskos kan, impala, kudu vagy oryx, sakál, pávián elejtése</i>	1/1 esetén1.400/nap	1x121.850/vadász
<i>2/1 konstrukció3.490/vadász</i>	<i>1/1 konstrukció2.600/vadász</i>	2/2 esetén1.200/vadász/nap	2x219.850/vadász
<i>2/1 konstrukció3.290/vadász</i>	<i>2/1 konstrukció2.300/vadász</i>	2/1 esetén1.150/vadász/nap	2x117.850/vadász
<i>2. csomag: 6 teljes vadásznap, egy érkezés és egy elutazási nap, transzfer, kísérés, vadászjegy, teljes ellátás, szállás, vándorantilop, hókatejű antilop, varacskos kan, impala, kudu vagy oryx, sakál, pávián elejtése</i>	<i>Nem vadászó kísérő50/fő/nap</i>	3/2 esetén1.000/vadász/nap	<i>Lódíjak (árak euróban)</i>
<i>VADÁSZATOK TANZÁNIÁBAN (ÁRAK USD-BEN)</i>	VADÁSZATOK NAMÍBIÁBAN (ÁRAK EURÓBAN)	4/2 esetén1.000/vadász/nap	Bivaly1.200
<i>Csomagár 1 bivaly elejtése esetén:</i>	1. csomag: 10 nap leopárdvadászat inkl. 1 leopárd5000	3/3 esetén950/vadász/nap	Leopárd2.000
1/1 kísérés esetén6.950/vadász	<i>(eredménytelen vadászat esetén 2.000 euró visszafizetés)</i>	<i>Vadfafajok (USD/db)</i>	Oroszlan2.000
2/2 esetén6.500/vadász	<i>2. csomag: 9 nap (7 nap vadászat + érkezés + elutazás), kudu, oryx, hartebeest, varacskos kan, vándorantilop,</i>	Leopárd2.000	Kafferbivaly840/720/600
2/1 esetén6.100/vadász		VADÁSZATOK KAZAHSZTÁNBAN (ÁRAK EURÓBAN)	<i>Belföldi transzfer, ellátás, kísérés az árban</i>
4/2 esetén5500/vadász		1/1 esetén8.550/vadász	<i>Köszáli kecske vadászat:</i>
<i>Csomagár 2 bivaly elejtése esetén:</i>		2/2 esetén8.100/vadász	10 utazási nap / 7 vadásznap, 110 cm trófeanagyságig2.990
1/1 esetén8.550/vadász		2/1 esetén7.600/vadász	7 utazási nap / 4 vadásznap, trófeanagyság korlátozás nélkül4.490
2/2 esetén8.100/vadász		4/2 esetén7.100/vadász	<i>Maralszarvas vadászat</i>
2/1 esetén7.600/vadász		<i>Speciális ajánlat</i>	14 nap / 11 vadásznap, trófea 11 kg-ig3.490
4/2 esetén6.700/vadász		2 vadász, 2 bivaly, 1 fegyver5.700	<i>Maral + köszáli kecske</i>
<i>Speciális ajánlat</i>		vadász, vadászonként 1 bivaly	17 nap / 14 vadásznap, 11 kg-ig és 110 cm-ig8.980
2 vadász, 2 bivaly, 1 fegyver5.700		<i>10 napos kafferbivaly-vadászat 3 bivaly elejtésével</i>	<i>Szibériai őzbak</i>
vadász, vadászonként 1 bivaly		1/1 esetén12.000/vadász	11 nap / 7 vadásznap, 900 g trófea 2100
<i>10 napos kafferbivaly-vadászat 3 bivaly elejtésével</i>		2/1 esetén10.000/vadász	<i>Horgászprogramok</i>
1/1 esetén12.000/vadász			
2/1 esetén10.000/vadász			

Tudta?

Ebben a lapban magánjellegű apróhirdetését – keres, kínál – ingyen adhatja fel!

Nem kell mást tennie, csak eljuttatni a megjelentetni kívánt szöveget szerkesztőségünkbe:

– e-mailben: **info@magasles.hu**

– levélben: **Magasles szerkesztősége, 1056 Budapest, Fehér Hajó u. 8–10. II/7.**

– faxon: **1/2-670-670**

Ne feledje el megadni, hol érdeklődhetnek!

Börze

Rovatunkban a magánjellegű (pl. használt termékek, munkát keres) apróhirdetéseket – amennyiben terjedelmük nem haladja meg a 150 leütést – ingyen jelentjük meg. Az ennél hosszabb hirdetéseket át-szerkesztjük, illetve nem közöljük. Amennyiben szeretné megjelentetni a 150 leütésnél terjedelmesebb apróhirdetését, belföldi postautalványon lapzártáig (minden hónap 5-e) juttasson el címünkre minden 10 leütésért 110 forintot (a 150 leütést meghaladó szövegrészért). A nem magánjellegű (pl. szolgáltatás, munkát kínál, oktatást vállal) apróhirdetésekkal kapcsolatban felvilágosítást szerkesztőségünkben kérhetnek. Apróhirdetést kizárólag írásban (e-mail, fax, levél) fogadunk el. A szövegeket szerkesztve közöljük, az esetleges nyomdahiábákért felelősséget nem vállalunk.

Munka

22 éves hivatásos vadász állást keres Fejér megyében, kutyával és B kategóriás jogosítvánnyal. 70/504-4127

22 éves független erdősz-technikus, alapfokú német nyelvtudással, B-C kat. jogosítvánnyal állást keres. Bármilyen megoldás érdekel. 20/240-0201, 82/705-272

Vadászat

Dunántúli nagyvadász területen vadásztársasági tagságot átvennék. 20/9540-990

Különböző vegyes vadászati lehetőségek csomagban eladók. 20/9607-425

Oktatás

Az állami vadászvizsga kidolgozott szóbeli tételei megrendelhetők: Renkecz József vadgazdálkodási szakmérnök, 70/337-1197, renkeczjoschka@freemail.hu

Az állami vadászvizsga 50 tételre szóló követeleménye reális áron megrendelhető, akár flopin is. 20/427-3588

Fegyver

GSP Walther 022 sportpisztoly, 6 hónapos, csősúlyal, sportmarkolattal eladó. 240 E Ft. 30/9947-482

Gyűjtőknek! Mauser 66-S golyós 30-06 kal. li-mitált szériából, szerelt távcsővel. 700 E Ft. 20/416-9053

Vadonatúj csigás nyílpuska, jótállásos, távcsővel, nyíl-vesszőkkel eladó. Nem engedélyköteles. Húzóerő: 150 font (70 kg). 53 E Ft. Utánvéttel is elküldöm! 20/962-1903

2BK 110 5,6 x 50R Magnum, 6x40 Seeadler távcsővel kifogástalan állapotban. 90 E Ft. 30/411-5082

TOZ E 34 12-es sörétes egyedi készítésű vadászfegyver eladó, vagy golyós vadászfegyverre cserélhető. 600 E Ft. 20/9166-338. Rimóczi Zsolt

Eladó hatástalanított P9R és 48M pisztoly, HW4 2,5 flóbert revolver és Tex légpisztoly, nem engedélykö-

teles. 52/220-412

Eladó 20-as Frommer 70 mm-es, műszaki 2007-ig, kitűnő állapotban. 100 E Ft. 70/276-1718

Eladó Sauer 200 7 mm Rem. Mag. vadászfegyver, Zeiss Diavári-Z 2,5-10x52T 8-as távcsővel, EAW montázzsal szerelve, újszerű állapotban. 30/203-3315

Balkezes Merkel bock, 12/70 kaliberű sörétes vadászfegyver hozzávaló jobbkezes hátsó aggyal eladó. 70 E Ft. 20/443-7879

Blaser R93-hoz: 300-as Rem. U. Magnum váltócső, tárral és Sauer 200-as 30-06 kal. 3-12x56-os Zeiss Diavari távcsővel szerelve eladó. 30/488-2446

1 éves C2550 Lux 9,3x62-3-12x56-os Swarovski oldható céltávcsővel (+12-es Merkel). Jó állapotú Drillingre cserélném 8x57 IRS vagy 9,3x74 R kal.-ben. 30/499-3303

IZS 94-es Bock B. fegyvert vennék, használtan, jó állapotú. 6,5x55, 7,62x54R, 30-06-os kaliberű golyós csővel. 20/338-4219

Fair 20/76-os bock 6 db chokeval, sorrendváltós, 3 éves. 180 E Ft. Merkel

12/70 bock, karcmentes, 0/0 szűkítésű. 180 E Ft. 30/279-3060

Távcső

Éjjellátó távcső eladó. Orosz binokulár 4x48 látótáv: 200-250 m 1 éves gyári állapotban + 200 mW fényvetővel. 70/265-0605, este

Céltávcső 1,5x6x42-es új, üveglencsés, nagy kaliber esetén is lövésbiztos. 30 E Ft. 30/214-3750

Zeiss vastag szálkeresztű 6x42-es céltávcső eladó, szerelékkel együtt. 30/913-0113

Steiner Ranger 8x56 távcső, autofókuszos, újszerű állapotban eladó. 30/348-3484

Meopta 7x50-es céltávcső 4A szálkeresztűvel, 1,5 éves, kitűnő állapotban 5 év garanciával. 63 E Ft. 30/415-9294

Kutya

Rövidszőrű német vizsla kölykök, fekete ill. barna spricceltek, kitűnő küllemű, aktívan vadászó szülőktől, törzskönyvezve, oltva, tetoválva eladók. 30/289-5153

Drótszőrű magyar vizsla

kölykök a vaddisznófékező műszakival nagyon jó állapotban! 350 E Ft. 30/340-eladók, cserélhetők, előjegyezhetők, a szülők aktívan vadásznak. 30/299-9573

Vadászó foxik, tacsók és Parson Russel kutyák (fel-nöttek és kölykök) eladók, illetve elcserélendők! 20/330-9628

Terepjáró

Fiat Panda 1000.i.e 1989-es, 110 E km-rel, 1 év

Ingtalan

Az Őrségi Nemzeti Parkban 7968 nm-es telek mel-léképülettel, 1 km-re a szlovén határtól, nagyon szép erdei környezetben. 3,3 M Ft. 30/340-3852

Trófea

Barkás, kipreparált gímtrófea eladó. 25 E Ft. 30/373-0393

Kedvezménykuponok

A kupon felmutatója az üzletünkben található termékekből

5%

kedvezményt kap!

S. P. JAGD-VADÁSZÜZLET

1238 Budapest, Lóállás u. 12.
Tel.: 1/285-6162 • Fax: 1/284-9671
uzlet@spjagd.hu • www.spjagd.hu
Nyitva: H-P 7,30-15,15-ig,
Cs 7,30-19-ig

Érvényes 2003. november 30-ig.

MOBILKER 2000 KFT.
VADÁSZÁRUHÁZ

A kupon felmutatója termékeink árából – az éles lőfegyverek kivételével –

10%

kedvezményt kap!

1188 Budapest–Pestimre,
Nagykőrösi u. 24/A
Tel.: 291-8889 • Fax: 292-2991

Érvényes 2003. november 30-ig.

A magasles havilap megtalálható az újságosstandokon és az alábbi szaküzletekben

- BAJA:** Harmónia Vadászbolt, 6500 Hattyú u. 2.
BÉKÉSCSABA: Harmónia Vadászbolt, 5600 Luther u. 12.
BUDAÖRS: Vadmacska Vadászbolt, 2040 Szabadság út 139.
BUDAPEST: Elit Hunter Kft., 1171 Színes u. 22. • **22-es csapdája Túlélőbolt,** 1066 Teréz krt. 21. • **Harmónia Vadászbolt,** 1165 Margit u. 116. • **Target Fegyverbolt,** 1095 Soroksári u. 132.
DEBRECEN: Harmónia Vadászbolt, 4026 Bethlen u. 36. • **Harmónia Matriál Kft.,** 4025 Széchenyi u. 10.
EGER: Harmónia Vadászbolt, 3300 Torony út 1–3.
GYÖNGYÖS: Harmónia Vadászbolt, 3200 Szent Bertalan u. 4.
KECSKEMÉT: Horgász Vadász Bt., 6000 Rákóczi út 16.
KESZTHELY: Harmónia Vadászbolt, 8360 Rákóczi u. 3.
KISVÁRDA: Harmónia Vadászbolt, 4600 Szent László u. 13.
MISKOLC: Harmónia Vadászbolt, 3530 Széchenyi u. 14.
NYÍREGYHÁZA: Harmónia Vadászbolt, 4400 Zrínyi I. u. 8–10.
OROSHÁZA: Kátai Vadászbolt, 5900 Könd út 44.
PAKS: Harmónia Vadászbolt, 7030 Dózsa Gy. u. 102.
PÉCS: Harmónia Vadászbolt, 7626 Király u. 71.
SZARVAS: Kátai Vadászbolt, 5540 Kossuth u. 46.
SZEGED: Harmónia Vadászbolt, 6722 Kossuth L. sgt. 21. • **Kátai Vadászbolt,** 6721 Tisza L. krt. 19.
SZEKSZÁRD: Sztéfán Kereskedelmi Kft., 7100 Kossuth u. 32.
SZOLNOK: Diana Vadásztársaság, 5000 Ugar 127.
TATA: Harmónia Vadászbolt, 2890 Kátai u. 17.
TISZAFÜRED: Harmónia Vadászbolt, 5350 Piac tér 6.
VESZPRÉM: Harmónia Vadászbolt, 8200 Rákóczi u. 5.
ZALAEGERSZEG: Harmónia Vadászbolt, 8900 Bíró M. u. 47. • **Nimród Vadász Horgászbolt,** 8900 Ady u. 13.

A címlapon Haszon Gábor felvétele látható.

Magasles • Független információs havilap • Kiadja: **ProFo-Kiadó** • Szerkesztőség: **1052 Budapest, Fehér Hajó u. 8–10. II/7.** Telefon: **1/4-111-111**, fax: **1/2-670-670**, e-mail: **info@magasles.hu**, **http://www.magasles.hu** • Felelős főszerkesztő: **Ily. Takács Szabolcs**, szerkesztő: **Kovács Zsolt**, munkatársak: **Detrich János, Kovács László, Márkó Tamás, Szabó-Tóth Péter**, tördelőszerkesztő: **Lőrincz Zsuzsanna**, pénzügy: **Juhász Róbertné**, kapcsolattartó, hirdetések: **Göröcs Zsuzsanna** • HU ISSN 1785-0126 • Terjeszti a Lapker Rt. és a fent megjelölt szaküzletek. • Előfizethető a szerkesztőség címén belföldi postautalványon, illetve igény esetén készpénz-átutalási csekket küldünk. **Az előfizetési díj egy évre 2500 Ft.** • A fotókat, ábrákat, írásokat a szerzői jogok tiszteletben tartásával közöljük, de előfordulhat, hogy a szerző vagy a jogutódja nem ismert. Ilyen esetekben, kérjük, az illetékesek jelentkezzenek. • Az újságban közölt árakat és egyéb adatokat partnereinktől kapjuk, így azokért, valamint az esetleges nyomdai hibákért felelősséget nem vállalunk. Kérjük, mielőtt tervezne, tájékozódjon a részletekről! • Az újságban közölt adatokat, információkat, másolni, sokszorosítani vagy forrásként felhasználni más hír-, illetve információs anyagokban a kiadó előzetes írásbeli hozzájárulása nélkül tilos. Minden jog fenntartva! Nyomda: Duplex Rota, Pécs.

Lapzárta minden hónap 5-én. • Megjelenés minden hónap elején.

Mindig kéznél: tölténytartó a tusban

Elsősorban a vegyes csövű puskáknál és az egylövetű golyósoknál, de néha az ismétlőknél úgyszintén megtalálható egy érdekes, tusba süllyesztett alkatrész, amely a tartalék töltényeket hivatott tárolni. A tartalék töltények eme hordozói-ról azonban megoszlanak a vélemények. Mi sem foglalunk állást, „csak” bemutatjuk ezt az érdekes tölténytárolási módot.

Decemberi számunkból...

A mezei nyúl

Az idei aszály nem tett jót a hazai mezei nyúl állománynak, így a vadászigény végéig valószínűleg kevesebb tapsifüles kerül terítékre, mint az elmúlt esztendőben. Ennek ellenére a hangulatos, havas téli vadászatok előtt érdemes egy kicsit jobban megismerkedni egyik legjelentősebb apróvadunkkal. Hogyan él, körvadászatokon miért reagál, menekül más-képp a hím, mint a nőstény, mekkora országosan a terítéke?

Cikkünkben egyúttal arra is választ keresünk, ma a megváltozott mezőgazdasági viszonyok között hol a helye a mezei nyúlnak.

Vendégoldal

Decemberi számunktól új, rendszeres rovattal bővül lapunk. Szeretnénk hidat emelni a vadászok és természetvédők között gyakran még jelen lévő szakadék fölé. Ám ez csak úgy lehetséges, ha mindkét fél álláspontját ismerjük. Vendégoldalunkon a természetvédők szemszögéből mutatjuk be a „vitas” fajokat, a muflont, egerészölyvet, vetési varjút és társaikat. Bízunk benne, hogy cikkeink vadász olvasóink számára is igazi csemegét jelentenek majd.

Minden, ami a fotózáshoz kell!

Független Információs Havilap

FOTOMOZAIK

szakcikk • pályázat • kiállítások • események • sok jó fotó
INGYENES apróhirdetés • szaküzletek árlistái • stb..., stb...

A fotográfiai havilap.

Keresse az újságárusoknál és a szaküzletekben, minden hónap elején.

...hogy mindent tisztán lásson!

IR 780 WP
vizálló
2,4x nagyítás

IR 750
fémváz
2x nagyítás

éjjellátók

IR 760
3,1x nagyítás

Vivitar®

látcsövek

8x56

9x60

ERVA

Fotó-Optika Canon Fótószaküzlet
1072 Budapest, Klauzál tér 13.

Tel.: (1) 352-8183, (1) 352-8191, (1) 461-0889 • Fax: (1) 461-0890

www.ervafoto.hu • www.vivitar.com